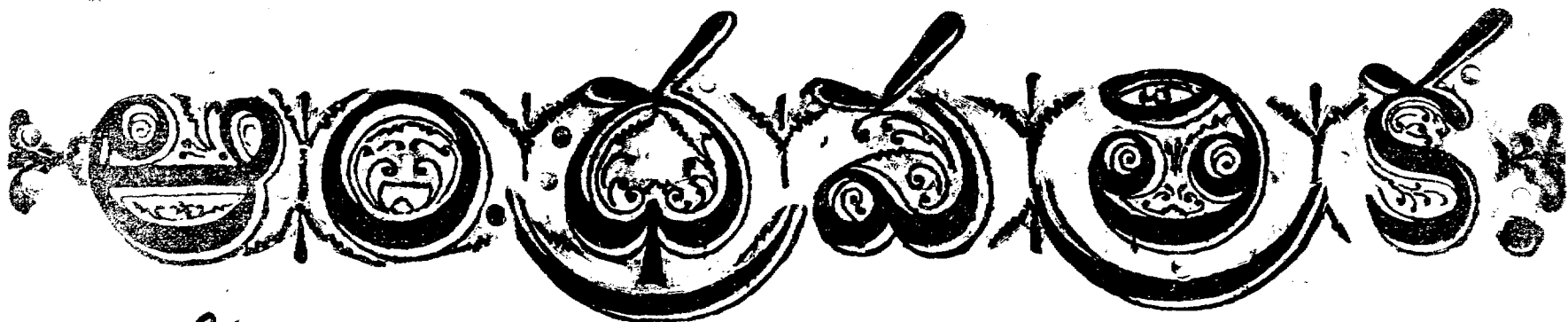

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310922

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11

సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 26-వ తేది సోమవారము

శ్రీ రక్తాక్షినామ సంపత్సరము, వైశాఖమాస బహుళ అష్టమి ౮.

No. 47

సంచిక ౪౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల జాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును కుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుము ?

మహర్షిదేవేంద్ర నాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు
నిండుక్యాలికోబైండు షెడర్ వైటుకాగితములు

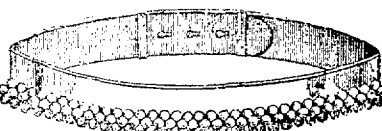
ధర రు 2 8 0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

పద్మాలములు

చిత్ర విచిత్రపు పనులకు పేరుపొందినది?
వడ్డ్యాణములకు, వంకీలకు ఉపయోగించునట్టి
కెంపులుచెక్కి-న మోపు
ధర రు. 40, రు. 150 వరకు గలదు.

బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన మహారిమాత్రము రు. 15-25 వరకు అగును.

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును చేయవచ్చును
మహారి రు. 12లగును. గజ్జలుగలది 15 ను 30 ను
వరకు చేయవచ్చును. మహారి రు. 25-50 వరకుగలదు.
సవరము బంగారు, పేలైన మణులకు, రత్నములకు
పూచీనిచ్చెదము.

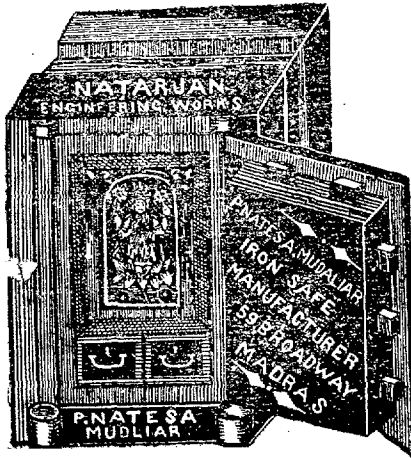
ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ;

172, ఫుటల మాకందమైన క్యాటలాగు ధర రు. 1-0 0. వగలనర్తకులు, 25, చైవాబానువీధి, మదరాసు.

సరసము

దృఢమైనది

నవ్వుకమైనది

యిప్పటి మోస్తరు ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈదిగువ తెలుపబడిన వాటివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచైట, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
నలురాజన్ ఎంబెనీరింగు వర్కుసు. ఇరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
ఆయిల్ ఎంబెనీలు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులగువారు. లైసున్సులు కావలెన్ని సిలెండర్లు, సాప్టింగ్లు,
నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయప్పిల్లవీధి, పెద్దనాయక్ నోచేట్టు,
మదరాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్ధరు యిచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బహులు వ్రాయబడును.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

24.5-24 తేది శనివారమునుండి 30.5-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6.15 దినమునకు రాత్రి
9.30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకుపూడ యూనివర్సల్స్ స్టూపెండ్సు సినిమా ది
టేనియల్ బూని అద్భుత వైర్యసాహసకృత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ ఉపకథలు 1, 2, 3, మొదటివారము - 6
భాగము. డ్రెడ్ థాక్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు సినియను
ది రెడర్ ఫువర్స్ ఇంటర్ నేషనల్ హ్యూను ౪ కామిక్ కూడ
చూపబడును.

బ్యాంకు మైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బసీ
నులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో
నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపున్నా,
మిల్లి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనవగులకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటు
చేసి పుకయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుకేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాక్టుకు, చాలా వ్యాపారపిట్ట కల్లుదేసినాము గనుక ధరలు
తేలికగోడనవారు యికొంది విలసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు
లకి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6-0-0

మానేజరు: ఆంధ్రహంబరీమిల్సు,

బెజవాడ, దక్షిణగోదావరి.

నక్సన్ దంతచూరము

ఈ చూరము శక్తివంతములతో తయారు చేయబడి
శుభ్ర సంబంధమైన శాస్త్రబద్ధమైన పోగొట్టును.
డబ్బి 1-కి 2 అణాలు. డజన్ 1-కి రు 1-4-0.
టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. బలగాకా పిల్లవీధి, రింగ్ క్రాస్, మదరాసు

ఆంధ్రరాష్ట్ర చతుర్థ ఆదిమాంధ్ర మహానభ

గుడిమాడలో 25వ తేదీని జరుగుట

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల ఆధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల ఆహ్వానము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు రాయుడు గంగయ్యగారి ఉపన్యాసమునందీక్షిందిభాగములు ముద్రితములు:—

హిందూ సంఘము

కేదు హిందూసంఘము పవిత్రతను గోల్పోయినది. మాధవస్వామిమతము, దురాచారములకును నిలయమైనది. అధిమాంధ్రములకు సంబంధము అగ్రగణ్యమిచ్చి పూజించిన హిందూ మత అణువుమొదలు ప్రహేళికమువరకును భగవత్స్వరూపముగా నెంచు ఆర్యభక్తులు, రాళ్లు, చెట్లు, పుట్టలు, పర్వతములు, నదులు తుపకు ప్రపంచమునందలి ప్రతిఅణువునందును పరమాత్ముని దర్శించిన ఋషిసంతతి, జంతువధ మహాపాతక మని, తుదకు, గాయలను, ఆకలములను తినుబుగూడను హిందూసంఘము వాయుభక్తులచేసి పరమాత్మునిదర్శనముకన్న పవిత్రహిందూ భక్తులు నేడు కుకర్మములకు కులద్యేషములకు పరశిష్యము నకును నిలయమై ప్రపంచమునకు పరిహాసపాత్రమై జీవము లతోనున్న స్వమతిభూగి, స్వసంఘములో నున్న స్వభక్తులకు అవలంబించి తోడిసోదరులను సజీవముతో జీవవధ చేయుచు న్నది. భక్తస్వాతంత్ర్యమునకును ఆత్మాభివృద్ధికిని మహాపర్వతమువలె అడ్డుపడుచున్నది. అగ్రవర్ణములు తోడిసోదరులను బహిష్కరించి హిందులుగాజేసి తమసంఘమునకు తామే ముప్పు తెచ్చుచున్నారు. స్వభక్తులను మరచినచై కులములో జేయు పవిత్రతలమనియు, అగ్రవర్ణములవార మనియు గర్వపడుటకు వెనుదీయుటలేదు. భక్తభృంగిప్రభుడైన నేపకాన్యతి నవలంబించు బ్రాహ్మణుడు, కులవృత్తిమరచి రైలుబండ్లుతోలు వైశ్యుడును, కూలివాలిచేయు క్షత్రియుడును, సంఘములో గౌరవస్థానము నలంకరించుచున్నారు. వ్యభిచారులను వ్యభిచారిణులను, త్రాగు బోతులను, దుష్టులను, చోరులను, కిరాతులను, సంఘము గౌరవించుచున్నది. మనము సకలోపచారములు చేయుచున్నను, భాగ్యరాసుల పండించి దేశసంపదకు తోడ్పడుచున్నను, హిందువుల మానప్రాణములకు సర్వదా బంధై, హిందూసంఘాన్ని తికి పాటుపడుచున్నను, మనము అస్పృశ్యులము, అంటరాని వారము, చెప్పరానివారము. నేరు మార్పుకొనినవెంటనే మన కులస్వరూపము మారును. నిన్న హిందువుడుగానున్న అస్పృశ్యుడు శ్రేణికి యోహాను లేక మిమకు అయినవెంటనే గౌరవనీయుడు. అర్ధరహితు, ఇస్కాయిలు శాములు ధరించి ముసల్యుడైన సాబ్ సలము అంటి సాపేబుగారు, అందుకు, నిన్నటివరకు ఉన్న అంటరానిశ్రీ క్రైస్తవమతములో చేరి మరియొక్క అయిన పంతులమ్మగౌరవము నమ్మును. ఇండ్లలో దూరి గురుసీతము నలంకరించును. హిందువుడుగానున్న ఆదిమాంధ్రునకు హిందూసంఘములో గౌరవస్థానములేదు. అవమానము, అపహాస్యము, మామూలీవధయై హిందూసంఘముయొక్క పరమభక్తులైనది. అందుకనే పరమభక్తాగ్రేసరులను సాధునత్రముడును ఋషితుల్యుడును అగుమహాత్ముడు వైశాచికభక్త మని నేటికి హిందూసంఘమునకు సరియైనదియు నిచ్చెను. ఆదిమాంధ్రసోదరులారా! హిందూసంఘము హృదయమును మార్పుకొని పశ్చాత్తాపము పొందుచున్నది. చేసిన పాపమునకు ప్రాయశ్చిత్తము నొందుచున్నది. మాళవానంటి పూర్వాచారపరాయణుడును, హిందూమహానాయకుడును, ఆర్యావర్త మంతటిలో పుణ్యక్షేత్రమున కాశీనగరమున అస్పృశ్యత సహారపాపమని తీర్మానించినారు. అభిలభారతహిందూసంఘమును ఈ తీర్మానమును సంతోషముతో స్వీకరించెను. హిందూసంఘము ఈ కళంకమునుండి రక్షించి మాళవాపంశితుకు భగ్యాత్ముడయ్యెను. ఆర్యసమాజ ఆచార్యవర్ణుడును వేదభక్తుడైన దీక్షిపరాయణుడును అగ్రశ్రేణివాసంధ్యములవాట మన జాత్యభ్యుదయమునకు ఆహ్వానితములు పాటుపడుచు, హిందూసంఘము ఉన్నతికి సమర్థులకు వికాసము నొందుటకును సర్వమానవులకును సాక్షు గలవని లోకమునకు చాటుచున్నాడు. సోదరులారా! ఏయగ కర్తయు, ప్రవక్తయు ప్రకటించని భాత్మభావమును శ్రీగాంధీమహాత్ముడు లోకమునకు చాటి వతి

తపోవనము దీనజనోద్ధారకుడై హిందూసంఘముయొక్క దృష్టిని మనవైపునకు మరల్చెను. ఆంధ్రమండలమున హిందూనాయకులు మనజాతికై నిరంతరమును పాటుపడుట శుభమనాచకము. రాజమహేంద్రవరము, ఏలూరు, గుడివాడ, బందరు, పెదపాలెము (గుంటూరుజిల్లా) మొదలగు ప్రాంతములలోని విశాలపార్వదయులు మనకొరకై అష్టకష్టములు పడి పాటుపడుచున్నారు. బ్రహ్మచారి శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారివంటి మహాత్మాగి, దీనజనోద్ధారకుడును, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారివంటి అస్పృశ్యతాపాపనివారణ దీక్షిపరాయణుడును బ్రహ్మచారి శ్రీనేమూరి రాంజీరావు పంతులుగారివంటివారును దీనజనులకు విద్యావికాసమునకై పాటుపడు నల్లపాటిహనుమంతరావు పంతులుగారివంటి కర్మయోగి, ముగిళాడి వేంకటేశ్వరగారివంటి దీనజనబాంధవుడు, అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులు, డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్య పంతులు టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు, ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణపంతులుగార్ల వంటి ఆదిమాంధ్రసంఘాధిమానులును, పవిత్రహృదయములు మన జాతికి హిందూసంఘమున సర్వసాక్షులను నిష్పించుటకు తమశక్తిసంతయు ధారపోయుచున్నారు. మ. రా. శ్రీ కాశీనాథుని నాకేశ్వరరావు పంతులుగారివంటి ఆంధ్రపత్రికాధిపతులును, హిందూమహానాయకులును, ఆదిమాంధ్రజాతికి ఆభయమిచ్చి హిందూజాతికి వన్నె తెచ్చుచున్నారు. శ్రీమతి కలగర అన్నపూర్ణాదేవి, శ్రీమతి కలగర పిచ్చమ్మ, మ. రా. శ్రీ కలగర రామస్వామి చౌదరి, మాగంటి బాపి నీడు చౌదరిగార్లు వంటి విశాలహృదయులును, దీనజనాభివృద్ధిని గోరు ప్రేమాస్ఫురూపులును మన అభివృద్ధికారకు తోడ్పడుచున్నారు. ముర్రా||రా||శ్రీ మా ఏలూరు పౌరసంఘాధ్యక్షులు బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్., ఉప్పు నారాయణమూర్తినాయకుగారు, బి. యే. మాగంటి శివయ్యగారు, డాక్టరు పాలకోడేటి. గురుమూర్తిగారు మొదలగు మహనీయులు దీనజనోద్ధరణకై నేపచేయుచున్నాడు. చిరకాలమునుండి ఆదిమాంధ్రజాతియందు అపారమైనకరుణ జూపుచు మనలను ప్రేమించుచున్న దివాకొబహదూరు మోహన్ రామచంద్రరావు పంతులుగారివంటి హిందూనాయక శిఖామణులను, ఆంధ్రదేశముగని భక్త్యయినది. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందలి, ఏలూరు, గుడివాడ, బందరుపట్టణములు మనజాత్యభ్యుదయమునకై అఖండమైనకృషి సల్పుచున్నవి. కనుక హిందూసంఘము సంకుచితభావమును మార్చుకొని సంఘవికాసమునకై తోడ్పడుచున్నది. మన కింకను ఆశగలను. మనము సత్వరాభివృద్ధి గాంచగలము.

ప్రభుత్వపు తోడ్పట్టు

ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము మనదేశమునకు వచ్చి దాదాపు రెండుశతాబ్దము లగుచున్నది. కాని వారు చేయు సహాయము మాత్రము అగ్రజాతులకే కేంద్రీకరించిరి. ఈమధ్యనే కండ్లు తెరచి కొంచెము మనవైపునకు చూడమొదలిడిరి. తమ కక్కర కలిగినప్పుడును ఆపదవచ్చినప్పుడును మన సహాయము మాత్రము అపేక్షించి సైన్యములలో చేర్చుకొనిరి. భూవనకు లిచ్చెద మని, ఎల జాపి కొద్దిమంది మాత్రమే చాలనట్టియు కలహకారణ మగునట్టియు నీటివనతులు లేనట్టియు, అధికశ్రమతో సాగుచేయగలిగినట్టియు ఎకరము, అర ఎకరము, పదిసెంట్లు ఇరవై సెంట్లు భూములను యిచ్చిరి. మన విద్యాభివృద్ధికి ప్రత్యేక సౌకర్యములు కలుగజేయలేదు. మనపరిశ్రమాభివృద్ధికి వీరితో డ్వాటు శూన్యము. ఆర్యోగాభివృద్ధికి అసలేలేదు. ఉద్యోగములు భూములు చేద్దచెప్పి క్రైస్తవులకును యితరులకును యిచ్చుచున్నారు. లేబరుడిపార్టుమెంటు నెలకొల్పి అధిమజాతులను ఉన్నతికి ప్రయత్నము చేయుచున్నా మని కనకరమ అపారమైన భనరాసులు ఉద్యోగుల జీతములక్రింద క్రమ్యరించుచున్నారు. ఏవోకొన్ని సామిశేషములు నూటిలో ఒకటి మనకిచ్చి కంటిసేర్లు తుడుములవలన మన అభివృద్ధి కలుగజాలదు. ఈ ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము క్రింద మన ఆర్థికస్థితి ఎంతవరకు అభివృద్ధి కలిగినది? ఇరువది ముప్పది సంవత్సరములకు పూర్వమే

బరోడా మొదలగు సంస్థానములు దీనజనోద్ధరణమునందు మార్గదర్శకులై అభివృద్ధియైన కృషి సలుపుచుండ కొరతనమువారు మిన్నకుండిరి. మనకు ప్రత్యేక చరణి గృహములు నెలకొల్పిరా? మనలో విద్యను ప్రోత్సహించుటకు ప్రత్యేకాధికారులను నియమించిరా? మనజీవనోపాయమునకు కొరతనమువారి ఉద్యోగ కాభిలలో కొలువుల నిచ్చి జీవనాభివృద్ధికి తోడుపడుచుండిరా? పారిశ్రామిక పాపశాలల నెలకొల్పిరా? భనవ్యయములేని గౌరవపదవులతో మన ఆకటి చిచ్చు చల్లారునా? తమ ఆపద బావుకొనుటకు మిలిటరీ డిపార్టుమెంటులోమాత్రము కూలిపనులను, కొద్దిపాటి సిపాయికొలుతులను ఇచ్చి ఖండాంతరములకు పంపియుండిరి. ఇంతయు నా కేమియు కన్పించుటలేదు. ఆదిమాంధ్రసోదరులారా! హిందూసంఘములో పోరాడి మీసాక్షులను సంపాదించుకొనుచు, గౌరవపదవులకై వ్యామోహము పడవలదు. కొరతనమువారు రెండునూతులు త్రవ్వినను మనకు ప్రయోజన మంతగా లేదు. ఒకటిరెండు గౌరవపదవు లిచ్చినను కడుపునిండదు. అస్పృశ్యతాపాపనివారణకై దొరతనమువారు రెంతవరకు కృషిసల్పిరి ఉత్తరువులు జారీచేయుటయేగాని అమలులో పనలేదు. ప్రభుత్వాధికారులు పల్లెలలోనికి వచ్చిచూడరు. మాకష్టముఖములను విచారించరు. మాఅభివృద్ధికి దారితీయరు. మామొరలు ఆలకించుటకు దొరతనమువారు అధికారులకు ప్రత్యేకపుటలు తీర్చి నట్టు కాన్పించదు. ఎంతవరకు, భనవంతులను, పలుకుబడిగల భూస్వాములను, ఉద్యోగులను గౌరవించుదు. లేబరుడిపార్టుమెంటు ఉద్యోగస్థులకు వేతనముక్రింద అధికప్రయ్యము వ్యయముచేయుటకంటె మాకొరకు నేపజేయు సంఘములకు విరివిగా భనసహాయము జేసి గౌరవోద్యోగుల నియమించిన దొరతనమునకు భనవ్యయము తగ్గుటయేగాక మాయండు శ్రీతిపూర్వకముగా చేయు నేపకులకు మాఅభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు ఎక్కువ అవకాశ ముండును.

క్రైస్తవమతమే ఆదిమాంధ్రులకు శరణ్యము

చిరకాలమునుండి క్రైస్తవమతప్రచారమువలన మనసంఘములో గొప్పకలవరము కలుగుచున్నది. ఫాదరీబోధకుల ప్రయత్నములు మన కంతగా తోడ్పడుట లేదు. మతములో కలిసినను మనజాతికి అస్పృశ్యతాకళంకము తాతాచార్యులవారి ముద్రవలె కనిపించుచు నేయున్నది. మిఠాయివర్తకుడు పొట్టుము క్రైస్తవునిచేతిలోకికూడా విసరివేయును. క్రైస్తవమతప్రచారకులు నెలకొల్పి పాతకాలమును వీరినాగరితయు మన అభివృద్ధికి ఎంతమాత్రము తోడ్పడుటలేదు. అభివృద్ధినిందని ఆదిమాంధ్రుడు క్రైస్తవుడైనను, పంచమడైనను ఒక్కటే. శేర్లూరూర్ కొనట, రూపముమారుట మాత్రము కనిపించుచున్నది. ఫాదరీలు మతప్రచారముచేయుటకే ఆదిమాంధ్రులకు తమమతములో కలుపుకొనుట కాని మన అభివృద్ధి కాదని ముమ్మాటి తెలిసికొనుచు. మనదేశమునకు క్రైస్తవమతము వచ్చి రెండువందలసంవత్సరములు అయినను యితరవరకును వీరిప్రయత్నముల ఫలితములో కాన్పించదు. మీదుమిక్కిలి జాతివిచ్చిన్నమునకు కారణమయ్యెను. మనలోమనకు భేదభావములు తీవ్రముగా ఉదయించెను. మనసంఘము కులతలకు నెలకైనది. మతములో కలిసినను మద్యపానదుర్భాసము వలలలేదు. విద్యాభివృద్ధి కాన్పించదు. క్రైస్తవసంఘములో జీవకళ లేదు. కొద్దిగా మాస్టర్ పమ్రలు దొరకినవి. ఆదిమాంధ్రసంఘములో గల నాగరికత, నమ్రత, మతవిశ్వాసములు అడుగంటి అగ్రజాతులప్రాపకమునకు దూరమైనది. సంఘపటిమ, కులకట్టుదిట్టములు అంతరించుచున్నవి. ఇంతకన్నను మనజాతికి క్రైస్తవమతమువలన ప్రయోజనము కాన్పించదు. ఇదే ఇప్పుడు మనకండయెదుట కన్నట్టు చున్న మార్పు. మీదుమిక్కిలి ఈ క్రైస్తవులు మనపేరుపెట్టుకొని మనకు అడ్డు దగిలి దొరతనమువారు చేతయులకు, ఇచ్చి హక్కులను లాభములను పంచుకొనుచున్నారు. ఆదిమాంధ్రమహాజనులారా! మనము క్రైస్తవమతములో చేరుటవలన ముమ్మాటికిని లాభములేదని గ్రహించుచు. సంపైకమత్యమునకు తీవ్రమైనకృషి సల్పి సంఘమునుండి జారిన సోదరులను స్వసంఘములో చేర్చుకొని సంఘాభివృద్ధికి పాటుపడుదురుగాకయని వేడుచున్నాను. హిందూమతములో నున్న ఉన్నతాచర్యములను విశాలమైన భావములను మోక్షసామ్రాజ్య మొందుటకు ఘనమైన త్రోవలను ఏమతమునందును లేవు. హిందూమతమునందు ప్రేమదయాసత్వశౌచములు మరెచ్చటన్ముగాన్పించవు. హిందూమతమునుండి, భక్తులు ఋషులు, ప్రవక్తలు, సృష్టికర్తలు, శాస్త్రవేత్తలు, రాజనీతివారదులు, పతివ్రతాశోమణులు, హరాగ్రేసరులు, చక్రవర్తులు, అన్ని

సంఘములలో నుండియు, అన్ని కులములలో నుండియు. వైశి వచ్చి అగ్రస్థానము నలంకరించి హిందూనాగరికతను, వైభవములను, మతాదర్శములను, విశాలభావములను వన్నె జెల్పిరి. నేటికి హిందూదేశము చైతన్యము గోలుపోయి సంఘచిత్రభావములతో ముక్కుమారుని అల్పభావములను వీడించుట మతలోపముకాని, కాస్త్రులోపముకాని- కాదని తెలిసికొని మీ హక్కులను స్థాపించుటకు తీవ్రమైనవృత్తి నలబడు.

సంఘ నిర్మాణము

ప్రస్తుతకాలమున హిందూత్వమును మనసంఘమును పునర్నిర్మించువేయుట ఎట్లు అనునదియే ప్రశ్న. సంఘీభావమును అభివృద్ధిపరచి సంఘైకమత్వమును పెంపొందింప జేయవలెను. మన అభివృద్ధికి మనమే పూనుకొనిన మన సంఘాభ్యుదయము సత్వరాభివృద్ధి గాంచగలదని ప్రతి ఆదిమాంధ్రుడును తెలిసికొన గోరుచున్నాను. సోదరులారా! మనలో విద్య భూస్వామిగా నున్నది. మనకొరకై నెలకొల్పబడినపాఠశాలలకు మన బిడ్డలు క్రమముగా జనుటలేదు. కొన్ని పాఠశాలలు విద్యార్థి కూర్చున్న పాడుదేవాలయములవలె నున్నవి. ఇందునుగరించి తనిఖీచేయు అధికారులు అసలేలేరు. ఇప్పుడు మనసంఘములో బయలుదేరిన విద్యావంతులను విద్యార్థులను, యాజమానులను, శ్రద్ధాభక్తులను, సంఘాభిమానమున గలిగి స్వసంఘాభివృద్ధికి పాటుపడవలెను. ప్రతి గ్రామమున ఆదిమాంధ్రసంఘముల నెలకొల్పి మన అభివృద్ధికి సర్వముఖముల కృషి నల్పవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను. మన సంఘమునకు కొంత మూలధనముండుట ముఖ్యవసరము. ఈధనముతో మనబాలబాలికల విద్యాభివృద్ధికిని ఇతర అభివృద్ధికరములను మార్గములను వినియోగింపవచ్చును. మనజాతికపాటుబడు సంఘములతో మనము కలిసి పనిచేసిన మన కెంతయో శ్రేయోదాయకము. మనము లాభకరములను ఇతరవృత్తులను ఆవలించించి నూతనమార్గములను త్రొక్కి మనసంఘముయొక్క, 'ఆర్థికస్థితి' పెంపొందింపజేయుట లాభకరము. మనసంఘములోనుండు ప్రతివాడును దినమునకు ఒక్కరమ్మిడిచీపున సంఘనిధిని వసూలుపరచి విద్యాభివృద్ధికి వినియోగింపవలెను. అందువిషయమై ఆదిమాంధ్రనాయకులు తగిన శ్రద్ధవహించవేడుచున్నాను. మనద్రవ్యముతోనే మనకష్టములను విముక్తిచేసికొనవలయును. ఇతరసహాయము మనము అనేక్షించుచున్నను ఇంతవరకును ఆదిమాంధ్రజాతికై మనసంఘాధ్యక్షుడు ఏమియును జేయలేదు. సోదరులారా! మనలో కొందరు నేమకులు గా నుండవలెను. మనసంఘమును కట్టుబాటుచేయవలెను. సంఘదురాచారములను నిర్మూలము చేయుడు. దురాచార భూయిష్టమున సంఘమునకు గౌరవప్రతిష్ఠలు లేవు. మద్యపానము, గోవధ, సూరకపథ, జూదము కొడిపించెములు మొదలగు దుర్వృత్తులను జెంటనే నాశనము చేయుడు. ఇదియే మిగిలినవృత్తము. మనము అస్పృశ్యులము కామనియు మానవశ్రేణులమనియు, మనము అభివృద్ధి నొందుటకు అన్ని హక్కులును కలవనియు హిందూసంఘములో ఒకప్పుడు అగ్రస్థానము అలంకరించిన స్థితియనియు, అగ్రజాతులకును మనకులసోదరులకును పలుమారు తెలుపుడు. లోకమునకు మిహక్కులను ప్రకటింపుడు. మనసంఘమును అభివృద్ధిపరచుటకై ధర్మమార్గము నవలంబించి దయాసత్వశాచములనెడి ఆయుధములను తీసికొని సంఘనిర్మాణము చేయవేడుచున్నాను. మనసంఘములోగల కక్షలను భేదభావములను సంపూర్ణముగామరచి ఆదిమాంధ్రులందరును ఒక్కసంతతియే యనియు మనకష్టసుఖములుగూడను ఒకటియేయని యు భావించి సంఘాభిమానముతో కృషి నల్పిగోరుచున్నాను. మనదేశములో ఏసంఘమునకాసంఘముదిట్టపరచుకొనుచున్నది. మనము మాత్రము ఉపేక్షించుట ధర్మముగాదు. దేశనాయకులతో కలిసి సహకారముతోను, పరస్పరవిశ్వాసముతోను మెలగగోరుచున్నాను. క్రైస్తవమతములోకిలిసిన మనసోదరులకు హిందూమతదీక్ష ఇచ్చి సంఘములో చేర్చుకొనుట మనప్రభు కర్తవ్యము. తమహక్కులను స్థిరపరచుకొనలేక భరసంఘమునను, ఇతరమతములను జేరిన మనసోదరులను మనలో జేర్చుకొని సంఘబలమును పెంపొందింప గోరుచున్నాను. ప్రతి గ్రామములోను తాలూకాలోను జిల్లాలోను ఆదిమాంధ్రసంఘముల నెలకొల్పవేడుచున్నాను. మనము మరచిపోయిన కులవృత్తి అనగా రాటములను మగ్గుములను నెలకొల్పి ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రతి మహాజను దినమునకు ఒకగంటయైన రాట్నమును తిప్పవలెను. మనగృహములలో మగ్గుములను నెలకొల్ప వేడుచున్నాను. సోదరులారా! ప్రతిఆదిమాంధ్రుడును గోపాతను పూజించి ప్రార్థింపబడు ఒకగోవును ఒకపాడిరైతును, ఉంచుకొనిన మన ఆయురారోగ్యములను మననిత్యగృహభివృద్ధిములను ఎంత

యో తోడ్పడును. మనము చిన్నచిన్న వ్యాపారమును చేయవలెను. కొద్దిపాటిభూములను తీసికొని నేద్యముచేసి సంసార జీవనముచేయుట మన ఆర్థికవృద్ధికి ఎంతయో శ్రేయోదాయకముగా నుండును. మనము ప్రాతఃకాలముననే లేచి కాలకృత్యములను తీర్చుకొని శుచియైన నైపుములను కట్టుకొని శ్రీ చూర్ణ స్నానమును ధరించి దైవమునారాధించి ఇతరవసులకు పోవుటవలన దైవము మనలను ఆశీర్వదించును. మనము దైవమును మరచి దేశమునకు దూరమైతిమి. విద్య నభ్యసించిన ప్రతియువకుడును రాత్రిపాఠశాలలను నెలకొల్పి మన పెద్దలందరను సమావేశపరచి దేశమునుగరించియు, సంఘమును గీంచియు, దైవమును గీంచియు, సద్బంధకాలక్షేపము చేయవలెను. మననేమోదనే మనసంఘముయొక్క భావితక గలదని గుర్తింప వేడుచున్నాను. ఇదే నాప్రాధాన. నాజాతి నాకులము, నాసంఘము నాదేశము అను భావము లేదు. మనలో సంఘాభిమానము, కులాభిమానము, పెంపొందింపవలయును మనదైవ్యమునకై మనసంఘము విలపించుట లేదు. మనము అస్పృశ్యులము, మానవాధములను, నీచులను, నీచాతినీచులను, అని లోకములో హిసముగా చూడబడుచున్న పాపపుజాతి యని మనస్పృహలో లేదు. పిరికితనము, అజ్ఞానము, అమాయకత్వము, విశ్వాధరత ఇది హద్దులేక మనసంఘములో ప్రతి ఆదిమాంధ్రుని హృదయమునందును వ్యాపించియున్నవి. ఈమాయను మనసంఘములోనుండి పోగొట్టవలయును. దేశములో ప్రాణములేని మట్టిజామ్యులవలెను, పనిముట్లవలెను మనము వాడబడుచున్నాము. ఓఆదిమాంధ్రయవకుడా! మనోనాటిధీరుడా! మన కలములు ఉన్నవైతనివలె తిరుగును. ఓయీసోదరుడా! నీవుసర్వశక్తిగలవానవుడవు. సర్వస్వతంత్రుడవు. అని చెవిలో గింగురుమని మంత్రోపదేశము చేయుము. పిరికితనమును భౌతిక మానసికత్వమును ధ్వంసముచేయుము. అప్పుడే నీసంఘము స్వభావమును తెలిసికొనును. కారుమబ్బులు విడిపోయిన సంఘము నూతన లేజన్సుతో విరాజిల్లును. ప్రపంచమంతయు కనబడును. నీవు తక్షణము చేయవలసినధర్మ మిది.

ఆదిమాంధ్రసోదరులారా! దేశము అకాలీలవైపు ఎదురుచూచుచున్నది. నాయకులందరు యీవీరపురుషులను ఏల మెచ్చుకొనుచున్నారా! ఈధీరులు తమసంఘమును ఒక్కశరీరముగా నిర్మించుకొనిరి. 'సత్ శ్రీఅకలో' అను నామమే కీరివాక్కునుండి ఒకేమారు స్ఫురింపబడును. వీరిసంఘైకమత్వము, సంఘనిర్మాణము, మహాత్మాగము మృత్యుదేవతను ధైర్యముతోను, పరమసంతోషముతోను ఎదుర్కొను ధీరహృదయము లోకమునం దెప్పుటకు కానరాదు. హిందూసంఘము ముసల్మానులతో సఖ్యమొందుకు కోరుచున్నది? ముసల్మానులు పౌరపవతులు. ఒక్కమలము ఒక్కకట్టిడి, ఒక్కత్యాగము. మనము ఏడుకోట్లున్నను వైతన్యము లేనిమనుజులము. మనసంఘమంతటను జగత్తును వ్యాపించియున్నది. పౌరపవందును నితరులకై మనము వినియోగింతుము. కండకానరమున్నను పరులకై మన శక్తిని ధారపోయుదుము. మనప్రాణము, మన సంపాదన, మనసర్వస్వమును మనవికావు. ఈరహస్యమును మీరందరు తెలిసికొనుడు. స్వశక్తిపై నాధారపడి సంఘనిర్మాణము చేసికొని, అకాలీవీరులవలె మన సంఘమును ఒక్కబావుటాక్రిందకు తెచ్చిన మన సంఘమునకు పూజ్యత కలుగును. లోకము మన వైపునకు జూచును. నాయకులందరును మనసఖ్యమునకు ఆశించురు. దర్శియును, పిరికివంతులను, ఎవరును దరిచేరనియరు. బానిసలకు లోకములో గౌరవము లేదు. ఆదిమాంధ్రసోదరులారా! మీ శివరమరహస్యమును తెలిసికొనిన మనసంఘము త్వరలో అభివృద్ధి గాంచగలదు.

రాజకీయకక్షలు-కులకక్షలు

మనము దర్శియుము. ప్రతిదినమును జీవితసమస్య పరిష్కరించుకొనుటకై తపించుచుండుము. అందులో మనసంఘమున దురాచారములు, అజ్ఞానము, నిరాశూటముగా రాజ్యము చేయుచున్నవి. మనము కులకక్షలో జేరితిమా, ఉభయశ్రేణుల మగుదుము. ఇతరులు బలవంతులు. మనము సర్వవిధముల దుర్బలులుము. మనము ఏసంఘమునై పునకు జేరక ఏకులకక్షకును మనము తావియ్యక మన సంఘాభివృద్ధినిగోరు ప్రతిమహానీయునిలోను సఖ్యత అనేక్షించవలయును. ఇప్పుడు రాజకీయాందోళన దేశములో ప్రబలముగా నున్నది. స్వరాజ్యమును అనేక్షించని భారతీయు డెవడును ఉండదని ముమ్మాటికిని చెప్పగలను. అయితే అన్నిజైవులనుండి మన ఆభ్యుదయమునకై సహాయము

అనేక్షించు మనము రాజకీయకక్షలలో గాని కులకక్షలలో గాని చేరిన సంఘమునకు ముప్పు తప్పక వాటిల్లును. మనము ఏ కక్షలలోను చేరరాదని ఆదిమాంధ్రనాయకులను హెచ్చరించుచున్నాను. కాని దేశాభివృద్ధికి మన మెన్నడును అడ్డుపడరాదని మిగిలినవృత్తమున వచ్చజెప్పుచున్నాను.

సత్యాగ్రహము - అస్పృశ్యతాపాపనివారణ

ఆదిమాంధ్ర సోదరులారా! మనము మనహక్కులను సంపాదించుటకు సత్యాగ్రహాయుధము ప్రయోగింపుడని అనేకులు హెచ్చరించుచున్నారు. ఆనేతుహిమాచలము ఒక్క పక్షిని కట్టుదిట్టముతో దీర్చియున్న దొరతనమును లొంగదీయుటకు ఏదో ఒక ప్రాంతమున సత్యాగ్రహము ప్రయోగించిన చాలును. అప్పుడు దిగ్విజయము కద్దన దొరతన మంతయు సంపూర్ణముగా లొంగిపోవును. అందుకనే మహాత్ముడు ఘోరీలో సత్యాగ్రహమును కొనసాగించుటకు నిశ్చయించెను. అయితే హిందూసంఘము, ఒకనీతి, ఒకనియమము, ఒకకట్టిడి, ఒకనాయకత్వముగల సంఘముగాను. మనము ఏదో యొక్క ప్రాంతమున మనజన్మహక్కులను సంపాదించుటకు సత్యాగ్రహ మొనర్చిన ఒకప్పుడు మన కా ప్రదేశమున జయము చేశామను. ఇతరచోట్ల దుర్బలుము. హిందూసంఘములో ఎవరికీవారే నాయకులు. అస్పృశ్యతాపాపము ప్రతిసంఘమునందును, స్వక్రియందును గలదు. ఎవరికీవారే స్వతంత్రులు. ఇట్లు పలుతెఱంగుల విడిపోయి, అనసరము కలిగినప్పుడు అన్ని కులములను గలసి మనమీద దండయాత్రజేయు హిందూసంఘముతో డిగొనుటకును వారి సఖ్యము మనము ననేక్షించుటకును ముందు మనసంఘమును పూర్ణముగా బలపరచుకొనవలెను. కైకంసత్యాగ్రహమునంటి ఉద్యమము మనకు అనుభవజేష్టము లగు మార్గములను చూపుటకు దేశీయులయొక్కయు, ఆదిమాంధ్రులయొక్కయు దృష్టిని అస్పృశ్యతాపాపనివారణోద్యమమునై పునకు త్రిప్పుటకును గొప్పసహకారి యగునే కాని మనలను స్వతంత్రులుగా చేయజాలదు. మనజాతికశంకమును బాపుటకు అతికష్టములను పడి సత్యాగ్రహ మొనరించుచున్న కేరళసత్యాగ్రహులకు సంపూర్ణజయము కలుగుగాక! అని దైవమును ప్రార్థించుచున్నాము.

అధ్యక్ష కోపన్యాసము

నరాలజెట్టి దేవేంద్రుడుగారి అధ్యక్షోపన్యాసమునం దీక్రిందిభాగములు ముద్రితములు:—

క్రైస్తవమతము-ఆదిమాంధ్రులు

మన జాత్యాభివృద్ధికి ఈమతము తోడ్పడినదా? క్రైస్తవసంపాదనలు అగ్రజాతులలో ప్రప్రథమమున ప్రచారముచేసిరి, పాఠశాలలు నెలకొల్పిరి. ఉన్నతపాఠశాలలో కొంతకృషి సన్నీధితము భూస్వామ్యమైందను, అమాయకులును, దీనులును, విద్యావిశేషభూస్వాములును అగు మనవెంట బడి తమ ప్రచారమును కేంద్రీకరించిరి. క్రైస్తవసంపాదనలు దీనజాత్యాభివృద్ధికై సేవజేయుచుండిరా? లేక తమ మతవ్యాప్తికా? యోచించుడు. మతము లోకలియని ఆదిమాంధ్రులను దరిజేరనియరు. మతములోకిలిసిన పిమ్మట కష్టసుఖములు బాగోగులు విచారింపరు. ఎంతవరకును, లక్షలవరకును దీనప్రజలను, మతములో ద్రింపుటే వీరియుద్దేశ, సుగాని, మతములో కలిసిన క్రైస్తవులు, ఆర్థిక నైతిక పారిశ్రామిక, మత విద్యాభివృద్ధులకు, తోడ్పడరు. మతము మార్పుకొనిన ఆదిమాంధ్రులకు మరములో కలియని మనము తారతమ్యము కాన్పింపదు. ఒక్కొక్క గ్రామములో ప్రవేశించి అచ్చట పేదనుకు పాఠశాలస్థాపించి, కొందరిని మాత్రము మతములో డింపుచును. ఇంకొకన్నను వీరుచేయు, సునమైనసేవ కాన్పింపదు. ఆదిమాంధ్రులకు ఈమతమే పెరగసాచమని పెక్కుమంది వాదించినగానే ను వినియుంటిని. ఇది శుద్ధసారపాటని మనవిచేయుచున్నాను. అగ్రవర్ణములలో ఎన్ని సాంఘిక, మత, సంఘముగలవో, అన్నియు మనలోగ. పుశివాలయములు, విష్ణ్వయములు, భజనమందిరములు, మనవల్లెలలో లేవా? ఈప్రతిష్ఠాపనలు, క్రైస్తవ మతప్రచారకసంఘములు మనవల్లెలలో దావరించి, అంతరింపజేయుచున్నవి. పూర్వము ఒక మహానాటికులము. ఒకమాట. ఒక్కచై కట్టుదిట్టము. ఏవమస్యనచ్చినన, ఒక్కమహాజనుతో సమావేశమై, మన కష్టసుఖములను, సంప్రతింపకొనెడి ఆచారము. మన మహానాటి కట్టడిని అతిక్రమించి ఆదిమాంధ్రుడెవడును సంచరించుటకు సాహసించజాలదు. అగ్రజాతులలో తేనికులకట్టిడి, సంఘనిత్యసంఘైకమత్వము నేటికిని మనలో గలవు. వ్యాయస్థాన తీర్పులకు పోకుండనే మనలో మనము అన్నివ్యవహారములు పచ్చరింపుకొనగలము. నేడు మనలో కొందరు స్వాములవారిమతము,

చర్చిమతము కొందరు, రక్షణపైన్యమువారు కొందరు, బాప్టిస్టు మతము కొందరు, కొందరు చర్చిమతమువారు, కొందరు లూథరన్ మతము. వీరిలోవీరికి పోటాపోటీలు. పేరునకు ఒకేమతము గా కనబడుచున్నను, ఆరాధనలు, ప్రసంగములు, సమావేశములు, సమాధానాలు, తర్జన భర్జనలు, వేటువేరు. ఎవరిదానిదానిది. మన ఆదిమాంధ్రులు క్రైస్తవమతభిన్న కాభిలలో ప్రవేశించుటవలన సంఘము చీలిపోయినది. ఈ క్రైస్తవ సాంప్రదాయములు, సజాతీయముగా నుండక, క్రైస్తవ సంఘములనానికి దిగుతున్నాయి. మన దాసరిగురువుల ఆచార్యవీరమును క్రైస్తవబ్రాహ్మణులు అధిష్టించిరి. ఆదిమాంధ్రులను, ఈ నూతన క్రైస్తవమతము, క్రైస్తవమతానికి భిన్నమతములలో ఒకరి కొకరికి, నిత్యము దేవానురంజనమును జరుగుచుండును. చర్చి, ఆరాధనలుపోయి, మేజిస్ట్రేటుల మొదలగు న్యాయస్థానములు, అమాయకులగు మనవీరప్రజల ఆలయములైనవి. ఇది వ ర త మ న స ం ఘ ము లో గ ల నీ తి, భక్తి, నమ్రత, భ్రాతృత్వము, వికమత్వము, అమాయకము అంతరించినవి. మనబొట్టు, జాట్టు, కట్టు, వేషభాషలుమాత్రమే మొండిశిరములతోను, కలువవృద్ధులములతోను, లోకమునకు కనబడుచున్నాయి. మన కులస్త్రియ పనులు పురుషులములు మాసిపోయి, పతివేద, సంసారనిర్వహణము అంతరించి, పంతులమృత్యురూపములు వచ్చినవి. వైకుంఠము మనకు సంఘర్షణ, అగ్రస్థములను మనకు నైవేద్యము, మనలోమనకు కలతలు, పొడచూపినవి. సోదరులారా!!! మతములోకినిన గునవా కెంతో విద్యాధికులైరి. ఆధిక బానిసత్వమును నాశనముచేసి ఎందరు స్వతంత్రులైరి? మన పాపపితామహులు ఎందరు పారదోలెరి? పేరునకు ఒకేమతము అని చెప్పి తెల్ల పాదరీకారలు, మనతో సమస్తవిషయములందు బాహుళ్యము భోజనములు చేయుచున్నారా? వియ్యమందుచున్నారా? మన గృహములనుగృహకృతులము చేయుచుండిరా? మతములో కలిసినను కులభేదములు అడుగంటినవా? ఇదివరకు మనలోనుండు ఘోరదురాచారము లడుగంటి మనలను, నీతివర్తనలను, ఆత్మగౌరవము గల పాదలగను, జీవకోలలో గూడిన మానవులును ఈమతము ఉన్నతికి తేగలిగినా? అగ్రవర్ణములలో కొట్టానకొట్టకు మతభేదముక, అమాయకులగు మనకు ఈమతము బోధించినట్టి ఆచార మేలకలిగెను? ఆత్మంతభక్తితో మనము చేయు మతీత్వములు, రామభజనలు, గొంతెత్తుపండుగలు, పోయి, మనలో హరియమ్మ ప్రవేశించినది. సంఘభావము, మతజీవనము, నశించి, నైతాను మన మధ్య నిరంతరముగా రాజ్యము చేయుచున్నది. మన దాసరిగురువులు పనిపాలు లేక అల్లాడుచున్నారు. ఆదాము హవ్వలకు ఏడేను తోటలో ని ఫలము నైతాను దయవల్ల లభించినట్లు మనకు పంతులు పంతులమ్మల పాలేదురనములు వరప్రసాదములైనవి. పాప్టర్లు కాటికిట్టలు, (catchists) జమీదారులు, కెటెసులు ఉద్యోగములుగల 7 లేక 8 రూపాయలుగల భత్యములమాత్రము లభించుచున్నది. అవతారపురుషులయొక్కయు, యోధాగ్రసరలయొక్కయు నామములు, రామయ్య, కృష్ణయ్య, భీమయ్య, సీతమ్మ, గౌరమ్మ మొదలగు నామములు మాసిపోయి, పెడతెక్క, పెడతెక్క లెంజమీను, అబ్రాము, మరియమ్మ, యెలిజబెత్తమ్మ అను నామములు మనకు వచ్చినవి. నిర్మలచారిత్రియము, విశుద్ధవర్తనమును, పతిత పావనూర్తియు, లోకైకపూజ్యుడును, అవతారపురుషుడును అగు క్రీస్తు ఉపదేశములనుగాని, ఆ మహానీయునిగాని, నేను ఆక్షేపించుటలేదు. ఆ యేసుప్రభువు పేరిట లోకమును తరింపజేయుచునున్న తమ దేశములోగల కుటిలతను, అసహనమును, పరదేశమును, కలువనును అలులనెండుండుకొని, పుణ్యపురుషుడగు ఆయేసునాథునిపేర, లోకమును తరింపజేయుచునున్న మనదేశములోను అందులో మన ఆదిమాంధ్రసంఘములో క్రైస్తవమతప్రచారము చేయుచున్న ఘోరీ, బోధకులయొక్క విషఫలతనములు వివరించి చెప్పితిని. ఆ మహానీయుని యందు ప్రతిమానవునకును అద్వితీయమైన భక్తివిశ్వాసములు గలవు. మనసంఘము నుద్ధరించుకొనుటకును, మన ఘోరదారిద్ర్యము రూపుమాని, మన సంఘము సకలైశ్వర్యములతో దనరాజులను, మనపూర్వపు మహాన్నతదేశకు తిరిగి మనమందరము ఒక్కపర్యాయము నెచ్చుటకును, మనమే మన స్వగర్వమును నిశ్చయించుకొనవలయునని మికంఠుకును నా హృదయ పూర్వకముగ మనవి చేయుచున్నాను.

ఆంధ్ర దేశము - ఆదిమాంధ్ర అభ్యుదయము
ఆంధ్రులు యుత్సాహపరులు, కార్యనిరతులు, నవీ

నోద్యమములు దేశములో బయలుపడెదలెను. వెంటనే ప్రప్రథమమున వీరే ఆతిథ్యమిచ్చి గౌరవించు కార్యదక్షులు. శ్రీరామమాహానని ఆస్తిక, మతోపదేశములను ఆంధ్రులే మొదట సమన్వయము చేసికొని, తనవత్సాహిక్తై కృషిసల్పిరి. విద్యాసాగరుని సంఘసంస్కరణోద్యమమును, వివేకానందుని తత్వబోధను, కర్మయోగమాత్రములను, శీసెంటమ్మదివ్యజ్ఞానరహస్యములను, ఆంధ్రులేగ్రహించి అనుంతరదీక్షతో ప్రచారము సల్పిన ధీరులు, నేడు మహాత్ముని అసహాయోద్యమ, దౌర్జన్యరాహిత్యరణరంగములో ఆంధ్రులే ముందంజవేసి భారతలోకమునకు మార్గదర్శకులైరి. అట్టి విశాలహృదయులును, కార్యదక్షులును ఉత్సాహపరులును నగు ఆంధ్రులు, అభివృద్ధికి కృషిసల్పుటకు వెనుదీయుదురా?

ఆంధ్రకవులు, మనదైన్యమునకై విలపించుచు మన చరిత్రను వేయనోళ్ళి! గానముచేయుచున్నారు. నక్తులు, సభావేదికలపై నెక్కి, మన పూర్వపుటొన్న త్యమును, మనదుర్దేశములను చాటుచున్నారు. పత్రికాధిపతులు మన జన్మహక్కులకై ఘోరసమరము సల్పుచున్నారు. నేవతులు మన దుర్దేశము బాపుటకు తడేదీక్షతో కృషిసల్పుచున్నారు. రాజమహేంద్రవాసులును, దీనజనోద్ధారణ దీక్షాపరాయణులును, కవిశేఖరులును నగు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముపంతులు గారు పెక్కుసంవత్సరములక్రిందట రామమాహాన ఉచితమధ్యమ తరగతిపాఠశాలను మాజాతీకై స్వయముగ నెలకొల్పి, విశేష వ్యయప్రయాసలతో నిర్వహించి, అనేకమంది ఆదిమాంధ్ర విద్యార్థులకు విద్యాదానముచేసిరి. నేడు ఆపట్టణమున మనజాతిలో గొప్పకదలిక కలుగుటకు ఈమహానీయుని నేపథ్యముఖ్య కారణము. ఈరాజమహేంద్రవరపట్టణమున నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘమును నెలకొల్పి, పెన్నామల రామచంద్రరావుపంతులుగారు (మంగళూరు) తల్లాప్రగడ ప్రకాశరావుగారు, డాక్టరు పాలకొండేటి గురుమాస్త్రిగారు గొప్పసేవ చేయుచున్నారు.

మా ఏలూరుపట్టణమున పదిహేను సంవత్సరములకుంచి ఏలూరు నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘమువారు అనేకపాఠశాలలను దీక్షజనాభివృద్ధికి నిర్వహించుటయేగాక మనయువకులలోను, వృద్ధులలోను, స్త్రీజనమునంతటను సహితము కదలికగలిగించి అద్వితీయముగా, మన సంఘాభివృద్ధికి కృషిసల్పుచు మహాపకారము చేయుచున్నారు.

సహకారపరపతిసంఘమును, ఆదిమాంధ్రసంఘమును నెలకొల్పి దీక్షతో పనిచేయుచున్నారు. కుద్ధిసంఘమును నెలకొల్పి మనజాతీయుండి విడిపోయిన వేలకొలది సోదరులను మరల మనసంఘములో చేర్చుచున్నారు. పెక్కువిధముల మనజాత్యభ్యుదయమునకై ఏలూరు నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘమువారు, దీనజనసేవయందు అపారమైనకృషి సల్పుచున్నారు. ఈసంఘసమక్షమున అనేక భజనసంఘములు స్థాపింపబడినవి. రామమందిరములు నిర్మింపబడినవి. మర్యాదాపనిష్కృతప్రచారమును, అస్పృశ్యతాపాపనివారణప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. సభలు, సమావేశములు, ఉత్సవములు, సాంఘికచర్చలు, ఆదిమాంధ్రయున్నతికై చలయు అభివృద్ధికరములగు మార్గములు చేయుచున్నారు. గత సంవత్సరము కాకినాడపురమందు జరిగిన దేశీయ మహాజనసభకు ఏలూరు ఆదిమాంధ్రసంఘమువారు చని, సకల భారతీయులకును, అందుముఖ్యముగా ఆంధ్రలోకమునకును తమ జన్మహక్కులను వెల్లడించిరి. భజనసంఘములతోను, ఉపన్యాసములతోను, అగ్రజాతులు దిగ్భుగ్గు జెందునట్లు అఖండప్రబోధము గావించిరి. ఏలూరు ఆదిమాంధ్రసంఘమును మహాన్నతదేశకు విశేషక్రమతో పాటుబడి అభివృద్ధిలోనికి తీసికొని వచ్చిన ఏలూరు నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘాభ్యుత్థులు మరాళి శివాన బహదర్ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు, కార్యదర్శి నూరి ఆంజనేయులు పంతులుగారు బి. యే. బి. యల్, నెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు, ఉప్ప నారాయణమూర్తి నాయుడుగారు బి. ఏ. చామర్తి చలపతిరావు పంతులుగారును వంగుల్గు. మరియు మనజాతీని సర్వవిధముల అభివృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చుటకు అహర్నిశలు పాటుపడుచు, తన స్వంత వృత్తులను, తనకుటుంబక్షేమమును లెక్కచేయక మనకు నాయకులై, తమయొక్క ప్రాణమును ధారపోయుచు మన ఆదిమాంధ్రులు అభివృద్ధినిండుటకు అఖండమైన ప్రబోధము చేయుచు మనలను మహాన్నతదేశకు తీసికొని వచ్చుచున్న మారుమధ్య లగు మరాళి నెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారి అపారమైన దీనజనసేవను మన మెన్నటికిని మరచజాలము. ఈదీనజనబాంధవుని నాయకత్వముక్రిందనే ఏలూరు నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘమును, ఆదిమాంధ్ర సంఘమును దీన

దివాభివృద్ధి నొందును ఆంధ్రదేశము నంతటిలోను ఈసంఘములు అగ్రస్థానము నలంకరించుటకు కారణము.

ఆంధ్రదేశమంతటిలోను మన అభ్యుదయమునకై తన సర్వస్వమును అర్పించిన త్యాగమూర్తియు ఉదారస్వభావులును నగు శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు పదునాల్గు సంవత్సరముల క్రిందటనే నేవాసంఘమును నెలకొల్పి ఆదిమాంధ్రులకు అద్వితీయమైనసేవ జేయుచున్నారు. వీరిసేవాక్రమసమక్షమున ఒక కేంద్ర సహకారపరపతిసంఘమును నేవామండలియు, ఉచిత ధర్మపాఠశాలయును గలవు. ఇచ్చటనే మనసంఘములో సరమపూజ్యులును ఆదిమాంధ్ర సంఘ నాయకులును, త్యాగమూర్తులునగు పండిత నుండ్రు వెంకటయ్యగారు, కుసుమ వెంకటరామయ్య, రాయుడు గంగయ్యగార్లు అత్యుత్సాహముతో మనకొఱకై నిరంతరము సేవచేయుచున్నారు. ముందు ఈసేవాశ్రమములో గొప్ప గంగిరెద్దాదాగారును, మన బిడ్డలకు వనతిగృహమును, మన అభివృద్ధికి పత్రికయు, స్థాపింప సంకల్పించి అందుకై మిక్కిలి కృషి సల్పుచున్నారని వినుటకు నాకెంతయో ఆనందముగా నున్నది.

గుడివాడలో సేవాశ్రమభవనమును విశేష వ్యయ ప్రయాసలతో ఆమహానీయుడు నెలకొల్పిన పత్రికాస్థలము, సేవాశ్రమమును ఆంధ్రలోకమునకు పుణ్యక్షేత్రము అయి ఆకర్షిస్తోయ్యె. కన్నులపండువుగా నలరారగలవు. ఆంధ్రదేశ ప్రజను ఆదిమాంధ్ర మహాసభకు వివిధ ప్రాంతములనుండియు ఆదిమాంధ్ర పత్రినిధులను వివిధగా రప్పించి ఆసభను నిర్వహించుగను జయప్రదముగను జేసి మనజాతీని గౌరవోయ మగు ఆదిమాంధ్రులని నామమిడి ఈమహానీయుడు ఆదిమాంధ్ర జాతియొక్క కృతజ్ఞతకు అచంద్రితారార్థముగా పాత్రులైరి. వీరి ననుకరించియే యితరచోట్ల నిట్టిసభలు జరుగుచున్నందున మరాళి గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు ఆదిమాంధ్ర యువ్యమునుమందు ఆంధ్రదేశములో నగ్నిస్థాన మలంకరించు చున్నారు.

బందరువాస్తవ్యులగు మరాళి వేమూరి రాంజీరావు పంతులుగారు ఆంధ్రదీన సేవాసంఘమును నెలకొల్పి, బందరుపట్టణములో సేవచేయుచున్నారు. వీరి సేవాసంఘము కొన్ని పాఠశాలలను నిర్వహించుచున్నది. "దీనబంధ" అను పత్రికను స్థాపించి మన కష్టసుఖములను ఆంధ్రలోకమునకును దొరతనమునకును వెల్లడిచేయుచున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలో మరాళి నల్లపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు శ్రీ కృష్ణాశ్రమమును స్థాపించి ఆర్థాటము ఏమియులేక నిరాడంబరముగా ఒక వసతి గృహమును నిర్వహించుచు మనకై యీ మహానీయుడు అత్యంతోత్సాహముతో కృషి సల్పుటవలన గుంటూరుజిల్లాలో మన ఆదిమాంధ్రులకు గొప్పమేలు కలుగుచున్నది.

తెలుగుభాష పత్రికాధిపతులలో అగ్రగణ్యులగు మరాళి కాశినాథుని నాకేశ్వరరావు పంతులుగారు మనకు కామగ్రేహుని నిస్సంకేతుముగా చెప్పగలను. మన అభివృద్ధికి వీరు అనేకవిధముల తోడ్పడుచున్నారు. మన హక్కులకై యీమహానీయుడు తీవ్ర పత్రికలలో పోరాడుచు గొప్ప ప్రబోధము కలుగజేయుచున్నారు. అస్పృశ్యతను పాటింపక మన పల్లెలకు వచ్చి తిమ్మచు మన కష్టసుఖములను తెలిసికొనుచు మన కెంతయో ఆర్థికంగా నున్నారు.

ఆంధ్రలోకమును తమమాధుర్యకవితామృతరసధారలనే తన్మయత్వము నొందించి ఆంధ్రులను కర్మయోగులుగను ఉత్సాహపరులుగను చేయుచున్న జాతీయకవి శేఖరులును మరాళి మంగిపూడి వెంకటేశ్వరగారు "నిరర్థభారత"మును గ్రంథమును వ్రాసి అగ్రజాతులవృద్ధిని మనవైపునకు మళ్ళిరి. ఈమహానీయుని కవితాభిజ్ఞ మెప్పుడును అస్పృశ్యతాపాపవికాచమును తమగృహమున సహితము జేయనీయక ఆదిమాంధ్రులను సమదృష్టితో చూచుచున్న ఆంధ్రనాయక శిఖామణి మరాళి డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభినితారామయ్య పంతులుగారు హిందూనాయకులకందరకును మార్గదర్శులు. ఆంధ్రనాయకులలో మరాళి టంగుటూరి ప్రకాశపంతులు, అయ్యలదేవర కాకేశ్వరరావుపంతులుగార్లు నంటి విశాలహృదయులయొక్క సానుభూతిని మనమెన్నటికిని మరచజాలము. దీనజనబాంధవులగు మరాళి పితాపురమహారాజుగారు దివాకొబ్బామూర్తి రఘుపతి వెంకటరత్నమునాయుడుగార్లు నంటి దాసరివలన మన జాతికెంతయు మహాపకారము కలుగుచున్నది. ఏలూరునిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘమునకు అభ్యుత్థులుగా నుండి మనసంఘమును అభివృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చుటకు కృషిసల్పుచున్న మరాళి శివాన బహదర్ మోచర్ల రామచంద్రరావుపంతులుగారి అపారమైన ప్రేమ ఎంతయు క్షాణనీయమై యున్నది.

దొరతనము -

ఆదిమాంధ్రుల యభివృద్ధికి తోడ్పడనా?

ఏయవ్యవస్థయైనను ప్రభుత్వముయొక్క సహాయముగాని తోడ్పాటుగాని లేక అభివృద్ధి నొందజాలదు. సంఘసమీక్షార్థమై దరిద్రతనలనుచే వహించబడుచున్న మనజాతిని సర్వజనులను ఆవరించినగాని మనము మేల్కొనజాలము. మనవిద్యాభివృద్ధికి దొరతనమువారు పాతకాలము నెలకొల్పియున్నారు. విద్యార్థి వేతనములనిచ్చి మనలను సర్వభిక్షముల ప్రోత్సహించుచున్నారు. స్థానిక సంఘములలోను జిల్లా తాలూకాబోర్డులలోను, కానన శాఖలలోను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చి మనలను దొరతనమువారు గౌరవింపచున్నారు. లేబరు సంఘము నెలకొల్పి మనకు ప్రత్యేక సదుపాయముల నొనగూర్చుచున్నారు. కాని దొరతనమువారు మనజాతిని ఉన్నతికి తెచ్చుటకు ఆర్థికముగగాని పారిశ్రామికముగగాని తోడ్పడకుండుటకు సంతాపముకలుగుచున్నది. కలహకారణమైనట్టియు, నీటిసదుపాయములు పూర్తిగా లేనట్టియు కుటుంబపోషణకు ఏమాత్రము చాలనట్టియు నిరర్థకమైన ధూమలను దొరతనమువారివద్దటలన మనజాతిలో నిరంతరము కలవరమునకును, అందోళనమునకును కారణమగుచున్నది. అయినను అగ్రజాతిహిందూనాయకులకును స్వరాజ్యవాదులకును మాంద్యమైనందున ప్రభుత్వమువారి నెంతయు అభినందించుచున్నాను. దొరతనమువారు మనకు చేయుసదుపాయములన్నియు చాలవరకు క్రైస్తవులపర మగుచున్నవి.

క్రైస్తవపంచమలనియు, హిందూపంచమలనియు నిరర్థకములగు విభాగములచేసిరి. బాప్టిస్టుక్రైస్తవులు, కోమటిక్రైస్తవులు, పంచమక్రైస్తవులు, మంగళిక్రైస్తవులు అనుభాగములు క్రైస్తవపంచమలో కలవా?!

ఒక్కమారు క్రైస్తవుడైనవెంటనే, ఆమతము జాతిభేదము నంగీకరించునా? క్రైస్తవులు దరిద్రులైతే, ఇష్టమున్నచో దొరతనమువారు సహాయముచేయుటకు నెవరికిని అభ్యంతరముండదు. కాని పంచమక్రైస్తవుల విషయములో దొరతనమువారు ధనసహాయమును భూవసతులను సభలలో ప్రాతినిధ్యమును ఇతరసదుపాయములను పంచమలచేరితి ఈపంచమక్రైస్తవులకు చేయుటమాత్రము ఘోర అన్యాయము. దరిద్రులు అన్ని కుటుంబములలోను గలరు. శ్రేష్ఠభిక్షకులనుండి కోటానుకొట్టినవ్యవస్థ మిమనదీసంఘములకు వచ్చినపుడు క్రైస్తవపాదరీలు ఆమరవాక్తికి క్రైస్తవులకు ఖర్చుపెట్టెదరు గాని ఆదిమాంధ్రులకు దొరతనము చేయు సహాయములో మాత్రము క్రైస్తవులు మనతో పంచుకొనుచున్నారు. ఇట్లు క్రైస్తవులను దొరతనము ప్రత్యేకాభిమానముతో చూచుటలైతే పంచమ పంచములకు ఆంతర్యమున క్రైస్తవ మతవాక్తికి ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించినట్లు అనుమానము కలుగుచున్నది. చిన్న పెద్దయిద్వేగములన్నియు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరలపర మగుచున్నది. పాతకాలలో చదువుకొను మాయములు పనిపాటులతో కూడినవని చేసికొనుటకు పనికిరాక వ్యర్థమై అల్లాడుచున్నారు. పంతులు పంతులమృత్యువును దొరతనమువారు రెంతమందికి ఇయ్యగలరు? పోలీసు మొదలగు శాఖలయందు చిన్న పెద్దయిద్వేగములలోను ఆదిమాంధ్రులు దొరతనమువారేల నియమించగలరు. కలప్రాతినిధ్యమును చూచిన తాలూకాబోర్డులలోను జిల్లాబోర్డులలోను మున్సిపాలిటీలలోను కాననశాఖలలోను మాకష్టసుఖములు చెప్పకొనుటకును సుసదుపాయములు మేమే చూచుకొనుటకు చాలనంతగా ప్రాతినిధ్యము లేదు. ఇంగ్లీషు యొగిని నియమించిన పలుకుబడి కూర్చుముగానున్నది. కనుక నియమకమచేయుటలో ప్రతి స్థానిక సంఘములోను కాననశాఖలలోను అధ్యక్షము ఆంగ్లదేశములో ప్రతిసంఘమునకు నలుగు రాదిమాంధ్ర ప్రతినిధులుండవలెనని దొరతనమువారికి మనవిచేయుచున్నాను. ఉద్యోగములలో చిన్న ఉద్యోగము లన్నియు పోస్టు పోలీసు న్యాయస్థానములు తాలూకాచేరిలలోను ఆదిమాంధ్రుల కియు ద్యోగములిచ్చి దొరతనమువారు మా ఆదిమాంధ్ర యవకులను ప్రోత్సహింపరచునని వేడుచున్నాను. ముమ్ముఉద్ధరించుటకై నెలకొల్పబడియున్న లేబరు డిపార్టుమెంటులో ఎంతమంది ఆదిమాంధ్రులకు ఉద్యోగములిచ్చి అభివృద్ధికి తీసుకువచ్చుచున్నారు? మాబాగోగులు మాకష్టసుఖములు మాకుబాధారము వ్యక్తిత్వము సంస్కరించుటకు సూక్ష్మ నితరులకు ఎక్కువచెలియనా? ఇట్టి అమూల్యము విషయములో దొరతనమువారు ఉపేక్షించుట మన కెక్కువకష్టమగుచున్నది. లేబరు డిపార్టుమెంటులో నిలుమియు ఆడిట్లను ఆదిమాంధ్రులయందు ప్రేమలేనివారిని ఆదిమాంధ్రులనిన కంటిగించుకొను క్రైస్తవులను దొరతనమువారు నియమించుచున్నారు. ఆదిమాంధ్ర అభివృద్ధియమనకు ఆదిమాం

ధ్రులే యేల సేవజేయునాడను? ఈదినములలో విద్యాభివృద్ధియైన ఆదిమాంధ్రయవకులకు కరవాయెనా? ఇంతవరకును మాయన్న తికై ఒకపరిశ్రామికపాతకాలగాని ఒక యున్నత విద్యాలయముగాని ఒక వసతిగృహముగాని ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పక పోవుట మిగల కోచనీయము. ఇందువిషయములో ఘోరా మొదలగు సంస్థానములే దొరతనమువారికి మార్గదర్శకముగా నున్నది. నేను ఈవిషయములో దొరతనమునకు నివేదించగా ఆలోచించెదమని జవాబిచ్చిరి. ఇంతవరకును మాయన్న తికై పారిశ్రామిక పాతకాలగాని యితర అభివృద్ధికరములను మామూలుగాని దొరతనమువారు ప్రోత్సహించుటకులన మాజాతి అందరికన్నను వెనుకబడుచున్నది. పారిశ్రామిక జీవితమునందు మనజాతి పూర్తిగా ఆధారపడియున్నది. మన సంఘాన్నతికై సంకల్పించిన హిందూసంఘములకు ప్రోత్సాహము అనలే కూర్చున్నాము. రాజకాలము పాతకాలము కచేరిలు న్యాయస్థానములు చట్టములు ఇవిఅన్నియు హెచ్చుతక్కు భేదములేక దొరతనమువారందరికిని ఒకేవిధముగా ఏర్పాటుచేసిరి. ఒక హిందూ సంఘముమాత్రము రెవెన్యూయమును ముకుళించుకొని తీక్షణ పట్టునై ఆకాశము వైపునకు చూచుచున్నది.

ఆదిమాంధ్ర అభివృద్ధిగము - రైతులు.

మనజీవితముంతయు రైతుపై ఆధారపడియున్నది. ఒకడు ఇద్దరు రెండుమూడు గ్రామములుగాక సంఘ మంతయు రైతుసేవయే చేయుచున్నది. రైతునకును పాలేరునకును గల సంబంధము యజమాని నేమడు న్యాయముగాక తండ్రి బిడ్డలవంటి న్యాయముగానున్నది. ఈయభయలకునుగల సహవాససామీప్యములు ఇతరులకు లేవు. ఈ కాలపు ఆదిమాంధ్రులలో కలిగిన కదలిక జూచి రైతు దద్దిలిచున్నాడు. మామదాగలు చదువుకొని నాగకులై తెనుగు మీరి మనమాట వినరు. మనకు నేవజేయరు. అని రైతుమహాశయుడు భీతినొందుట మనము చూచుచున్నాము. ఈ అపహేళకారము క్రైస్తవమతప్రచారమువలన గలిగిన విషప్రభుత్వముగాని వేరొకటిగాదు. ద్వజాతీయ పద్ధతులదేయక అగ్రములములను తీవ్రముగా నెదుర్కొనుట వలననే విముక్తి గలదని బోధ చేయుట చేత ఇట్టి వైమ మృత్యుములకును అపహేళకులకును తావు గలుగుచున్నది. మనవేదభాషలు తెలియక హిందూనాయకులును హిందూమతమును హిందూగా ఎదుర్కొనుట ఉత్తమమని తరిఫీదుచేయబడిన క్రయ ప్రసాదభకుల విషభాధలు మనబుర్రలో దూరినవి. ఈకారణముచే రైతునకును మనకును తర్పు పోరాటము గల్గుచున్నది. కనకై నిరంతరము సేవజేయు ఆదిమాంధ్రులకు విద్యాదానముగాని ఉత్తమస్థితికి వచ్చుమార్గము లకుగాని రైతు నేవజేసిన మట్టిప్రతిమాంధ్రులములు కలిగిడివి కావు. మనలను పాదరీలపరముజేసి మన అభివృద్ధికి రైతుతోడ్పడక ఆదిమాంధ్రులనిన హిందూగా జూచుచుండుటలనన రైతులకును పాలేరులకును, ఆదిమాంధ్రులకుందరకునుగల అన్యోన్యత నశించుచున్నది. తమగ్రామములలో సర్వసౌకర్యములు ఏర్పరచుకొను రైతులు మా ఆదిమాంధ్రపల్లెలకు ఒక త్యూమైనను చేయగలిగిరా? మీరు వేసవేలు ప్రవృత్తు సహారాధనకును ఉత్సవములకును వ్యయపర్చుదురు. ముమ్ములగు అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకు మా ఆకటిచిచ్చును చల్లార్చుటకును మీరు అన్నదానము మాకేమైన చేయుచున్నారా? మావల్ల భాగ్యరాసులు పండించుకొని అమితధనలాభమును పొందు మీరు మావిద్యాభివృద్ధికి పాతకాలగాని, మతాభివృద్ధికి దేవాలయములుగాని, గృహోపసథులు లేక అల్లాడు మాకు గృహదానముగాని చేయగలిగిరా? మా అభివృద్ధియమనకు మరేవిధము తోడ్పడిరా? కొద్దిగనో గొప్పగనో వైమెరుగలకు క్రైస్తవపాదరీలు చేయు తాత్కాలికసదుపాయములకు అమాయకులగు మా ఆదిమాంధ్రులు ప్రమోదమి మిత ప్రతిపాలకుగా నుండుటలో వింత యేమి? దాహోదకమునకు నీరులేక కలిమిచుండుగా అగ్రజాతులు మమ్ములను దూరముగా తరమునపుడు మీరు మాకు ఏసౌకర్యములు ఒనగూర్చితిరి? పాలములలోను భాగ్యరాసులు ఇండ్లలో పోయుటయందును, అవసరము గల్గినపుడు చేతులు మెలిచెసికొని భుజములుదట్టించుకొని, బరువులు మనము మోసికొనునపుడు అంటు పాటింపక కుడియెడమ భేదములేక ఒక్కొక్కప్పుడు పాలములలో సహితము అన్నములు తింటూ ఏకముగా నుండుము. ఇన్ని ప్రత్యక్షముగా జరుగుచున్న అక్రమరీతినిపిమ్ము మీరు కడుహిందూముగా జూచుచుండురు. మీరు మీ అభివృద్ధి కోరి ఉన్న రీతికి నచ్చుటకు సంఘబంధములను త్రొక్కుకొని చెంగన పట్టు పయికి దుముకుండుకో మేమును యాభాగోదర్శితమగు రూపుమాపి ఉన్నతికి రూపలదా? మీకు ఈసహన మేలయుండగూడదు?

రైతు మహాశయులారా! మీ నిర్లక్ష్యమువల్లను మీరు ఉపేక్షించుటచేతను మీకునుమాకును దూరమగుకాలము వచ్చినది. ప్రేమ, సహనము, ఇతరులయెడల మీరు చూపు పారమార్థిక చింత మాయం దుండినచో పరమసంతోషముతో స్వామిభక్తి చూపుటయందు మే మగగలుగుము. ఏలూరుతాలూకాలోని కొవ్వూరి, దోసపాడు, పోతునూరు, పినకడియము, దెందులూరు, పెదపాడు, తక్కిన ప్రాంతములను చూడుడు. మరేములో కలిగినవెంటనే మరల క్రైస్తవులకును, రైతులకును దేవదానవ యుద్ధము. మొదట ఆదిమాంధ్రులుగా నున్నప్పుడు రైతునకును పాలేరునకును గల అన్యోన్యత, సహకారము నిలుచుచున్నచా? దొరతనమువారి సానుభూతి పాదరీలద్వారా కలవని యీ క్రైస్తవులు రైతులపై వైరిభ్రమతో విపరీతకృత్యములు చేయుచున్నారు. తెల్లబ్రాహ్మణులు గురుసేతమును వదలి మతస్వాతంత్ర్యమునిచ్చి నేదోరేపో శ్రేష్ఠభిక్షకునకు పోయినవెంటనే మనమును మన హిందూసోదరులమాత్రమే శాశ్వతమును భావము చేసి క్రైస్తవులకు కలుగుకుండుట కోచనీయము లేదని, నీతి, జ్ఞానము, శుభ్రత గలిగిన నేమడు న్యాయముగా నేవజేయునా? లేక ప్రస్తుతపు హిందూత్వంలోనున్న ఆదిమాంధ్రులకు ఎక్కువ యుపయోగకారియారా? రైతుమహాశయులారా! తమ కొక్కమనవి చేయుచున్నాను. మా అభివృద్ధి, బాగు, మాసర్వస్వమును తమ ఆవరణముపైగలదు. మీరు తలచుకొనిన మాజాతి సత్వరాభివృద్ధి నొందగలదు. ఆదిమాంధ్ర యవ్యవస్థముగాని ఆదిమాంధ్రులుగాని రైతులకు ప్రతిక్షులు గారని మాసంఘ సమక్షమున నేనభయమిచ్చుచున్నాను. ఈదినములలో విశాల హృదయాలగు రైతులు మమ్ము అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకు అమితోత్సాహముతో ముందంజవేయుచున్నందులకు నాకృతజ్ఞతా వందనము లప్పించున్నాను.

బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర కక్షలు

మనదేశములో కలకక్షలు తీవ్రతదాల్చుచున్నవని చెప్పటకు నాకు దుఃఖముకలుగుచున్నది. మనదేశ బానిశ్యమునకు నిస్సహాయత్వమునకును, మహాద్రవ్యతకును, సకలప్రములకును, ఈయభయలే బాధ్యులు. ఈరెండుసంఘములను తమలోగల వైమమృత్యులను, కైరములను, భేదభావములను సురచి సోదరతుల్యులుగా మెలిగననెగాని దేశము విముక్తి నొందజాలదు. ఈ విషవీజములను ప్రధానముగాని దేశమును నాశనము చేయుచున్నార. మనదృష్టికి వీరుభయములను నాథులు. మన సంఘాన్నతికయి ఈరెండుసంఘములను నట్లుదలతో తోడ్పడుచున్నవి. సోదరులారా! మనకు వీరి కక్షలతోడను, వైరములతోడను, భేదభావములతోను పోటాపోటీలతోను ప్రసక్తి యుండునాడదు. మరేయ, మనము ఏవిధమైన రాజకీయక్షులలోను హిందూత్వము దున్న మన ఆదిమాంధ్రసంఘాన్నతికి అహర్నిశలు కృషి సల్పుదుము. మన ఆంగ్లదేశముందలి అన్ని సదుపయ్యములలోను శిరోభూమముగా నుండు కృష్ణజిల్లా కలకక్షలకు నాయకమణిగానున్నది. కడచిన కాననభయన్నికలు చూడుడు. కమ్మ, కాపు, నెలమ, రెడ్డి, క్షత్రియకుటుంబములు, ఒకటివైకోటి చెలరేగి హిందూగా దూషించుచు తుచ్చపదవులకు దేశమును అధోగతిపాలుచేయుచున్నవి. ఇచ్చట బ్రాహ్మణేతరమత్యము ఏమైనది? బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరలను అగగ్రోక్తుడురు. అనునీరీయేభయనది? ఎవరికి బలముగలిగిని వారు తమక్రిందిసంఘములకు అగగ్రోక్తుడురు. మనదేశములో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరభేద మనుటకంటె కలభేదము లనుట మంచిది. సోదరులారా! మనము కక్షలతో నెంతమాత్రము చేరగూడనని నొక్కి ఇంకొకపర్యాయము చెప్పవచ్చును. అగ్రజాతిమహానాయకులారా! మనదేశదృష్టితి మీకులక్షలతో విలీనికావచ్చుచున్నది. మితక్షులు మిత్రములగుములను సవరించుకొనుము. మీరందరను మిత్రభివృద్ధికినియి తోడ్పడిభారతమాతను సంస్కరింపగనుండరగా చేయరా? దేశోహమునకును ఆర్థికపంచమునకును మాత్రద్రోహమునకును, ఒడిగట్టుకొని ఎక్కువ, తక్కువ భేదములచే ఒకరిపై నొకరు దండనాత్రిచేయుట, ముమ్ముటికిని ఆవమానము, ఆదిమాంధ్రసోదరులారా! మనలోగల పంచము అరుంధతీయ పాకికుటుంబములనివారము ఒకసంఘముగా నుండి అందరము సోదరభావముతో అగ్రజాతులు మెచ్చుకొనునట్లు పూర్వయుగములలోవలె మనసహజవిర్మాతిరేకముతో పోరాడి భారతదేశమునకు స్వతంత్రలక్ష్యని తీసికొని వత్తము. ఈమన కార్యము నిర్వహించుటయందు మన కెవ్వరును నాటి లేరు.

మొక రవ్యము

ఆది మాంధ్రమహాశయులారా! నలుపైపులనుండి మనకు సహాయము ఆపారముగా వచ్చుచున్నది. పెక్కు సంఘములు

మనదేశస్థులముక్తియి నిరంతరము పోరాడచుచున్నది. స్వాతంత్ర్యము దీనిజననానందములను మనయందు అవ్యాజ్యముగా నేపదయించుచున్నది. దొరతనమువారు మనలను పలు విధముల అభివృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చుటకు కృషిచేయుచున్నారు. కాలము మారుచుచున్నది. హిందూసంఘము మిగిల పశ్చాత్తాపము పొందుచున్నది. కాని మన ఆదిమాంధ్రులు తమ బాగుగలగు గుర్తింపలేని దివాంధలు. మనజాతిలో మితవ్యము మనునది కలలోనివారైతే. సంక్షోభమృత్యుము వీలొకము నను లేనేలేదు. దేశకాలపాత్రములను గుర్తింపలేనివృద్ధులము. ఆదిమాంధ్రమహాజనులారా! నేను కఠినముగా పడుచున్నందు లకు మీసోదరుని మన్నింపుడు. మనకండ్లయెదుట మనమగ్గును పేరుప్రతిష్ఠలు లేక అహోగతిలో నున్న హిందూసంఘములు ఈ దినములలో పైకివచ్చి ఎట్లుఅభివృద్ధిగాంచుచున్నవో చూడుడు. సూతనశక్తి లేక తనవ్యయ్యమునొంది చిన్నకులములనుపీఠము విరాజిల్లుట మీకు కనబడుటలేదా? ఎవరు ఏతటాదాడిన ఆచూటాడి క్రిందుమీద తెలియక క్రుంగిపోవుచున్న సోదరులారా! మన జాతిని ప్రవనిర్వాణముచేయుటకు ఏలపూనుకొన్నా? మనలో దైవ భక్తి నశించినది. మనము దైవమునుగూడమరచితిమి. మనదేవాలయములు పాడుపడి కృషించుచున్నవి. ఒక్కమారు మనపూర్వపుటెన్నత్యమును స్మరించుకొనుడు. అనుదినమున ప్రతిఆదిమాంధ్రుడును శ్రీమార్గనామధారణ భరింపక శ్రీరామచంద్రునికి సాష్టాంగనమస్కారములచేయనిదే యేపనియును పొర్రంభింప వదు. మనమందరము శ్రీరామచంద్రుని ముద్దుబిడ్డలము. అంగ ద, హనుమంత, వాలి, సుగ్రీవులవంశజులము, రావణాసంహారము చేసి దుష్టరాక్షసులను బహిర్బి శీతాదేవిని చెరనుండివిడిపించి న భీరసంతతివారము. నేడు భారతవర్ష బంధవిముక్తికి మనమేతోడ్పడగలముని భారతీయులకు తెలియనట్లు మనవిరాంజనేయుని, మన ప్రవీణతామహుని, మన మూలపురుషుని, ఉపాసించుచు. అప్పుడుగాని వీరాంజనేయులు మనకు ప్రత్యక్షముకారు. భారతీయులు మననుసూచన నాడే గ్రహింతురు. సోదరులారా! మనకు మితజీవనము మితవ్యము కలలోనివారై గా నున్నది. దొరకీనదంతయు దుర్వ్యసమునకు నెచ్చించుచున్నాము. మన వారుసంపాదించుచుంటే ప్రతిదినమున కొంత ఆదాయము చేసికొనలయును. ప్రతివారము ఈవిధముగా చేసినయెడల మనము త్వరలో అభివృద్ధిగాంచగలము. ప్రతిపురుషుడును ఒక అరణాచార్యునను, ప్రతిస్త్రీయు ఒక కానియోప్స నను దాచుకొని ప్రతివారును సహకారపరపతిసంఘములో నిలువ యుంచుకొనవలయును. హెచ్చుపాటి దొరకీనపుడు దినమునకు పావులా, బేడ, ఒక్కొక్కప్పుడు ఇంతకన్నను ఎక్కువ దాచు కొనవచ్చును. సామ్యునిలను చేసికొనుట యనగా? మీశరీరములు కంపించునని నేనెరుగుదును. ఇదివరకు మనకు ఆలవాటులేనిపని మన సంఘాభివృద్ధికై మనకు మనమే ఆధారపడియుండవలెను. అన్నిటికిని పరాధీనతయందున్న జాతి మమ్మాటికిని అభివృద్ధి గాంచనేరదు. మనలో పట్టుల, ఉత్సాహము, సంఘాభిమానము త్యాగము అలభడజేసికొని, మనయున్నతికి మనమే పూను కొనవలయును. ఇతరులు ఎంతమంది మనకు పాటుబడుచున్నను మన మెంతమాత్రమును గుర్తింపజాలకున్నాము. ఆదిమాంధ్ర మహాజనులారా! మనబిడ్డల విద్యాభివృద్ధికై మీలో ఒక్కొక్కరైన ప్రతిదినమును ఒక్కొక్కరైనా భర్తముచేయుడు. మన జాతంతయు ఈపద్ధతిని అనులంబించునట్లు మిమ్ములను ప్రార్థించుచున్నాను. పరసహాయము నొందువారు దాతల నిగ్రహము గ్రహములకు పాత్రులైయుండవలయును. మనస్వతంత్ర్యములను అనులంబించుటచే నేర్చుగా జీవనము చేయవచ్చును. మనది పాఠ శ్రామికజాతి. మనము కష్టజీవులము. చిన్నచిన్నదొడ్డు పాలములు తోటలు తీసికొని పలువిధములైన కాయకూరలను, ఫలములను పండించి వ్యాపారము చేయుటవలన ప్రవ్యాజ్ఞనకు మీలుగా నుండును. కూరగాయలుపండ్లు, ధాన్యాలు, వస్త్రములు, మొదలగువానిని మనము కూడబెట్టిన ప్రవ్యముతో పండించి వర్తకము చేసికొనుటవలన మనము స్వతంత్రులముగా నుండగలము. వనయందు దయగలిగిన రైతుల ప్రాపకముతో కొద్దిపాటి పొలమును తీసికొని నేర్వము చేసికొనిన మనకంతయో ప్రయోజనముగా నుండును. పశువులను కొని పాడి పంట సంతతి నృద్ధిపచించి వర్తకముచేయుట మనకెక్కువలాభము. మనకు పశుపాలనమును వ్యవసాయజీవనమును అనాదినండియు వచ్చుచున్నవి. ఈరెండువృత్తులను ఆదిమాంధ్రులు ఎన్నిటికిని వలసపాడదు. ఒకప్పుడు రాబ్బము నేరపరిశ్రామము మన ఇలువేయి రాజిల్లుచుండెను. రాబ్బములు వగ్గములు మనగృహములలో రప్పకలకొల్పి. నేరపరిశ్రమయందు మనకు ఇదివరకుగల నిపుణత్వమును తిరిగిప్రతిపాపనయవలయును. నేతనడంగము, కమ్మరము, పెంతులు ఇటివలచేయుట ఇంకను లాభకరమైన వృత్తులు. అన్నిటిలోను ప్రవేశించి మన ఆర్థికస్థితి పెంపొందించవలయును. మనము ప్రతివస్తువును ఉర్బరమైయు వారము. ఇతరులు వినపై ఆధారపడి జీవించు భోగపరాయణులు, దొరతనమువారు మనలో నెంతమందికి యుద్యోగముల నీయగలరు? కేవలము

ఉద్యోగమువలనగాని పరాధీనతయందుగాని మనజాతికి విముక్తి లేదు. మువ్వపానము మనజాతిని నాశనముచేయుచున్నది. సోదరులారా! ఈ ఘోర పిశాచమును దూరముగా మన సంఘమునుండి పారదోలుడు. దొరతనమువారు మువ్వ పాననిషేధమునకై తోడ్పడుటలేదు. మువ్వపాననిషేధప్రచారము చేయు సంఘసేవకులను పడరానిపాట్లు పడుచున్నారు. త్రాగుబోతుతనమువలన ఆదిమాంధ్రజాతి కడు హీనస్థితియందున్నది. యిట్టి అవినీతికరమైన దీనజనాభివృద్ధికి నాశనపేతువగు యీ దురభ్యాసమును దొరతనమువారు యేల నిర్మూలింపరు? సిట్టుకాశించి యీ అనాగరికతపద్ధతిని దొరతనమువారు అవలంబించుచున్నందున మాకు గుఱుముకలుగుచున్నది. నాయకులారా! యీ ఘోరదురాచారమును మహావృక్షమును మన జాతిమధ్య నుండి కూకటివేళ్లతో పెకలించివేయుడు. ఈమహాదావనల మునకులోబడి మనము దగ్ధముగాకుండునట్లు చూడుడు. సంఘ కట్టుబాట్లను దిట్టపరచి త్రాగుబోతులను బహిష్కరించునము. వివాహాది కుభకార్యములలో తెల్ల దొరలకువలె మనకును ఈ దురభ్యాసము అలవడినది. ఈదురలవాటును ఓడలమీద ప్రవాసమున కంపుడు. మువ్వమును పరించని పెండ్లిండ్లుగాని మరియే యితర కుభాసభకార్యములకుగాని సభలైనను పోవలదు. మనజాతిలో పెండ్లిండ్లును దినములకును అది నీచమైన దురలవాటు. సూరవపగలదు. ఇది పూర్తిగామానవలెను. మనసంఘములో మన మునలివాండ్రు యిందుకు దాసానుదాసులై యీ మహాసమస్యలలో దరిగానక తొట్టుకొని పోవుచున్నారు. మువ్వపానదురభ్యాసమును మనము వదలిన తప్పక ధన్యులముగురుము. చచ్చినగొడ్డను తినుటముఖ్యముగామనసంఘములలోమాన్వించవలెను. గోవధ, ఘోరపాపములకు గారణమగుచున్నది. కనుక మనము గోవధ పూర్తిగామానవలయును. గోమాతను పూజించి పరమాత్ముని ఆశీర్వాదమును పొందునము. గోమాంసభక్షకులను, త్రాగుబోతులను, సూరహింసచేయువారిని, మనలోనుండి పూర్తిగాబహిష్కరింపుడి. జూదము, కోడిపండిము, మొదలగు దురభ్యాసములను మాగలందులకు వేడుచున్నాను. గ్రామ సంఘములు, తాలూకా సంఘములు, జిల్లాసంఘములు స్థాపించవలెను. తరచు ఆదిమాంధ్రనాయకులెల్లను కలియుచు కష్టసుఖములను సంప్రదించుకొనవలయును. జిల్లా తాలూకారాష్ట్రీయసభలు ప్రతిసంవత్సరమును చేయుచు మనకష్టసుఖములను జేతమునకును దొరతనము వారికిని తెలుపుచుండవలయును. నిరంతరమును మనసంఘమునకై పాటుపడుచు మన జనసూక్ష్మలకు భంగము కలిగినప్పుడెల్లను మన మందరము సమావేశమై ఆర్థికారమును నిలబెట్టుకొనవలయును.

అస్పృశ్యతా పాపనివారణోద్యమము

ఒకజాతినిగాని ఒకవర్గ క్షిణిగాని వంచించుటకు సంఘ బహిష్కారముకన్న వేరే ఆయుధములేదు. వ్యక్తులను దుగ్గీతులనుండి మరల్చుటకు తరచు దీనిని ప్రయోగించెదరు. అస్పృశ్యతాయుధము మతరూపమున ప్రయోగింపబడును. సాంఘిక నియమములను అతిక్రమించినవారినికూడ బహిష్కరించెదరు. ఒక్కొక్కపుడు పరాజితులయిన ప్రజలనుకూడ అస్పృశ్యతా శాసనమును విధించెదరు. నేడు భారతీయులకును యాగతియే పట్టినది. కెనియా, దక్షిణాఫ్రికా, నేటాలు, బ్రాస్వివాలు, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలండు, అమెరికా మొదలగు శ్వేతదేశములలో స్వాతంత్ర్యరహితులగు మనదేశీయులను, శ్వేతజాతులు ఎట్లు బహిష్కరించి, అమానించుచున్నవో చూడుడు. ఇట్లే ఆర్యులు మనలను జయించి, స్వాధీనముచేసికొని, బహిష్కరించిరి. మనము గొడ్డునూంసములను తినుటవలనగాని, చచ్చిన జంతువుల దినుటవలనగాని హిందూసంఘము బహిష్కరించెనా? పాతేరువుల్లివలన మనము అకుభ్రముగా నుండుట బట్టియా? ఎరుక, ఏనాది, కోయ, చెంచు, మొండి, బండ, ఉప్పర మొదలగు జాతులు చచ్చిన జంతువులను, గోమాంసమును భక్షణ చేయుటలేదా? వైకుంఠములు పాతేరుతనము జేయుచుండుట మీరు చూచుచుండుట లేదా? జీవహింసజేసి మాంసపిక్రయము, తోళ్లు, ఎముకల వ్యాపారము చేయువారిని హిందూసంఘము ఏల వెలివేయదు? త్రాగుబోతుతనమువలన మనకు అస్పృశ్యత విధించిరన్నను హిందూసంఘములో త్రాగుడుమానిన కులము లేన్నిగలవు? త్రాగుబోతులకు వ్యభిచారులకు, నరహంతకులకు, దుష్టులకు? దురాచారులకు, అస్పృశ్యత గలదా? ఈ యంశములు హిందూనాయకులకు తెల్లుచున్నావా? మహమ్మదీయులకు హిందువులు భాషర్లు. క్రైస్తవులకు హిందూమహమ్మదీయులు మాదెనులు. హిందువులకు తమలో అన్నిలోపములు ఉన్న లోకములోనివా రందరను, మైచ్చులు, అస్పృశ్యులు, సాగనిచోట భర్తవస్తువుయము చేయుచురు. పూర్వకాల

ము బాధ, జై న, రామానుజ సిక్కు మతములు దన జాతులకుల సమానగౌరవ మిచ్చెను.

ఈనయంగమున రాజారావు మోహనరాయలు మహాస్వామివరయానందపరస్వతి, స్వామివివేకానంద మొదలగు భారత జాతీయోద్ధారకులు హిందూసంఘముయొక్క దృష్టిని మనపై పునకు దిప్పిరి. ఉదారస్వభావులను వికాలహృదయులనును సంఘసంస్కర్తలు అఖండత్యాగముతో అస్పృశ్యతాపాపవి మోచనముకై పెక్కుసంవత్సరములనుండి నేపజేయుచున్నారు. భారతనాయకులలో అగ్రగణ్యుడును, దీనజనసేవాదీక్షుడును పరమభక్తాగ్రేసరుడును అస్పృశ్యతామహాపాపనిర్మూలనా శ్వేదబద్ధకంబుండును మానవచక్రవర్తియగు శ్రీగాంధీమహాత్ములవారు రాజకీయరంగమున అవతరించి త్రింశతొక్కటి భారతీయులమధ్య దేశీయమహాజనసభావేదికపై నెక్కి దీనజాతుల అస్పృశ్యతా పాపనివారణార్థమై దేశీయమహాజనసభలో ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము చేయించి దీనజనబాంధవుడై, పతిత పావనమూర్తియై గగనమండలమున సహస్రకరణములతోడిసూర్య భగవానునివలె ప్రకాశించుచున్నాడు. మహాత్ముడు తాను సంచారముచేయుప్రతి గ్రామములోను, పట్టణములలోను తానుపస్య సింహసభావేదికలపైనను తన పత్రికలలోను సంభాషణలలోను యిదేసందేశము నిచ్చుచు ఘనీభవించిన పూర్వాచారపరాయణుల మోక్షము నేనెంచి ఆచంద్రార్కముగ మనకృతజ్ఞతకు పాత్రుడగుచున్నాడు. ఆదిమాంధ్రనాయకులారా! మనమందరమును లేచి ఒక్కపాదయుముతో ఆదీనబాంధవునకు కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పింతుముగాక. ఈమహానీయునివలె భారతవర్షమునందు ఏసంఘసంస్కర్తయు రాజకీయవక్తయు ఈనయంగమున మనకుఅభయమియ్యలేదు. తాను జీవించియుండగా అస్పృశ్యతాపాపనివారణకానియో తిర్గిమనయింట్లుట్టి తనకోరిక నెరవేర్చుకొందునని శపథముచేసెను. కాంగ్రెసునాయకులు మహాత్ముని యుపదేశమును నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నారు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకు దుముకునట్టి వీరిచొరవ తెగింపు అస్పృశ్యతాపాపనివారణమునందు కాన్పించదు. పూర్వాచారపరాయణులకు కాంగ్రెసునాయకులు వెరచుచున్నారు. దేశములో కల వరము గలిగిన పృథుడు ప్రజల యొక్క ఆందోళనము నణచుటకు దొరతనము వారు కాంగ్రెసునాయకులు అనుభవములేని నిరర్థకమైన అస్పృశ్యతాపాపనివారణమిడిని రాష్ట్రకాంగ్రెసు సమక్షమున నియమించి మనగోల అణచుటకు చూచుచున్నారు. హిందూనాయకశిఖామణి మాలవ్యాపండితుడు పూర్ణాక్షేత్రమున కాశీమహానగరమున అఖిలభారత హిందూమహాసభను ఆహ్వానించి సకల శాస్త్రపారంగతులగు పండితవర్గులను శాస్త్రవేత్తలను హిందూనాయకులను రప్పించి అస్పృశ్యతా మహాపాపనివారణ తీర్మానమును అందరిచేతను ఏకగ్రీవముగా ఒప్పించి వంద్యుడయ్యెను. శ్రీహిందూసంఘము యొక్కయు, హిందూనాయకుల యొక్కయు హృదయము మార్చునొందుచున్నది. మనవిముక్తికై మాలవ్యాపండితుడును, శ్రద్ధానందస్వామియును దేశములో నిమ్నజాతుల జన్మస్వాతంత్ర్యమునకై అఖండప్రబోధము చేయుచున్నారు. ఇట్లుకుభసూచనములు మన ఆంధ్రదేశమున ఎప్పుడు కలుగునో !!!

వైకం సత్యాగ్రహము

నేడు భారతవర్షముయొక్క దృష్టియంతయు వైకం పట్నమున సత్యాగ్రహసమరముపై పున. కేంద్రీకరించియున్నది. మూఢ విశ్వాసములకును, కులకక్షలకును, దీనజాతుల స్వాతంత్ర్యము నణగద్రొక్కుటకు పేరెన్నిక గాంచిన కేరళదేశములోని వైకంపట్నం, అస్పృశ్యతాపాపనివారణసమస్యను పరిష్కరించుటకు సాహసించి సత్యమగుచున్నది. ఒక హిందూనాయకులేగాక మానవస్వాతంత్ర్యములను గోరు వికాలహృదయులందరను ఈపట్టణపై పునకు చూచుచున్నారు. అగ్రజాతినాయకులారా! వైకంపట్టి పరిస్థితులు ఘోరభక్తిగ్లు ఆంధ్రదేశమున దలి ప్రతిపల్లెలోను ప్రతిగృహమునందును కలవు. మీరు ఇట్టి విషమపరిస్థితులకు ఎడమివ్వక మీరే అస్పృశ్యతా మహాపాపమును ఆంధ్రదేశమునుండి నిర్మూలము చేయుచు!! మేము మీవికాలహృదయులపై పునకు నిరీక్షించుచున్నాము. “సర్వమేవజయతే” భర్తయునకు జయము గలుగుగావుతే! సత్యము ఆచంద్రతారార్కముగా నిల్చుగాక!! వైకం సత్యాగ్రహము అఖండదిగ్విజయముతో జయమొందుగాక యనీ ఆది మాంధ్రులపక్షమున నేను ప్రార్థించుచున్నాను!!!

స్వహృది అయి విభూతిని నేనితి పట్టి విహృత్ స్వరహాసం,
 పతి పురాణ స్వరహాసం వెలివిలసి - నున్న స్వరహాసం మానసు
 అమృతాంజనము డిగ్గో బాంజాయి, మృదాన్మ.

పశ్చిమాంధ్ర దేశమున కఱపు విపరీతముగ వ్యాపించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు నెమ్మదిగ నిడలిక జూపుచున్నారు. గవర్నరుగారు పరిస్థితులను జూచుటకు వెడలిరి. బళ్లారి అనంతపురపు జిల్లాలలో కొన్ని తాలూకాలలో కఱపు వ్యాపించియున్నదని, ప్రభుత్వమువారు రిజివరకు ప్రకటించిరి. మిగిలినవాని విషయమై, జైలెనెలలో వర్షములు కురియనిచో ప్రభుత్వమువారు చర్యకీసికొనెదరు. అంతవరకు వీరు వేచియుండరు. జిల్లాకలెక్టరులు తమ బాధ్యతలను గుర్తెరిగి చరించుచున్నారని, అసోసియేటుడు ప్రెసువార్త చెలుపుచున్నది. పరిస్థితు లింకను విషమమగుచో, రివియూమెంబరుగారు సోక్ హాచి బుల్టా సాహేబుగారు రాబోవు నెలలో వెడలెద రనియు, స్వయంగా సందర్శములను పరికించెద రనియు, ప్రభుత్వమువారు రీమారు వెనుకంజ వేయ రనియు, సూచించబడినది. అధికారవర్గ యంత్రము కడలసప్పటికి, కాలము చాలకట్టును. కఱపుచట్ట ముక్రి ద విర్పాటలు జరుగునప్పటికి, వ్యవహారము చాలవరకు గడచిపోవును. జనులు కఱవనుకొనునది చట్టముప్రకారము కఱపుగాదు. తీవ్రస్థితి జనించిన గాని, అధికారులు చర్యదీసికొనుటకు వీలుండదు. ఇల్లెరతాలూకాలునూడ కాటకముచే నిదివరకే అవ రించబడియున్నవనుటకు సందియము లేదు.

జూలై నెలలో వర్షములు కురియునా కురియను
యని ఎవరుజూడ నవసరములేదు. అధికా
రూప చుట్టము ననుసరించి, నెమ్మదిగ ముందుకు
నడుచుట వీరి స్వభావము. గవర్నరుగారు పెడలి
నను, దివివ్యాపక బరుగారు ముందెన్నచో
బోనున్నను, కలెక్టరలు జూలై నెల వర్షములకై వేచి
యున్నను, ప్రజల కుపకాంతి గలుగనేరదు.
పెంటనే చర్యకైకొని, కఱవు బాధను నివారించుట
ముఖ్యము. ఆలోచనలతో కాలుము గడుచుకొల
దియ, క్రజలు మృత్యువారబడవలసి వచ్చును.
ఈ తరుణముననే బల్లారి అనంతపురముజిల్లాలలో
రిసెటిల్ మొలు రేట్లను పెంచవలయునని ప్రభు
త్వమువారు ప్రయత్నించుటవలన, ఎంతటి దురవస్థ
గలగునో యూహించుట సులభసాధ్యము. బల్లారి
అనంతపురము జిల్లాలు హెచ్చుకేట్ల నీయ దగి
నంత సంపదతో తులదూగుచున్నవని దలచిన
వారి యూహ తెలి విచరితములో, దెలుప
నక్కరలేదు. రిసెటిల్ మొలు రేట్లను విధించు
ప్రయత్నము నికనయినను పూర్తిగ మానివేయు
వలయును. కచ్చిమాండ్ర దేశమున జీవనము కేవల
వర్షపాతిముపై నాధారపడియున్నది. కొన్ని సంవ
త్సరములనుండియు వర్షములు సకాలమునకు కురి
యటలేదు. కఱవు స్వాత్ర వ్యాపించియున్నది.
అది తొలగు సూచనలు కాన్పించుటలేదు.

ప్రజలు నలువురు పరదేశములకు బోవు చున్నారు. పశ్చిమంధ్ర దేశమున జలాశయముల నన్నిటిని, నీటిసౌకర్యమును పెంతున కలిగించవలసిన ఖాళీ ప్రభుత్వముపై నిలిచియున్నను, వానింత వరకును తగిన శ్రద్ధవహించలేదు. దిసెబిల్ మెంటు

విషయమున మాత్రము శ్రద్ధవహించిన ప్రయోజనమేమి? ప్రభుత్వమువారి చర్యలు ప్రజలకు విశేషలాభ మొనర్చు నను నమ్మకము లేకున్నది. ప్రభుత్వమువారియల మెరిగినన, ఆంధ్రులభార మధికముగ నున్నది. ప్రజ లీవిషయమై శ్రద్ధవహించి పశ్చిమాంధ్రదేశపు కఱపును బాపుటకు ప్రయత్నింపనిచో గొప్ప నేరము జేసినవారగుదురు. ఉపేక్ష వహించుట కిది సమయము గావలదు. అధికారులను నమ్ముకొని యూరకుండుట పాడిగాదు. వారు వెచ్చించేది ధనము అత్యల్పము. కాంగ్రెసుసంఘములు కిరిస్టియనులను కనిపెట్టి వెంటనే కిష్కాంతులను పంపవలెను. ఏ రీతిసహాయము కావలయునో వెల్లడి జేయవలయును. ప్రజల సహాయమున వేడవలయును. రాటములు కఱపును నివారించుటకు మిగుల యక్కరకు వచ్చు నని, ఇదివరకు రుజువయ్యెను. కొండరాళ్లను ఎండలో మోసేకొనివచ్చి బ్రద్దలగొట్టుటకన్న, ఎవరియిండ్లలో వారు కూర్చుని నూలుపడుకుటవలన ఎక్కుడు ప్రయోజన ముండునని, బెలుపబడెను. ప్రభుత్వమువారు సహితము రాటపు ప్రయోజన మును గుర్తించవలసివచ్చినది. కాని వారింకను రాటములగూర్చి విశేషోత్సాహము గనుబడిచుట లేదు. కాంగ్రెసుసంఘము లీవిషయమై కదలిక జూపకుండుటకు కారణము గనుపింపదు. రాటముయొక్క శక్తిని జూపుట కిదియే సమయము. దానినుహిమను వ్యాపింపజేయుట కింతకన్నను అనుకూలావకాశ ముండబోదు. రాటపు వ్యాపకమునకు పశ్చిమాంధ్రదేశమున అనుకూలపరిస్థితులు గలవు. తిగిన ఏర్పాటులున్నచో, కఱపును మాన్పుటకు ప్రజలు శక్తివంతులగుదురు. ఆంధ్రదేశమునం దొకభాగమున ప్రజలు కఱపుచే బాధపడుచు అన్నముకొరకై యల్లాడుచుండ, మిగిలినభాగములవారెటుల సుఖపడగలరు? తడవునేయక, ఆంధ్రులు వెంటనే మేల్కొని సోదరుల యిక్కట్లను నివారించసమకట్టి ధన్యులయ్యెదరు గాక!

సామ్రాజ్యదీపము నాధారము జేసికొని, పలు
పురు సందేశముల నంపుచున్నారు. ఏ రండురును
నిజస్థితిని పరికించినటుల దోషదు. లేబరునాయకులు
సయితము, సామ్రాజ్య బాధ్యతలను గ్రహింపక,
మామూలుపాట బాడుచున్నారు. మృత్రయగు
క్లిన్దుగారు ప్రకటించిన సందేశమునందు, నిజస్థితిని
సామ్రాజ్యము విజ్ఞాభణము గోరుట లేదనియు,
మానవాభివృద్ధిని ప్రపంచశాంతిని కోరుచున్న
దనియు, వెల్లడి జేసిరి. హిందూదేశమును అడుగున
బడవైచిన, మానవాభివృద్ధియు, ప్రపంచశాంతియు
చేకూరగలవా? తెల్లవారి స్వాధీనమందున్న అధి
నివేశరాజ్యములు మాత్రము బాగు పడిన
వాలునా? హిందూదేశమును దోలగించిన,
సామ్రాజ్యమొడచుండునో మంత్రులు యోచి
చిరా? ఇట్టి వ్యర్థ ప్రకటనల గావించుబలవలన ప్రయో
జనము లేదు. లేబరుపక్షము వారు తమ స్థానమును
మాత్రము బలపరుచుకొనుచున్నారు ఇటీవల జరి
గిన బై ఎలక్షనులో లేబరుపక్ష ఫల్యము విజయము
గాంచెను. జాతీయసహిక్కుగారు దెచ్చిన విశ్వాస
రాహిత్యపు తీర్మానము విఫలమయ్యెను. లేబరుస్థాన
మీ రీతిన ఇంగ్లండులో బలపడుచున్నను, వారు
విశాలాదగ్రముల ననుసరింపనిచో, సామ్రాజ్య
క్షీణతకు కారకులయ్యెదరు. ఇతరపక్షముల వారివలె
వీరును సుకుచితరీతిని బ్రవర్తించెదరు. సామ్రాజ్యము
గూర్చి బాల్కుమినుగారు కొంతకాలము క్రిందట

ప్రసంగించియుండిరి. వారి ప్రసంగముననే వ్యాఖ్యానముజేయుచు, అండును తైమ్మపత్రిక నిజోద్దేశ్యమును సూచించెను. సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నమగుచో, హిందూదేశము నాశనమగు ననియు, బ్రిటీషుదీపులు పన్నుపడి యుండవలసినచు ననియు అందుచే ఇంగ్లండునుండి హిందూదేశము విడిపోకుండజూడవలయు ననియు, తైమ్మ పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. స్వలాభముకొరకు హిందూదేశమును బలిమిలో బట్టుకొనియుండవలయు నని, తైమ్మపత్రిక దెలుపుట వింతగాదు. కాని ఇట్టి నిర్బంధమువలన శాశ్వతలాభ ముండునా? హిందూదేశస్వాతంత్ర్యమును గుర్తించి, హిందూదేశమును సామ్రాజ్య మకుటమగు గవించుటకు బూనుకొని, ప్రేమ బంధముచే కట్టివైచిన, సామ్రాజ్యమునకు బలమేర్పడగలదు. అందుకు మారుగ బాల్టునిను పక్షమువారు పశుబలము నాధారముజేసికొని, సామ్రాజ్యమును నిలుపుకొన జూచెదరు. లేదరు ప్రభుత్వమువా రయినను క్రొత్తమార్గము ద్రొక్కదరా? లేక ఇంపీయలిట్టుల మార్గమునే సమర్థించుచు నూరకుంచురా?

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నియమించిన విచారణసంఘము మిడివరకు సంస్కరణ కార్యవిధానముగూర్చి విచారణ జరిపి, రిపోర్టు నొకదానిని పంపినట్లు దెలిసెను. మరల నొకవిచారణసంఘమును ప్రభుత్వమువారు రేపరచి, దీనియందొక్క విశేషము మాత్రము గన్నట్లుచున్నది. అధికారసభ్యులతో పాటు అధికారసభ్యులను కొందరను గూడ జేర్చెదరని ప్రకటించబడినది. అధికారసభ్యులెవ్వరో తెలియలేదు. అధికారాభిమానులగువాని జేర్చెదరని వదంతులున్నది. కొత్త విచారణసంఘము వలన నెక్కడు లాభముగలుగునని తోచదు. దీని నేర్పరచిన యుద్దేశ్యముగూడ వెనుకటి యట్లులేయున్నది. సంస్కరణ శాసనపు ఆధారములను దొలగించుటకుగాని, శాసనమును మాట్టివైచుటకుగాని విచారణసంఘము వారు సూచనల గావింప వీలులేదు. పరిపాలనమునందు కొన్ని సవరణలను సూచింపవచ్చును. కార్య విధానమునందు కొన్ని మార్పులను గావింపవచ్చును. ఇట్టి సంఘములు అలంకారార్థము నిలుచును. ఒకటికి రెండువిచారణసంఘముల నేర్పరచినంతమాత్రమున, ప్రజలకు విశ్వాసము గలుగజోదు. విచారణసంఘపు ఆర్భాటముల వలన, జేశమున కెంతయో లాభముండునని మాక్షణాల్లుగారు దెలిపిరిగాని, అట్టి యాశ శేషముగనుపించదు. ఇట్టి యనన్తకూలమార్గముల నవలంబించుటకు బదులు, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిలాషులను వెంటనే సఫలపరచుట కేలబూనుకొనగూడదు? అందువలన వీరిప్రతిష్ఠ కెట్టిలోపము వాల్చి జాలదు. లేదని యక్షమువారు సహితము దాగురుమూతలాడుట శోచనీయము. ప్రజలు ద్వీగీణీకృత ప్రయత్నము గావించి, ఏమరకయందుట లాభకరము. సమయ మగుచేందునప్పటికీ, ప్రస్తుతము ఉపేక్షవహించెడి పార్లమెంటు సభవారు మేల్కొని, ప్రజాశయములను సఫలపరచుటకమానరు. అట్టి శుభసమయ మేతెంచుట, ప్రజల కార్యదీక్షపై నాధారపడియుండును.

హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము

హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యము గూర్చి, ఎక్కడు వట్టుదల పర్వదానములకు సంబంధించినవి. లాహూరులో జరిగిన అఖిలభారత మహమ్మదీయ సంఘసభలో నాహ్వన సంఘాధ్యక్షులు, అధ్యక్షులు, యీ విషయమై నా కీర్తనకాండీ. ఏ మతిమయినను మానవ నాశనమును సహించదనియు, అన్ని మతిమయిన ఆత్మ సంయమమును సహసభావమును బోధించుచున్న విషయము గ్రహించినచో, హిందూ మహమ్మదీయ కలహములుండజాలవని, అహ్వన సంఘాధ్యక్షులగు ఆగ మహమ్మదు సఫదాబాదుగారు చెలియబరచిరి. అధ్యక్షులగు జన్నాగారింతు కన్నును ప్రద్యుకరిముగ ప్రసంగించిరి. స్వరాజ్యసిద్ధికి హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యత ముఖ్యమనియు, హిందువులను మహమ్మదీయులను ప్రసాద సఖ్యముగ నుంచుచో ఆనాడే స్వరాజ్యము లభించుననియు, హిందూమహమ్మదీయసఖ్యమును స్వరాజ్యమును పర్యాయపదము లనియు, జన్నాగారు బలకుటవారి దూరదృష్టికి నిదర్శనము. జన్నాగారు అసహాయవాదులుగ కున్నను, జాత్యైక్యమునకును స్వరాజ్యమునకును గల అవినాభావసంబంధమును గ్రహించిరి. జాత్యైక్యము లేకున్నచేరి, స్వరాజ్యము చేకూరనను, అది ప్రజలకు లాభింపజాలదు. ఇర్రెండకు స్వపరిపాలన ముసలిబడినను, అంతః కలహములు చలరేగుటయందు కొక ప్రబలనిదర్శనము. గాంధీమహాత్ముడు, మహమ్మదీయసంఘమునకు వుండిన తంత్రవారలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సంయోగము గుదురుట కిసభవారు ప్రయత్నింపవలె నని కోరెయ్యండిరి. ఇట్టి ప్రధానసాధనమును వదిలి, స్వరాజ్య మెక్కడనో గలదని ప్రపంచమందంతటను వెదుకుటవలన నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండజాలదు.

జిన్నా, మహమ్మదాలీ

లాహూరులో నుపన్యసించుచు, కొన్ని ద్వారా అధికారివర్గముతో పోరాడుట యవసరము జిన్నాగారు ప్రతిపాదించిరి. సక్రిమాందోశి నము వ్యర్థమగుచో, ప్రతిష్టలభనలకు గడంగుటకు తాము వెనుదీయమని జిన్నాగారు సూచించిరి. మహమ్మదాలీగారు పిమ్మట నుపన్యసించుచు, అసహాయోద్యమము విఫలము గావలెననియు, గాంధీ మహాత్ము ననుకరింపక బోవుటచే ప్రజలు అపజయముగాంచిననియు, స్పష్టపరచిరి. తాము శాసనసభలలో బ్రవేశింపజాలమనియు, స్వరాజ్య ప్రయత్నమువారు భ్రమా పరిణతులై శాసనసభలను వదిలి మహాత్ముని నాయకత్వము కింద శాసనోల్లంఘనమును త్వరలో నవలంబించదనియు మహమ్మదాలీగారు విశ్వసించుచున్నారు. అట్టి విశ్వాసమే నామాన్యముగ ప్రబలుచున్నది. కాని, తరుణ మేతొంచునప్పటికి, దేశము సంసిద్ధము గావండిన మహాత్ము డయిన త్వరితముగ నడువ జాలడు. స్వరాజ్యకార్యక్రమమును బూరిచేయుట కిరున్నములవారును తదేకస్వతో పాలుపడినగాని అనుకూలభరిత మేర్పడజాలదు. వివాదముల కిది తరుణముగదు. శాసనసభాప్రవేశమును గూర్చి భిదాంతాధిదాంతముల గావించుట వ్యర్థమై యున్నది. గాంధీమహాత్ముడు సూచించునటుల, అసహాయవాదులు నిర్వర్తింపదగిన కార్యభారము విక్కుటముగ నున్నది ఇతిరవిషయముల నాలోచించుట కవకాశమే లేదు. ఈభారమును జయప్రదముగ నిర్వహించువా రెల్లరును ధన్యులు.

గిద్దానిగారి దోస మేము?

గాంధీమహాత్మునికి నాభావరిపాలకుడు వ్రాసిన లేఖజూచిన, గిద్దానిగారి నక్రమముగ నిర్బంధించి నటుల స్పష్టము గాగలదు. గిద్దానిగారిని నాభా సంస్థానమున బ్రవేశించినందులకు మాత్రమే నిర్బంధించిరట. గిద్దానిగారు లేల బ్రవేశించిరో అమెరికా పత్రికా ప్రతినిధి యగు జిమ్మిండు గారు చెలుపనే చెలిపిరి. గిద్దానిగారు సంస్థానపు సరిహద్దుకు ఇవతలనే యుండిరి. ఇంతలోనే పోలీసు వారి కాల్పులు వినుపించెను. అకాలిలు కొందరు మరణించి రనియు, గాయములు తగిలినవారిని వైద్యశాలకు గొనిపోకుండ అక్కడనే విడిచిపెట్టి యియు, గిద్దానిగారికి చెలియగనే ఏమియు దోచక తగినసహాయము జేయవలయునను కుతూహలముతో వారు నాభాలోనికి బోయి యుండిరి. గుండ్లువేలులచే బాధనొందుచున్న బారిపై జాలిజాపి, మానవధర్మమును నెరవేర్చినందులకు, గిద్దానిగారు శిక్షితు లగుట అమానుషము. గిద్దానిగారి ప్రవేశము వలన, నాభాసంస్థానమున కెట్టి యిబ్బందిగలుగ లేదనుట తథ్యము. పని దీర్చి తోడనే గిద్దానిగారు సంస్థానమును విడిచిపెట్టి యుండెడివారు. వాగ్దానభంగ మొనర్చియుండరు. నాభా పరిపాలకుడు దూరాలోచనలేక దండన మార్గము నవలంబించెను. ఇప్పుడు చెలిపిన సమాధానమువలన, అత డొనర్చిన అక్రమము మరింత కరిస్సుట మగుచున్నది.

కీర్తి కేసులగు సర్. అశుతోష్ ముఖర్జీగారు

సర్. అశుతోష్ ముఖర్జీగారి మరణవార్త వంగదేశమునేగాక అఖిలభారత వర్షమును విషాదమున ముంపక మానదు. ముఖర్జీగారి పాండిత్య మపారము. వీరు న్యాయవాదులుగను న్యాయాధికారులుగను జూపిన సామర్థ్యమును వివరింప నవసరములేదు. ఇంతకన్నను, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పక్షమున కావించిన పోరాటములు, చారిత్ర ప్రసిద్ధములుగాగలవు. ఏ స్వతంత్రపద్ధతులు బెంగాలు ప్రభుత్వమునకును ఇండియా ప్రభుత్వమునకును గూడ నిదుర బుట్టించకుండెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ ప్రఖ్యాతిని, ఉపయోగమును ఇనుమడింపజేయుటకు వీరే ముఖ్యకారకులు. వీరు న్యాయాధిపతి పనిని వదిలి, ప్రజాహిత జీవితము నాడు ఎక్కుడు శ్రద్ధతో కృషి సలుపుటకు నిశ్చయించిరి. కాని, వారి నిశ్చయము కొనసాగక మండే, భగవంతుడు వారిని దీసికొని పోయెను. వీరి యాత్మకు శాంతి గలుగుగాక!

ఆయకట్టుఫీజులు: కృష్ణామండలము

కృష్ణామండలమున ఆయకట్టుఫీజులను తొలగింపవలె నని, పెద్దిరాజుగారు చెచ్చిన తీర్మానము శాసనసభలో సంగీకరింపబడెను. వివిధభాషా వారి రిపోర్టు కెదురుజూచుచు, ప్రభుత్వమువారింత వరకు, యీ తీర్మానముపై నెట్టి ఉత్తరువును ప్రకటింపకుండిరి. కృష్ణామండలపు కలెక్టరుగారు మామూలు ప్రకారముగ ఆయకట్టుఫీజులను జూను 15-వ తేదిలోపల చెల్లింపవలయు ననియు, లేని యెడల భూములు ఆయకట్టునుండి తొలగింపబడుననియు, ఉత్తరువు జేసిరి. ఈసీతిలో ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము తెలియక ప్రజలు పరితపించుచున్నారు. ఖాయపు ఉత్తరువును ప్రకటించు లోపల, ఆయకట్టు ఫీజులను వసూలుజేయవలదని గోరుచు ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలికపు ఉత్తరువును వెంటనే గావించెద రని తెలియచున్నది.

దేవపూరితమగు కథలు

భారతీయులపై దేవము బుట్టించుటకు బ్రిటిషు పత్రికలలో ప్రచారము సలుపుటయగాక, కొందరు కథలగూడ కల్పించుచున్నారు. మద్రాసులోను స్త్రీ, అట్టి కథ నొక దానిని వ్రాసి ప్రచురించెను. కథానాయకుడు మితవాదనాయకుడు. ఇతడు బైకి మితవాదిగ మెలగుచున్నను, రహస్యముగ నరాజకులకు నాయకుడై హత్యలను జేయించెననియు, తుద కిరడు హిందూ దేశభిమానీయుగ నొక ఆంగ్లేయుని ద్వారా పట్టుబడెననియు, కథ వివరించుచున్నది. భారతీయుల సీరితన నిందించెడి కథలను బ్రచురించుటవలన, ఎట్టి యనర్థములు వాటిల్లునో, ఎట్టి యెడబాటు గలుగునో బ్రిటిషు ప్రజలు గ్రహించుట ముఖ్యము.

సానిక వార్తలు

కార్పొరేషను ఎన్నికలు:— వి. టి. ఆరసు గారు తిరువట్టిక్కరంపేట డివిజనునుండి యెన్నుకొనబడు కార్పొరేషను సభ్యునిగా ఎన్నికై నిలుచుచున్నారు.

విశ్వవిద్యాలయము:— 1924 మార్చిలో జరిగిన ఎక సమన్వయిష్టమా పరీక్షయందు యాదినవవంబులు గలవారు ఉత్తీర్ణులై:— 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18 వ నెంబరు గలవారు ప్రత్యేక ఘనతతో పాస్ అయ్యెను.

హిందూ స్త్రీసమాజము:— హిందూ స్త్రీ సమాజము అవసరసభి బుధవారము 29 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గం|| సోమవరములో శ్రీమతి రాయగారి అధ్యక్షతకైంద జరుగును. హిందూ స్త్రీ, రైల్లు ముఖ్యముగా దేవదాసీలకొరకేర్పడినది.

అగ్నిప్రమాదముచే మరణము:— సెవాపేటలో నిన్ను 12 యేండ్ల బాప్తూబాబ్ అగ్నిప్రమాదమున బడలుకాలి మరణించెను. అపే తనలక్కగాజులను వంచుటకై అగ్నిబాల్పై పెట్టుచుండగా ప్రమాదవశమున బట్టకుంటు దగిలెను. బట్టను విప్పిలోపున శరీరమంతయు కాలివాయెను. వెంటనే జనరలు ఆసుపత్రికి గొనిపోయిరిగాని 4 గంటలు బాధపడి మరణించెను.

రాకపోకలు:— శ్రీనివాసము, రాత్రి ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు కొడాయికొలానునకు, ఎస్. సత్యమా ర్జీగారు నాగిలమునకు బోయిరి.

ఓలింపికు పండుమలకు చెన్ను పురినుండిపోవుచుండిన టీము తోగూడ ఒక్కడంపతులు కొలంబోమిదుగా ఐనోపాదేశము నకు బోయిరి.

సాల్వలక్ష్మరు మాస్టరుమానుగారు ఆదివారమురాత్రి చెన్ను పురికి వచ్చిరి.

న్యాయమేళముగారు నిన్ను రాత్రి మదనపల్లికిబోయిరి. వ్యవసాయశాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు రాఘవాచారిగారు నిన్ను రాత్రి మరగాను వీడిపోయిరి.

ప్రెసిడెన్సీ పోస్టాఫీసుగా నియమింపబడిన సి. ఆర్. కాంబెలుగారు ఆదివారం ఉదయం చెన్ను పురికి వచ్చిరి.

శ్రీమహాంతు ప్రయాగదాసుజీగారు నీలగిరికి బోవుటకై చెన్ను పురివచ్చిరి. ఉదయం ఉదయమునుండినిన్ను ఉదయం రా. బి. సి. శ్రీనివాసరావుగారు డిప్టీ పోస్టామాస్టరు జనరలుగారు వచ్చిరి.

కా. నాగేశ్వరరావుగారు ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులు నిన్ను ఉదయం దేవవాడనుండి చెన్ను పురివచ్చిరి.

కీ. శే. కస్తూరిరంగయ్యంగారు

స్మారక చిహ్నములు

సేలంలో మహాత్ముగాంధీ ఉచితపతనాలయమున కీ. శే. కస్తూరిరంగయ్యంగారి స్మారక చిహ్నముగా 24 వ తేదీని హిందీ తరగతి ప్రారంభింపబడెను.

మచిలీపట్టణమునగూడ వీరి స్మారక చిహ్నముగ ఉచిత పతనాలయము సేర్పరుచుటకు 24 వ తేదీని జరిగినసభలో సరస్వతీవిలాస సంఘమువారు తీర్మానించిరి. (అ. ప్రెం.)

కృష్ణాజిల్లా బోర్డు ఆధ్వర్యమున పర్యటనము

నరసాపురం నుండి మావిలేజుకు ఈ క్రింద కంటివాల్స వంపుచున్నాడు.

కృష్ణాజిల్లా బోర్డు ఆధ్వర్యమున ఎన్నుకొనబడిన మీర్జాపురం రాజుగారు కృష్ణాజిల్లా పశ్చిమభాగమున తమ పర్యటన మును ముగించివారు. జిల్లాబోర్డు ఇంజనీయరు ఏలూరునందలి ఆఫీస్ లోను ఇంజనీయరు ఆంధ్రపత్రికా ప్రత్యేకవిభాగములో మీర్జాపురం రాజుగారు కుక్కవారం ఉదయం 9 గంటలకు ఏలూరు నుండి ప్రయాణమై తోటగోటులు సత్రిములన్నిటిని చూచిరి. ఎర్రకాలన ఇతరవాగులు అప్పడప్పుడు వరదలు వచ్చుతో డుచెడిపావుచుండుటను రాజుగారు చూచిరి. ఈవిషయమై నిపు ణుల అభిప్రాయములను తెలిసికొని తగుచర్య పుష్కలముటకు రాజుగారు తీర్మానించుకొనిరి.

సాయంకాలము 5 గంటలకు రాజుగారు ఇతరులు నిదన వోలు చేరిరి. లోకలుబోర్డు మిడిలస్కూలును చూచిరి. పిమ్మట వారు మాత్రమే కోడూరుకోడు పాలకొల్లు దొడ్డిపట్ల కోడు చూచి నరసాపురం చేరిరి. నరసాపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు రాజుగారికి స్త్రీమరుమైన వింకొపగిరి. 200 మంది విందునకు వచ్చియుండిరి. సనకలెక్కరు సనకజడ్డి ఇతరప్రముఖులు విందునకు వచ్చియుండిరి. స్త్రీమరు రమ్యముగ ఆలంకరింప బడెను. విందు ముగిసినపిమ్మట బాణవేడుక జరిగెను. రాజు గారు యువకులైనను ఉత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు.

సీలం సెంట్రలుజుయిలు

కృష్ణమ కృష్ణు బి.ఎం. ఎస్. గారు సెలవుమీద వచ్చి వరద జయిలునుపర్యేం డేటు ఆధికారమును నహించిరి. (అ. ప్రె)

శ్రీ కృష్ణా నంద స్వామి

మచిలీపట్టణమునకు వచ్చిరి

నిన్న 25 వ తేదీని స్వామి గుడివాడనుండి బంధువు వచ్చిరి. కా. గ్రెగూరును ఇతరులును వారికి ఘనమగుస్వాగత ముసరిరి. 26 వ తేదీని గుంటూరు 27 వ తేదీని రాజమండ్రి 28 వ తేదీ బరంపురం స్వామి వెళ్లెదరు. (అ. ప్రె)

నాగపూరు స్వరాజ్యపత్రికము

ప్రచురణ సంఘము

నిన్న (25 వ తేదీ) సాయంకాలము నాగపూరులో స్వరాజ్యపత్రికమువారిసభ జరిగినది. ప్రచురణసంఘ మేర్పరప వలెననుతీర్మాన మామోదింపబడెను. వారు నెహ్రూగార్ల ప్రకటననునందలి మాచనల నామోదించుచు శోక తీర్మానము గూడ నామోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారు

శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారు నిన్న 25 వ తేదీని వైకంఠ బయలుదేరిరి. ఈగోడులో కొందరుమిత్రులు వారిని కలిసికొని బాబోగూడ వైకంఠ వెళ్లెదరు.

ప్రతినిధులరాక

నిలకంఠనంబుద్రి, మాధవనాయుడుగార్లును కేరళ రాష్ట్రీ య కాంగ్రెసుకార్యదర్శి సి. రాముని మీ న ను గాయను నేటి 26 వ తేదీ) రాత్రికి కల్గికోటునుండి వైకంఠ వచ్చెదరు. అకాలిలును వైకంఠుండి వెడలిపోవలెనని సంస్థాన దొరతనము వారు ఉత్తరువుచేసెద రని తెలియుచున్నది. తిరువాన్కూరు సంస్థానమువారుతప్ప తక్కినవారెవరును వైకంఠ సత్సాగ్రహ సంబంధమున నుండగూడదని ఉత్తరువు చేయబడుననికూడ తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

స్త్రీ మర్దు

సి. ఆంధు పి. మొయిల స్త్రీమర్దు "వై నా" 28 వ తేదీ: బడవలెదరు.

డా. ఎస్. "కాకోనియా" యెన్గిమిపాలలో శ్రీ సోమలికాలమున బండ్లను బహుళుదేరెను. (అ. ప్రె)

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వజ్రానితి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

26-5-24

యథా శక్తి ని తోడ్చుదుడు

ఇదివఱకు

చందాలు
28026-3-10

కోకాధికతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు	పంతులుగారికి చేరిన వసూ
ఇదివఱకు	13994-10-5
రేపల్లితాలూకా "దీక్షాసంఘము"	
వావివల్ల నసూలు	600-0-0
దేవభొట్ల రంగయ్యగారు, కావలి,	
నెల్లూరుజిల్లా	29-10-0
(మోర్రిగ్రామకార్యదర్శి కార్యదర్శివారా)	
మోర్రిగ్రామకార్యదర్శులు చెల్లవల్లి	
సత్యనారాయణగారి కుమారుని	
వివాహసందర్భమున ఉభయులు	
కలసి	16-0-0
చెరుకుగన అగ్రహారం కాపురస్తులు	
కందర్ప చినవెంకయ్యగారి కుమూ	
రునికి మోగల్లు కాపురస్తులు పైడి	
మర్రి సూర్యనారాయణగారి	
కుమార్తె వివాహసందర్భమున	
ఉభయులు:లసి	2-0-0
(గార్లవాడు కాళ్ళకురు కృష్ణమూర్తి వద్దవారా	
కృష్ణాజ్యోధనము నాలకొండ)	
శ్రీపాన్నంకి కృష్ణమూర్తిగారు కుమూరై	
వివాహసంశ్చయంలో శ్రీ, కొమ్మూ	
జోన్నల కీర్తిగారు	2-0-0
శ్రీ, మోపిదేవి రాజగోపాలరావు కుమూ	
రై వివాహసందర్భంలో గోపాలరావు	
గారు	1-0-0
శ్రీ, లక్ష్మరాజు రామదాసుగారు	1-0-0
పెండ్లికొడుకువారు	0-3-0
(ఏలూరు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా య. మ గయ్య	
కార్యదర్శివారా)	
పులవర్తి లక్ష్మణస్వామిగారు- ఆదీవు	
తమ కుమూరై వివాహ కాలమందు	
యిచ్చివె.	126-0-0
మమవల్ల వెంకటచల గారు ఆరవిల్లి	
తమ కుమూరుని వివాహ కాలమందు	
యిచ్చినవి	10-0--
ద.తులూరి నారాయణరాజు గారివ్వారా	
దేవాలయములోని వివాహకట్టములు	5-0-0

మొత్తం. 28026-3-10

మొత్తం. 14787-7-5

జిల్లాపూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిర నామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు

బీహారులో కలగా

పాట్నా, మే 24:—కలగాలో యేమి చురుకోదని ఆశోక్త కళాధికారి తెలిపబడుచున్నాడు. కాంపాన్ జిల్లాలో మరణశిక్ష యావాంతులో 200 వరకు తగ్గినను కలగాపట్టణం కావించుచున్నది. దశ్శుంగ మజధర్ ప్రాంత కాంపాన్ జిల్లాలో మరణశిక్ష తీర్చిదిద్ది, శిక్షా పద్ధతి జిల్లాలో తగ్గుచున్నది. పామూ బాలసోత జిల్లాలో 20 తంబు చార్జియైంది. పోలవరములో మరణశిక్ష 2000 మంది: వై నా నుండెను. అంతకుపూర్వవారముగా 2845 మరణమే. (అ. ప్రె)

మెల్లారన్

యంత్రము పగిలిపోయెను మనుష్యులకు దెబ్బలుతగులలేదు
రంగూరు, మే 24:—నేడు మొత్తం 11 గంటలకు వై మాకనాయకుడు మెల్లారన్ ఆ కళ్యాణమునకి బహుళుదేరినయిన కాని ఆకాటు సోదరులలోకి బహుళుదేరినా ది.మనీనచ్చెనని యును అంధము విశేషముగా బడిపోలేదనియును ఆకాటు నుండివచ్చిన యొకవార్త తెలుపుచున్నది. (అ. ప్రె)

విదేశ వార్తలు

భారతదేశ పట్టుపరిశ్రమ క్షీణించుట

పునరుద్ధారణనిమిత్తము మంచినీర్పాటు జేయవలెను
లండన్, మే 24:—ఉదయం 12.50 టైమున ప్రతిక
యందు సర్ ప్రాంతవార్తల గా రిట్లు వ్రాసిరి:—జపాను తన
పట్టుపరిశ్రమను క్రమముగ నభివృద్ధి జేసికొనెను. కాని భారతదేశ
శ్రమపట్టుపరిశ్రమ క్షీణించుచు చాలాకాలమునుండి క్షీణించుచు
ఉంటు విచారకరము. ప్రపంచవర్ధిల్లుటజూడ భారతదేశములో
పట్టుపరిశ్రమ అంతరించినదే చెప్పవలెను. 50 సంవత్సరముల
క్రితము పట్టుపరిశ్రమను విస్తారముగ సాగించుచున్న దేశములో
భారతదేశ మొకటి. భారతదేశపరిశ్రమ అసంతృప్తిగ నున్నను
భారతదేశములో ఈపరిశ్రమ అభివృద్ధి గాంచుటకు ప్రకృతి
ఎంతయు తోడ్పడు సౌకర్యములు గలవు. ఈ సౌకర్యములను
వినియోగించుకొని తగిన ఏర్పాటులను చేసినచో మరలపట్టు పరి
శ్రమలయందు పేరుగాంచిన దేశములలో ముఖ్యముగ దేశముగ
భారతదేశము తయారగును. పరిశ్రమ ఇంత క్షీణించుచున్నను
తయారుచేయబడు పట్టు మంచినీరుగ నున్నది. ఆధునిక పద్ధతు
లతో దానిని పట్టిన యూరపులోను అమెరికాలోను ఒక
క్షణము అమ్ముడుగను.

భారతదేశ ఆధినివేశ సంఘము

ధామసుగారితో ప్రస్తావించుట
లండన్, మే 23:—సోమవారముదయము 11 గంటలకు
అధివేశకార్యాలయమున అధినివేశ భారతసంఘమువారితో కలిసి
కొని సభ జేయుట జేర్పాటు జేయబడెను.
అధినివేశ భారతపరిశీతులకు సంబంధించిన ముఖ్యవిష
యములనుగూర్చి అధినివేశ భారతసంఘమువారు బంపిన లేఖను
ధామసుగారు కొన్ని రోజులనుండి ఆలోచించుచున్నారు.
ఈసభకొరకు ఆ గాఖానా గారు పాల్గొనునుండి వచ్చెదరు.

ఓడ్డయరు నాయరు దావా

సైనిక సమావేశము నిర్బంధము
లండన్, మే 23:—ఓడ్డయరు నాయరు దావా వరల
విచారణ ప్రారంభమైనది. సైన్యములో జేర్చబడు శ్రీలను
పురుషులను కెట్టిన బాధలనుగూర్చి ఇండియాలో కమిషన్
మీద సాక్ష్యము జెప్పిన దానిని చదివి వినిపించిరి. కొంచు
సైనికులను స్వయంశేయలేదని వారిపై నీ జప్తి జేసెదరు. ఇది
శిక్షగ జేసెదరు. కాని తామెప్పుడును ఈవిషయమే పిర్వారు
జేయలేదనిరి. ప్రస్తుతము విచారణ ఆపుజేయబడెను.

నాకా వైమానిక విధానము

నిమిత్తము మరల 350000 పౌనులు మంజూరు చేయబడి
నవి. ఇందులో 150,000 పౌనులు నాకావిమానము నిమిత్తమును
200000 పౌనులు నాకా వైమానిక ప్రారంభకార్యక్రమము
నిమిత్తమును వినియోగించెదరు. మూడేడ్లకు ప్రస్తుతము
1340,000 పౌనులకు ఎక్కువఖర్చు కాదనుచున్నారు. నికరము
ఖర్చులు అన్నియు పాను 1200,000 పౌనులగును.

సామ్రాజ్యదినము

తెనుగుగారి సందేశము
లండన్, మే 24:—సామ్రాజ్యదినోత్సవసందర్భమున
క్లయన్సు గారిట్లు సందేశమునుపెరి:-బ్రిటనులో 1000000 మంది
పనిలేకయున్నారు. అధినివేశములందు 1000000 ఎకరముల
కొలదిభూమి ఆక్రమముగ వనమృదులనిమిత్తము ఎదురుచూచు
చున్నది. సామ్రాజ్యపౌరులు తమధర్మమును బాధ్యతను గుర్తించ
వలెను. నేను సామ్రాజ్యము వ్యగ్రభావమును గోరుటలేదనియు
ప్రాపంచికాంతిని మానవాభ్యుదయమున ఆపేక్షించుచున్నదని
మనము జ్ఞాపకముంచునవచ్చును. మనదేశమునకును అధినివేశ
ప్రజలకును సహజముగ లాభకరముగ నుండవలయు కొత్తపాద
ముతో సామ్రాజ్యధర్మకర్తృత్వపదవిని వహించవలెను.

ఇంగ్లాండు అమెరికాకు తెలిపాడు

లండన్, మే 24:— పోయినసంవత్సరము అమెరికా
నుండి ఇంగ్లాండులో నున్నవారు తెలిపాడుగూర్చి మాట్లాడు
టకు ప్రయత్నించినదియు అమెరికానుండి ఇంగ్లాండుకు చక్కగ
మాటలు వినబడెననియు కాని ఇంగ్లాండునుండి ప్రత్యుత్తరము
నీయలేకపోయినదియు అనుకూలపరిశీతులందు తెలిపాడు ప్రదే
శములందు ఏవో కొన్ని ఏర్పాటులను జేయుటకు తలదెట్టి
రనియు తెలియుచున్నది.

ఆస్ట్రేలియా కామర్షియలుము పూర్తి అయినది.
యూనియన్ టెక్స్టైల్స్ గాము చర్చకు ముందుగనే
నిరాకరింపబడుట

లండన్, మే 23:—పనిలేకపోవుటలవలనయమై చర్చ
పూర్తి అయినది. కన్సర్వేటివులు చర్చను ఆపుమని గోరుటచే
పూర్తి జేయబడెను. 244 గరు ప్రతికూలముగ నుండిరి. 210 అను
కూలముగ నుండిరి. అందుచే ఓడిపోయెను. సర్ విలియం
జాయిన్స్ ట్రాన్స్మిగారి తీర్మానమును ప్రవేశజెట్టుటకే
అంగీకరింపక త్రోసివేసిరి.

ఫ్రెంచివైమానికుడు
జపానుయాత్రను పూర్తి జేయుటకు క్రొత్తవిమానమును
ఆతనికి బంపెదరు.

సామ్రాజ్య ప్రతిపంతు

కొత్తపాటములో ఉత్పత్తి
లండన్, మే 23:—పోయినసంవత్సరము బ్రిటిషు
సామ్రాజ్యములో కొత్తపాటములలో 178000 టేళ్ల ప్రతిని
పండించినది బ్రిటిషు ప్రతిపంతుల సంఘమువారు తెలిపుచున్నారు.

అల్బర్టు పతకము
ను నేల్సు యువరాజుకు ఇండియా, దోమినియను దేశ
ముల కేసనందులకు సామ్రాజ్యసమస్య పదర్శనమునకు అధ్యక్షు
డుగ నుండి కళలు, పరిశ్రమలు, వర్తకము అభివృద్ధి జేందులకు
జేసినందులకు ఇచ్చెదరు.

సామ్రాజ్యమున సంఘభావము

గావలెను
ప్రత్యేక తెగల యుద్ధము అంతరించవలెను

లండన్, మే 24:— అధినివేశ కార్యదర్శి ఇట్లు గోరు
చున్నారు. ఒక తెగవారు ఒక తెగమీద దండెత్తుట మాన
వలెను. ఒకరినొకరు తిట్లుకొనుట మానవలెను. (సంతోషము) ఎవ
రేవాటివారైనను సరే, యుద్ధసమయమున స్వార్థత్వాగముతో
సామ్రాజ్యము నిలకెట్టివారేమేయను ప్రతిష్ఠను గాపాడుటకు
అధినివేశపరినిధులు సామ్రాజ్యపథకు రావలయునని గోరెద
రని ప్రభుత్వమువారు తమకార్యక్రమమును మార్చునట.

సింగపూరు నాకాశయమునుగూర్చి ప్రస్తావించుచు ఒక
వేళ ఆస్ట్రేలియా సామ్రాజ్యమునుండి వీడిపోయినను దానికి
అందయను కలిసి పనిచేయవలెను.

ఆస్ట్రేలియా హెచ్చరిక
న్యూజిలండు ప్రాతమంత్రుని ఇట్లు హెచ్చరించెను:—
సామ్రాజ్యసభలో జేయబడిన తీర్మానమును అమలులో తెట్టి
రేని అధినివేశపరినిధులకు ఆభాగంగముగ నుండును. గ్రేటు
బ్రిటను ప్రజలే ఉత్తరవాదు లనిరి.

భారతీయుల ప్రభుధ క్రిపరాయణత
భారతీయుల ఆశయములను గూర్చి విశాలబృహదయము

తో న్యాయముగ ఆలోచించితిమేని సామ్రాజ్యభాగ్యదయ
మునకు భారతీయులెంతయు విశ్వాసముతో తోడ్పడెదరని
యు తాను సామ్రాజ్యము ఐక్యత్వముతో నున్నచో ఎంతయు
క్రేయస్కర మని సముదాయలలో నొకడ ననియు విల్లింగ్డన్
ప్రభువు తెలియజేసెదరు.

వెల్లింగ్డన్ ప్రభువు మద్రాసు, బొంబాయిలో 11 సంవ
త్సరములు జయప్రదముగ జేసిన పరిపాలనమునకు ఆతనికి నన్నా
ట ప్రభువు అభినందించి మద్రాసు బొంబాయిలో ప్రజలు
విల్లింగ్డన్ ప్రభువుపట్ల జూపిన గౌరవము దయకును సంతసిందిరి.

జ్యూబిల్యాండు సమన్వయ

అంగ్లో ఇటలీ బడంబజిక
మర్మతులు

లండన్, మే 23:— జ్యూబిల్యాండునుగూర్చి పరి
ష్కారము జేసికొనుటకు బ్రిటిషునిపులులతో తక్షణము ముచ్చ
టించుటకు ఇటలీనిపులులు లండనుకు వీరుచున్నారు.

34000 మైళ్ల విస్తీర్ణముగల ప్రదేశమును బ్రిటను ఇటలీ
కీయవలసివచ్చును.

జ్యూబిల్యాండు పూర్వము జర్మన్లూరు ఆఫ్రికా
అను పేర బరగుచుండెను. కన్యా అధినివేశములో ఒక
రాష్ట్రము. ఇది సోమాలీల్యాండుకు దగ్గరగనున్నది.

1915 సంవత్సరపు లండన్ ఒడంబడిక ప్రకారము జర్మ
నీకి నష్టముగ ఆఫ్రికాలో గ్రేటుబ్రిటను తనరాష్ట్రమును నభి
వృద్ధిజేసికొనవలెను. ఇటలీ ఆఫ్రికా అధినివేశ సరిహద్దు విష
యమై ఇటలీకి అనుకూలముగ న్యాయముగ పరిహారము నీయ
వలెను.

ఈవిషయమునుగూర్చి చాలసార్లు 1919 నెప్టెంబ
రులో రాయబారములు జరిగెను. నీసీరుసియలోయగారు
విల్చరు వంక్షిని హెచ్చింపవలెననిరి. దక్కుఖిరమువరకు వ్యా
పింపజేయవలెననిరి.

మిల్టన్ ప్రభువు జెప్పినట్లు 1920 లో రాయబార
ములు పూర్తిగ ఫలించలేదు.

టాక్సు తెలు ఎన్నికలు

కార్మికసభ్యుడైన గిల్బిన్సు గారు విజయవైరి. కన్సర్వే
టివు సభ్యుడు ఓడిపోయెను. సర్ రాబర్టు హార్ప్స్ గారు రాజీ
నామా నొసగుటచే ఎన్నికలు జరుగవలసివచ్చెను.

ఫ్రెంచిరాజకీయ సందిగ్ధావస్థ

అధ్యక్షునిపై దాడి
ప్యారిస్, మే 23:—ఒక సాంఘిక వారులేగాక, అన్ని
పక్షములవారును మిల్లిరండుగారిపై దాడిజెడలెరి. కానున్న
హెరియటు ప్రధానామాత్యుని అనుచరులు మిల్లిరండుగారు
రాజీనామా జెట్టువలెనని గోర జెట్టుచున్నారు. మంత్రివర్గపు
మార్పులు మొన్ననే జరిగెను. ఇప్పుడే ఇంతలో అధ్యక్షుడుగూడ
చూరిన, దేశములో రాచకీయపరిశీతులు విషమించుచుండేగాక
నష్టపరిహారసమస్య పరిష్కారము ఆలస్యమగును. యూరపులో
పరిశీతులు కాలనిర్ణయము లేకుండ అస్థిరముగ నుండు నను
చున్నారు.

కాని అధ్యక్షునిపై దాడి హెరియటుగారికి మరితర
నిదానముగల అతివాదులకును కిట్టరనుచున్నారు.

లండనుగూర్చి సోవియటు ప్రతినిధి

యభిప్రాయములు
లండన్, మే 23:—సోవియటు ప్రతినిధులలో నొకరగు

కాటుజాపుగా రిట్లు తెలుపుచున్నారు: ఎక్కడ జూచినను
నాకు మాదువిషయములు మనసుకు తట్టినవి:—1. కైళ్ల
జేగము, ఎక్కడజూచిన దీపములే, వీధులయందు వ్యాపా
రము, బండ్ల రాకపోకలు, శ్రీలకు తనయడుపుల తయారచేసి
కొనుట తెలియును. శ్రీలు ఎంతసేపు పోకులను జేసికొనెదరు.

పోకులంతప్ప మరొకటి కనిపించును.

ఆంగ్లో సోవియటుసభ తుదకు నెన్నడిగ పరిణమించును.
మేము బాదుకాలమునాటి అప్పలతో ప్రారంభించితిమి. ఏమి
అప్పలు! ఎంతవెద్దమొత్తములు! ఏమితగవులు, ఏమిగోల! ఇది
నాగరకమును గాంచిన దేశములచే సరిపోయినది. లేనిచో ఒక
రితోనొకరు కొట్టుకొనియుండెడివారే.

సోవియటు సొకాదళము
సోవియటు బాల్కన్ సొకాదళముతో బాటు ప్రత్యేక

ముగ రైతులుగూడ ఒకదశమును తయారు చేయుచున్నారట.
వీరు వేసవికాలములో ఇటలీ కేగదురట. కాని అనుభవము చాల
దురు. పగముమంది పనికిరాకుండు జేయబడుచున్న తెలియు
చున్నది.

పదమూడుదైన జర్నల్ యువరాజు

కుటుంబముతో పోట్టుదలపడెను. యుద్ధమున చనిపోయిన పైనికుల స్మారక చిహ్నమును బహిర్గతము చేయు ఉత్సవమునకు రావలెనని ఉద్దేశించిరి. కాని ఏవిధమైన ఉత్సవములలో పాల్గొనననుపరతుమీద జర్నల్ రానిచ్చటచే ఇకపాతానే కొన్ని వారములు పోట్టుదలలోనే యుండును.

బార్ని రాకొమరుడు

లండన్ నగరస్వాతంత్ర్యముతో సత్కరింపబడెను.
రాకొమరు దుచితరీతిని ప్రత్యక్షతరము నిచ్చెను.

ఇంగ్లండులో అంధులు

పింఛనులు

కామన్వెల్త్ లో ప్రార్థనానికులకును, అంధులకును సహాయ మొనర్చుటకు రెండుచట్టములు అంగీకరింపబడెను. అంధులనవారికి 80 ఏడ్లవయసునుండి పింఛను లీయవలెనని మొదట చట్టము నంగీకరించిరి. చాలమంది పనివాండ్లను కొలువులో నియమించు యజమానులు యుద్ధములో పనిచేసినవారికి యుద్ధకాలముల నీయవలెననిరి. ఇది నిర్బంధము చేయబడెను. 100కి ఇంతకుమించి చాలా నీయమింపవలెనని నిర్బంధము చేసెదరు. వారమునకు అందుకు 80 పిల్లింగ్ లపింఛను నీయవలెననిరి.

ఇటలీ సార్వభౌముడు

ఇంగ్లండు కేసుట

త్వరలో ఇటలీరాజవంశము ఇంగ్లండుకు పోనుండుట చే రెండుదేశములవారికిని తృప్తికరముగ నున్నది. ఈ సందర్భమున జ్యూబిల్యండునుగూర్చి పరిష్కారము చేసికొనుటకు నిశ్చయించుటచే తృప్తికరముగ నున్నది. దీనివలన మరల ఆంగ్లో ఇటలీ మైత్రి ఏర్పడునని ఇటలీ సంతోషించుచున్నది.

ఇటలీ పార్లమెంటు

ఇటలీరాజు సతీసమేతుడై పార్లమెంటును తెరచిరి. ప్రభుత్వమునాడు ప్రారంభించినవనిని మరల పూర్తిచేయవలెననిరి. విశేషాంగవిధానావసరమునుబట్టియు, ఆర్థికపరిస్థితులను బట్టియు, వైనికసమస్యలను, పరిపాలక సంస్కరణములను, న్యాయస్థానవిషయములను పరిష్కరింపవలెననిరి. సాయుధ పాణులైన జాతులమధ్య ఇటలీవారు నిరాయుధులుగ నుండజాలరు. ఆస్తియుగ యితరులు తనపైబడుటకు ఇటలీ గౌరవమును భంగము లేకుండకాంతి నేర్పరుచుటకు ఇటలీ అంగీకరించును. ఇటలీ తనవిదేశాంగవిధానమును ఏర్పరచవలెను. నష్టపరిహారములు న్యాయముగపరిష్కారముగటకు ఇటలీ కక్షించనలేక తోడ్పడుననిరి. దీనివలన భయము లేకుండును. ఇటలీకి భంగము లేకుండ వ్యవహారము పరిష్కారము చేయుచుచో, ఎంతటిత్యాగమునైన తేసి ఇటలీతోడ్పడుటకు సంసిద్ధురాలై యున్నదనిరి.

అమెరికా వైమానికులు

టాకియోలో ప్రవేశించిరి. యుద్ధమంత్రి వీరికి వింకొసగను. పరిశీలనకు దాటుటకు మొదట వీరేగాన స్మారకచిహ్నముగ బహుమతి కొసగిరి.

మ్యాంసో, మే 24:— క్యాటన్ లులో (ఫ్రెంచి) రైమానికుడు ప్రవేశించి ప్రభు ఆతనిని సత్కరించిన ఛాయాపటమును ఉత్తరచీనా రైనికపత్రిక గ్రహించినది.

ఛాయాపటములో డాక్టరు సర్ యాల్ సేనుగారిని గూడ, జూపుటకు ప్రయత్నించిరి. దీనినిజూడ అప్పటికి సర్ యాల్ సేనుగారు చనిపోలేదని తెలుచున్నది.

వెలువడినది! డిటెక్టివ్ నవల! క్రొత్తనవల!

జయాపజయములు

సాహసము-ప్రేమసాహసము!! - సన్యాసమో దుర్మార్గమో సాహసమున లక్ష్మీమున్నది - సాహసమున జయమున్నది. సాహసముననే మరణముకూడ నున్నది. ఈ సాహసమున నెన్నియో బంధువులు జరిగిపోయినది ఎంతవో జమించారు. లక్ష్మీపరాధాతులైపోయిరి - ఎవ్వరా గజదొంగ? - ఎవ్వరా సాహసిక బోరగొర్రామణి? జయపజయము చిత్రపట కోభిత్తుము- 264 పుటలు మే 1-8-0 చూడును. చందాదారులకు రు 1-0-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

తారకేశ్వరసత్యాగ్రహము

లిలువాకార్మికులు

50 మంది కార్మికులు లిలువానుండి మూడుమైళ్లదూరమున నున్న బహిర్గతమైవనకు రైలులో వెళ్లి అటునుండి కాలినడకన తారకేశ్వరమున కేగిరి.

దాసుగారి అభిప్రాయములు

మహాంతు తనపదవిని మరలివేయవలెనని దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు పట్టుపట్టిరి. దాసుగారింకను (24 వ తేదీ) జాహూలోనే యున్నారు. ఈలోగానే రావలెనని కలకత్తానుండి తంతివార్తవెళ్లినచో 25 వ తేదీని లేనిచో 26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జాహూనుండి కలకత్తాకు బయలుదేరెదరు. బ్రిటిషుయొడిగూ సంఘమువారు మధ్య నడ్డురాకున్న తారకేశ్వరసమస్య యిదివరకే పరిష్కరింపబడియుండును. దొరతనము వారు తనకు సహాయము చేయుచున్నారను భ్రమ మహాంతునకు కలిగినందున అది నెరవేరలేదు. దొరతనమువారిక ప్రతినిధిసంఘము నేర్పరచి యావదాస్ ని వారికి స్వాధీనపరచుట రుచించిన కలకత్తానుండి తంతివార్తవచ్చెను గాని అప్రతినిధులను ప్రజలంగీకరింతు రని తోచును. సంఘసభ్యులపేర్లను సూచింపవలెనని మహాంతు యిదివరకు వన్నుకొరెను. ఇంతలో నిట్ల త ని అ భి ప్రా య ము మారు టాశ్వర్యకరము. సంఘ సభ్యులను నిర్ణయించు నధికారమును కాంగ్రెసువారికే వదులుట జిల్లామేజిస్ట్రేటు. అంగీకరించినచో గాని సమాధానము కుదురదు. మహాంతు దేవస్థానదాయమునుండియే భూములను భవనముల నన్నిటిని కొనెనుగాన నాయాస్తియంతయును దేవస్థానమునకే చేరవలె నని హిందువులందరను కొందున్నారు. మహాంతు తనపదవిని వదులినగాని శాంతిలుగదు. మహాంతువశేషమగుచు యావదాస్ ని యిచ్చి వేయువరకును సత్యాగ్రహము సాగుచునేయుండును. లేదా అనుకులమును సమాధానము కుదురవలెనని నిన్న (24 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము జాహూలో దాసుగారు తెలిపిరి.

మహాంతు ప్రకటనము

తారకేశ్వర దేవాలయము పేరనున్న యావదాస్ ని పరిపాలించుటకు సంఘమును నియమించుటకు నేను సమ్మతించుచున్నానని నంగరాష్ట్రమునందలి హిందువుల కందరికిని తెలియజేయుచున్నాను. ఆ ఆస్తివలన వచ్చెడు ఆదాయమువలననే దేవస్థానమును పదావధులును జరుపబడుచున్నవి. అని మహాంతు ప్రకటించెను.

నేను (25 వ తేదీ) జరిగిన అరెస్టులు

నేను (25 వ తేదీ) తారకేశ్వరమున 32 మందిని అరెస్టుచేసిరి. ఇంతవరకు మొత్తము 136 మంది వలంబడియు 37 మంది యితరులను అరెస్టుచేసిరి. ఆ 37 సరిలోను కొందరు శంభుములుకును కొందరు మహాంతుకును చేరినవారు. ఆగ్రుకు అకాలీలు నేడు తారకేశ్వరమునకువచ్చి సచ్చిదానందస్వామితో మాటలాడి వెడలిపోయిరి. (అ. ప్రె)

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ

అహమదాబాదులో జూనునెల 27 వ తేదీని

ప్రారంభమగును.

జూనునెల 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మూడుగంటలకు అహమదాబాదులో భారతజాతీయ మహాజనసభాస్థాయి సంఘసమావేశము ప్రారంభమగును. స్థలమునుండు ప్రకటించబడును. బసలకును భోజనములకును ఏర్పాటులను కొందరు ముందుగా అహమదాబాదు సంసారునుధారాహాలులోనున్న సుజరాతురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను. (1) గతసభలో జరిగినవర్తక, (2) కార్యసంఘసభ తీర్మానములు. (3) భారతకాంగ్రెసుసంఘమునకు స్థిరమును కార్యాలయమును నిర్మించి నేర్పరచుట, (4) ప్రత్యేకకాంగ్రెసుశాఖలను జీతములను పుచ్చుకొని పనిచేయు జాతీయోద్యోగిలను ఏర్పరచుట, (5) దేశమునందలి పరిస్థితులు, (6) భర్త్యులుపనిపాదించగలిగి తెలిపినతీర్మానములు మున్నగునవి చర్చింపబడునని కార్యదర్శి పంజీకరణపత్రముల ద్వారాగాదు యూనెల 16 వ తేదీని అలహాబాదునుండి ప్రకటించిన అప్పు నోటీసు నేడు మాకార్యాలయమునకు చేరినది.

పతావరణస్థితి

1924 సం॥ మే నెల 26-వ తేదీ సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు
అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు	అక్షరములు
గోపాలపురం	90.1	2.0	...	5.8	44.56
కోరాపుట్
విశాఖపట్టణము	92.9	84.8	...	0.99	87.09
కాకినాడ	96.3	83.8	...	0.91	89.09
మచిలీపట్టణము	97.9	88.2	0.05	0.06	41.59
గుంటూరు
కర్నూలు	105.2	83.9	...	0.24	28.01
బళ్లారి	105.1	78.1	...	2.77	20.51
అనంతపురం
కడప	108.2	85.8	...	1.21	81.28
నెల్లూరు	106.7	84.1	...	0.41	87.98
మద్రాసు	99.8	81.6	...	0	50.74
కడపూరు	103.9	78.8	...	0.18	52.94
కల్లూరు
సేలము	103.5	75.0	...	2.88	89.80
కోయంబత్తూరు	95.4	71.9	...	5.21	22.29
తిరుమనాపల్లి	102.0	79.0	...	2.03	88.18
నాగపట్టణము	98.6	81.5	...	1.20	54.98
పునుకొట్
మధుర	95.2	78.8	...	2.76	88.59
పాంబన్	95.3	83.0	...	0.80	87.00
తిరునల్వేలి	1.96	28.84
తిరుచేరి	85.1	77.1	...	9.80	84.81
కొచ్చిన్	90.0	76.7	...	12.66	114.51
కాలికట్ట	91.4	81.1	...	16.43	117.16
మంగళూరు	93.0	79.7	0.01	5.07	125.68
బెంగళూరు	96.0	70.8	...	2.81	85.81
హస్సన్
మేర్కాట్	79.6	64.9	...	4.28	125.46
రైచూరు
హైదరాబాద్
కార్నాట్
రత్నగిరి
బొంబాయి
హోలూరు
కొడైకనూర్	71.4	53.6	0.16	0.97	62.18
ఉదకమండలము

సూక్తులు:— మచిలీపట్టణములో కొంచెము చివకులు కడిగిరి. ఆకాశము కొంచెము మేఘవృత్తలై యున్నది. కాకినాడలో 5.8 మచిలీపట్టణములో 4.2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 3.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్కన్:— కొంచెము ఆకాశము మేఘవృత్తలై యున్నది. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. పగటివేడిమి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు వరకు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 8.5 నుండి 1 డిగ్రీల వరకు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— మేఘములు ఒకమోస్తయగ నున్నవి. మద్రాసులో ఆర్ద్రత తక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 2.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపూరులో రాత్రివేడిమి 2.5 డిగ్రీలు తక్కువ.

గాజధానియందు చాలవరకు వాతావరణము ఆకాశములనుగనే యుండును.

ఎన్. ఆర్. సామ్రాట్,

వాతావరణకౌశలజ్ఞుడు.

బొంబాయి

టారిఫులు సవరణ

బొంబాయి, మే 24:— తాతా సంపత్ కర్మబధి నిమిత్తము రెండరు ఆలవ్యులచేయబడియుండుటచే బొంబాయి కార్మికులవేతనంబును తక్కువగావలెను కర్మబధులకు యాబిల్లు అనునర్థమునందే తేలికపెరిగినది. ఇ. వ. వేతనము గూడ ఒకసంవత్సరము పొడిగింపబడినది.

శ్రీ. పరమేశ్వరము.

వైకంఠశ్యామము

మహాత్ముని సందర్శనము

వైకంఠశ్యామ సంఘ ప్రతినిధులకు మహాత్ముని కుమారులైన జరిగిన సంభాషణల సారాంశము

వైకంఠశ్యామ సంఘ ప్రతినిధులకు మహాత్ముని సందర్శించి సంభాషించినట్లు కే. మాధవనాయుడు, కరూణానీలకంఠసంభూతిగార్లు ప్రకటింపిరి.

"గత నెలఖరన తేరళ అస్పృశ్యతానివారణసంఘమునకు మహాత్ముని సందర్శించుట కొక ఉపసంఘమును నియమించిరి. కొన్ని కారణములవలన మహాసంఘసభ్యులు వెంటనే జాహ్నవు వెళ్ళజాలక పోయిరి. పిమ్మట మహాత్ముడు యంగు యిండియా ప్రతికలో వ్రాసెను. పజీకలుగారు ప్రతికలకు వ్రాసిరి. "కాంగ్రెసుసంఘమువారు వైకంఠశ్యామమును జరుపగూడదు. తిరువాన్కూరు హిందువులే దానిని సాగింపవలెను" అని మహాత్ముడు డిక్లేరేషన్ చేసినట్లు పలువురు తెలిపసాగిరి. గాన ప్రతినిధి సంఘ సభ్యులముగ మేమిద్దరమును వెంటనే జాహ్నవు వెళ్ళవలసివచ్చినది. వీలనగా కాంగ్రెసు సంఘమువారు వైకంఠశ్యామమును వదులుటకు వీలులేనిస్థితి ఏర్పడినది. మేము ఈ నెల 11 వ తేదీని జాహ్నవు వెళ్లి 16, 17, 20 తేదీలలో సదిద్దరముగాను ధారాళముగాను మాట్లాడితిమి. అందుపైని మహాత్ముడు బొంబాయి క్రానికలు ప్రతికకు వ్రాసెను గాని ఆ ప్రకటనము అన్ని ప్రతికలలోను బాగుగా ప్రకటించబడలేదు. మేము ప్రకటనమును పంపవలెనని మహాత్ముడు తెలిపెను. మహాత్ముడు ప్రకటనమును పంపియుండుటచే మా ప్రకటనమును చూడవలెనని మరల మహాత్ముని శ్రమ పెట్టుటనవసరమని మేము తెలిచితిమి. మేము జాహ్నవుండి బొంబాయికి వెచ్చువరకును మా ప్రకటనను ప్రతికలకు పంపవలెనను నుద్దేశమే మాకు లేదు గాని చాలమంది ముఖ్యులను కొరకుటచే మేమి ప్రకటనమును ప్రతికలకు పంపవలసివచ్చినది. మహాత్ముడు పంపిన ప్రకటనమునకు మేము మార్పు చేసెదము నందుకొనలేదు గాన నిందులో మహాత్ముని భావములను మేము సరిగా వెల్లడింపజాలకపోయినచో అందులకు మేమే బాధ్యులముగాని మహాత్ముడు కాదు.

ప్రతినిధుల ప్రశ్నోత్తరములు

(1 అ) స్నేహితుల విషయమున తప్పు ఇతరుల విషయమున సత్యాగ్రహము ఉపవాససాధనము నుపయోగింపగూడదని తాము (మహాత్ముడు) సెలవిచ్చితిరి. తిరువాన్కూరు దొరతనము వారు మిత్రుల శత్రుల? మిత్రులైనచో సత్యాగ్రహమును విడిచివేసి ప్రజలముగ మనోవేదనలన దొరతనమువారిమనసు కరగక మానదు. అప్పుడు వారు సత్యాగ్రహము కోర్కెలను సెరవేర్చక మానరు. తిరువాన్కూరు మహారాజుగారు పూర్వార్థపరాధములైనను దయగలవారు. తన ప్రజలను ప్రేమతో చూచును. సత్యాగ్రహము కష్టములను చూచి సహింపజాలక, అతడు కఠినమృత్యువును అధిపతి కాదు. అట్టివోవారి మనసుకఠినమైనట్లు చేయుటకు సత్యాగ్రహము ఉపవాససాధనము సేల అవలంబింపగూడదు?

ఉ—మహాత్ముడు సత్యాగ్రహము సంపూర్ణ ప్రేమ గల వారివిషయముననే ఉపవాససాధనము నుపయోగింపవలెను. మిత్రులు, సహాకారులు, అనుచరులు మున్నగువారందువలన తమ తప్పును గ్రహించి సనరింపుకొందున వారాత్మకాధనము చేసికొందురు. వారిని సత్యాగ్రహము సన్మార్గమునకు మరల్చెదరు. మన్యపానముచేయు మన్యతలండ్రిని సన్మార్గమునకు గొనివచ్చుటకు కొడుకు పువవనింపవచ్చును. అందువలన తలండ్రి తనతప్పును గ్రహించి దానిని మానివేయును. బొంబాయిలో నా ఆనుచరులు దొర్లనమ్మను నొనరించినపుడు నేను వాసము చేసెతిని. దొర్లనమ్మను దోచుమని వారెవరు గాన తమలోపమును గుర్తించి సవరించుకొనిరి. అసహాయాత్ముల మునుకు దొర్లనమ్మ విరుద్ధమని వారెరిగియు తప్పుచేయుటచే వారు తప్పు దిద్దుకొనగలిగిరి. నేనొకపంచముని నాయంటు నుంచుకొనగోరెదను. నాభార్య అంగీకరింపదు. నేనపుడు పువవనించెదను. నేను చనిపోయెద నేమో అనుభయమున నాభార్య ఆపంచముని నింటునుంచుకొనుట కంగీకరించు నేగాని పంచముడు గూడ మానవుడే అతడెప్పుడు డని తరుముట పాపమని గ్రహించి ఆమె తనతప్పును సవరించుకొని అంగీకరించియుండును. అప్పుడు నేను పంచములను ఆమెను నిర్బంధించిన వాడనే అగుచున్నాను గాని ఆమెకు మంచినితీసి నేర్పగలుగుటలేదు. అటులే మహారాజు దయగల వాడగుటచే సత్యాగ్రహమును పనిపొయెద రను భీతిచే లొంగవచ్చును గాని అస్పృశ్యతయనునది అనుచితము పద్ధతి యని గ్రహించి దానిని రద్దుపరచుటలేదు. మూఢత్వమువలన సత్యాగ్రహమును పనిపించి మృతినొందుచున్నారే యని అతడు

లొంగును గాన నిది అపమవిధముగ నిర్బంధము. ఇది సత్యాగ్రహ సిద్ధాంతములకు వేరువుదును.

(ప్ర (1 అ) — మహారాజా విశ్రుతుగాడు శత్రుజే. కఠినమృత్యువుచే యెన్నచో మన కష్టములవలన నతని నుపసంహరించు గాన నపుడు పవాసము కూడవని మీరు సెలవిచ్చితిరి. అప్పుడు ప్రజలలో నధికముగ నుద్వేగము కలిగించి దొరతనమును చిత్తుపరచుట పంచిదికాదా? కయిరాలో దొరతనమువారు దయవలన లొంగలేదు. విధిలేకనే లొంగిరి. అట్లు లొంగియుండుట నిరంతరప్రతిఘటన మవసరము. అధికలోకేతములకు ప్రభుత్వముల నటుల ప్రతిఘటించుటకు ప్రజలకేమియు. సత్యాగ్రహము దీనినిగూడ కాదనినచో వైకంఠశ్యామమునకు సాత్విక నిరోధమునియో, దొర్లనమ్మ రామేశ్వర సంఘ ర్షణమునియో, మరెవ్వరేమియు చెప్పెట్లు. ఆపుడు ఇతరరాష్ట్రములవారి సహాయము చేయగూడదు? ఉపవాసము చేయగూడదు. ఇతరరాష్ట్రములవారి సహాయము కొరగూడదనినచో మౌళిక సాధనమే లేకుండపోదా?

ఉ—మీ—కయిరాలోను బోర్నూరులోను దొరతనమువారు విధిలేకనే లొంగిరి నే నొప్పుకొనను. అయి నితరరాష్ట్రములవారి సహాయ మేనియును కలుగలేదు. ఇతరరాష్ట్రములవారు ధనమును మనుష్యులను పంపించెదమని నను నేను కయిరాలో నిరాకరించెతిని. సత్యాగ్రహము వైకంఠశ్యామమునకు దొరతనమువారు గ్రహించియే అచటలొంగిరి. మీరు నిష్క్రమించుటగానధికముగ త్యాగముచేసినచో దొరతనమువారికి తీవ్రమృత్యుకములగును. ఇతరరాష్ట్రములవారి సహాయము మిత్యాగ్రహమున కీడింపలేదును మిత్యాగ్రహము మిత్రాత్మకము కనబడును. అతనిచనుచుకరగదు అతనికనుటవిడపు. ఇతరరాష్ట్రములవారి సంగీతధనముతో పోషింపబడుచున్న సత్యాగ్రహముల కిరగాండ్రవలె కనుచుగరుగాని త్యాగవ్రతమునుబూనిన సత్యాగ్రహములవలె కనబడును. అట్టిసమయమున కాధారము వస్తుబు లేమిగాని ఆధ్యాత్మిక బలముకాదు. గాన నది సత్యాగ్రహము కాజాలదు. చీరాల పేరాలలోగూడ నిట్టిప్రశ్నయే కలిగినది. ఇతరరాష్ట్రములవారు కొరకుండనే సాగింపవలె నని నేను గోపాలకృష్ణయ్యగారికి సలహాచేసితిని. అటులే సాగించిరి. ఇతరరాష్ట్రములతో దొర్లనమ్మనులేకుండ మీరు ప్రతిఘటనము సాగించినచో నది సాత్విక నిరోధముగ నేమిగాని సత్యాగ్రహము కాదు. ఈరెండిటికిని చాలభేదము కలదు. సాత్విక నిరోధి ప్రత్యేకించి ప్రేమింప నక్కరలేదు. సత్యాగ్రహము ప్రేమింపవలెను. సాత్విక నిరోధము దుర్బలులు నాడవలసిన ఆయుధము. సత్యాగ్రహము దుర్బలులవాడు ప్రజలసాధనము. తేరళ నిమ్మజాతులు సాత్విక నిరోధమును జరుపవచ్చును గాని దానినెవ్వరును జరుపగూడదనియే నాఅభిప్రాయము. కాంగ్రెసువారి సలహానితో కల్పించుకొనగూడదు. ఇతరరాష్ట్రములతో జరుపబడిన సత్యాగ్రహమే ఉత్తమము. వైకంఠశ్యామ సంఘ ప్రతినిధుల మిత్రులు మిత్రులైనచో సత్యాగ్రహము మొనరించిన నది ఉత్తమముగను. అది సాధ్యము కానిచో ప్రదేశమును కొంత విస్తరింపవలెయున్నను, అది రెండవరకము.

(ప్ర (1 య) — అసామీష్యతను అస్పృశ్యతను తొలగించుట అభిలషితమగునా? అట్టివో నీసమయము మొదలు వైకంఠశ్యామ సంఘము ప్రజలను పరాజయము కలిగినచో ఉద్యమమున కంతమును పోని కలుగదా? అట్లు కలుగకుండ దేశీయులందరును పూనుకొనవచ్చురేదా? వైకంఠశ్యామ సంఘము ఇతరులను ధనమును నలుభిక్షులైన సహాయముకొరవచ్చునా? తిరువాన్కూరు సంస్థానమువారందరునైవా తోడ్పడవచ్చునా? తిరువాన్కూరువారిని చెన్నపురిరాష్ట్రమువారిని అట్టిసహాయము కొరకు దోచు ముకానిచో భారతదేశమునందలి హిందువులందరినిమాత్ర మేల కొరగూడదు? హిందూసభవారు మున్నగువారు సహాయముచేసెద మనినచో వీల స్వీకరింపగూడదు?

ఉ—మీ—దీనికి ప్రత్యుత్తరము కొంతవర కిదివరకే ఇవ్వబడినది. ఈదేశమునందంతలను నిమ్మజాతులు ఏమాతలను, చెరువులను మార్గములనుగూడ నుపయోగింపగూడదనుటచే నీలనర్థము దేశమునందలి హిందువులందరికిని అన్యాయముచుండుటచే వైకంఠశ్యామ సంఘము అభిలషితమగునా? గ్రహించవచ్చును. కాని యట్టిసమయములను స్థానికులే సాగించుచుండ

వలెను గాని దేశీయులందరును భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారును పూనుకొనవలెనని కోరినచో నది సరియునుగాదు, సాధ్యమునుగాదు. అట్లుజరిగిన కట్టుబాటుగూడ చెడిపోవును. ఏకకాలముందు పదిస్థలములలో సత్యాగ్రహము జరుగుచుండెనని భావింపుడు. అప్పుడు భారతసంఘమువారే అన్నిటిని నడిపించవలెనని నొక్కటియునుగూడ సరిగా జరుగదు. స్థానికులు పూర్తిగా తమకేమి వినియోగింపరు గాన స్థానిక సంఘములే అత్యంత వివేచనములతో గట్టికృషి చేసినచో అభిలషితమునకును గూడ ప్రజలకేమి దొర్లదగలదు. వైకంఠశ్యామ సంఘము అభిలషితసంబంధమును అస్పృశ్యతానివారణసమన్వయ పరిష్కారము కాజాలదు. వైకంఠశ్యామ సంఘముకొనిన భారతదేశమంతయును సంతోషించునుగాని వైకంఠశ్యామ పరాజయముగలిగిన భారతదేశమునకు బాధ్యత యుండును.

(ప్ర (2 అ) — హిందువులుకానివారేల వైకంఠశ్యామ సంఘము చేయగూడదు? భిలాభమువిషయమున హిందువులు, మహమ్మదీయులకు సహాయముచేయవలెనని మీరు సెలవిచ్చితిరి. అది తేలము మతవిషయము. జాతీయసౌహృదమునకు అస్పృశ్యతానివారణ మత్యవసరము. అట్టివో భారతీయులందరును అన్నిజాతులవారును పూనుకొనవలదా?

ఉ—మీ—భిలాభమువిషయమున మహమ్మదీయులకు ప్రత్యర్థులు మరియొకజాతివారు. మహమ్మదీయులలోనే రెండు పక్షములవారి కావివాదము కలిగినచో హిందువుల సహాయము చేయగూడదనియే నేను తెలిపియుండును. హిందూసంఘమున గల అక్రమమునుతొలగించుట హిందువులవిధి. ఈసంఘసంస్కరణమున నితరజాతులవారి సహాయమును కొరగూడదు. అందువలన నైతికత క్లిష్ట భంగముగలుగుటయేగాక పూర్వార్థపరాధముల కాగ్రహముధికమగును. ప్రేమవలననే మీరు వారిని సుముఖులను గావింపవలెను. అటుల గాక యితర జాతులవారి సహాయమును కొరగనో పూర్వపక్షమువారు చాలకు పితు లగుదురు.

(ప్ర (2 య) — వైకంఠశ్యామ సంఘము పూర్వపక్షమునకు సంబంధించినది. దారిని నడచుటకు వ్యక్తులగు సాత్వికత్యమును నిలుపుటయే దారియుద్దేశము. అట్టివో జాతీయత వర్ణవిభేదముతో పని చేయునుడి? పౌరులందరును పూనుకొనవలదా?

ఉ—మీ—స్వదేశ సంస్థానము విషయమున కాంగ్రెసు సంఘమువారు కల్పించుకొనగూడదు. హిందువులు అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెనని కాంగ్రెసువారి రాజ్యాపించినందుననే తేరళ కాంగ్రెసుసంఘమువారిందుకు పూనుకొనిరి. కొన్నివర్షముల వారు మాత్రమే ఆవిధునెంటు నడుచుగూడదనుటచే అది మత సంబంధమేగాని మౌళికటిగాదు గాన నితరజాతులవారు కల్పించుకొనగూడదు.

(ప్ర (3) — అకాలీలు ధర్మసత్రము సేల పెట్టుగూడదు? అన్నిపక్షముల, జాతుల, మతముల వర్ణముల వారికిని సమముగా వారు భోజనము పెట్టుచున్నారు. వారేవత్తుమనకును చేసినవారు కాదు.

ఉ—మీ—అత్యంతవరము కలవా రెవ్వరు నట్టిసత్రములో భోజనము చేయరు. మీరు తిండిలేక మాడుచుండుటలేదు. ఇతరులు ధర్మముచేసినగాని బ్రతుకజాలని దుష్టితి మిక్కులకలగలేదు. ఇతరరాష్ట్రములవారి సహాయము కూడవలెనుగల కారణములే దీనికిగూడ వర్తింపను.

(ప్ర (4) — మేమెట్లు నేరీతిగా నీ ప్రతిఘటనమును సాగింపవలెను?

ఉ—మీ—ఇదిగతచేయుచున్నట్లులే సాగింపుడు. సత్యాగ్రహము సంఘము హెచ్చింపవచ్చును. అంగలమును అర్థబలమును బాగుగానన్నచో నితరసలములకుగూడ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవచ్చును. సవర్ణహిందువులే ఊరేగింపుగా చేర్చి త్రవ్వడమునకువెల్లి అవర్ణహిందువులనుస్థితినితొలగింపవలెనని మహారాజును కొరదగును. ఆ ఊరేగింపులలోనివారు కాలినడకను వైకంఠశ్యామ తీర్చేదేవుడు వెల్లి మరల వైకంఠశ్యామ వలెను గాన సెమ్మదిగా నడచుటగలయున్నుండిన సహాయము సంసిద్ధులుకావలెను. వారుగానిమనులకుమారముగ బసదేయులు భోజనాదులకు పోతే ముగా నేర్పాటుచేయుచుండవలెను. దొర్లనమ్మ కలుగదను గట్టినమ్మకమున్న నే అట్టిఊరేగింపులను జరుపవలెను. ఆ ఊరేగింపు యెలాచేయగోజులలో వైకంఠశ్యామ సత్యాగ్రహము నిలిపివేయవచ్చును" అని మహాత్ముడు సుడివెను.

"తేరళ కాంగ్రెసుసంఘమువారు సత్యాగ్రహమును విధిగా సాగింపవలెను. సత్యాగ్రహమునకు మాత్ర మితరరాష్ట్రములవారి సహాయమును కొరగూడదు గాని అస్పృశ్యతానివారణమున కితరరాష్ట్రములవారి సహాయమునుగూడ కొరవచ్చును. 144 కక్షను ఉత్తరువుల నిపుడుల్లంఘింప నక్కరలేదు. నేనానిరతులసంఖ్య తక్కువగా నున్నదిగాన నది అసంపరము" అని మహాత్ముడు స్పష్టముగా తెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీ పూజానిధి

దేవల్లాతాలూకా "దీక్షాసంఘము" వారివల్ల
వసూలుచేయబడిన వివరములు

పేరు.	గ్రామం.	వసూలు మొత్తం.
శేరంకెట్టి రామస్వామిగారు	శేపల్లె	300
దామెర్ల పున్నయ్యగారు		400
ముమ్మినేని గురవయ్యగారు		100
ముమ్మినేని హనుమంతగారు		100
శేపంకెట్టి ముత్యయ్యగారు		080
దామెర్ల హనుమంతగారు		100
శేరంకెట్టి లక్ష్మీనారాయణగారు		400
" కృష్ణయ్యగారు		100
ఒక దేశభక్తుడుగారు		200
ఒక అభిమానిగారు		100
దామెర్ల రంగయ్యగారు		100
ఉప్పుడి గ్రామమీద సమర్పించినది	ఉప్పుడి	1600
తూనుగుంట్ల రామస్వామిశేషి గారు తమ్ముని వివాహసమయము	పేటేరు	500
మందు సమర్పించినది		
తొట్లపూడి వెంకట్రామయ్య గారికి బుచ్చయ్యగారు	నల్లూరు	500
" వెంకట్రామయ్యగారు		400
యార్లగడ్డ పెదరత్నయ్యగారు		500
" పెదరంగయ్యగారి కు సుబ్బయ్య		100
పుట్టగుంట శ్రీరామయ్యగారు		200
యార్లగడ్డ లక్ష్మయ్యచారు		300
" రాజయ్య చౌదరిగారు		400
" సుబ్బయ్యగారు		100
పుట్టగుంట అక్కయ్యచౌదరిగారు		200
" రాయప్పగారు		500
" బుచ్చయ్యగారు		200
దేనుకాంతయ్యగారు		100
పండ్లూరి అప్పలచార్యులుగారు		100
కొల్లి సుబ్బయ్యగారు		100
పుట్టగుంట పెదరామయ్యగారు		100
రాఘవయ్యయ్యగారు		200
రఘురామయ్యగారు		100
కోటయ్యగారు		100
శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వామివారు		200
దీవి రాఘవాచార్యులుగారు		100
ప్రభల వెంకటసుబ్బయ్యగారు		200
కోనేరు పెదసుబ్బయ్యగారు		100
పుట్టగుంట శేషయ్యగారు		100
శిద్దాబత్తుల పుదవీరాఘవయ్యగారు		200
పుట్టగుంట వెంకటకృష్ణయ్యగారు		100
ప్రభల రామస్వామిగారు		300
యార్లగడ్డ భగవంతులయ్యగారు		100
జయవరపు వెంకటేశ్వరయ్యగారు		100
కొత్తపల్లి వెంకటసుబ్బయ్యగారు మైనేనివారిపాలెం		400
శ్రీ రామచంద్రమూర్తిగారు		200
బొబ్బా బసవయ్యగారు		100
మైనేని శంకరయ్యగారు		200
రామబ్రహ్మంగారు		300
కొత్తపల్లి తాతయ్యగారికుమార్లు		500
సుబ్బయ్య, యేకాంబయ్యగారు		
కొత్తపల్లి అప్పయ్యగారు		100
పిన్నంనేని బసవయ్యగారు		100
ఉప్పల బాపయ్య అప్పయ్య	మోగోట	200
బుచ్చికోటయ్యగారు		200
వెంకట్రామయ్యవగైరా గ్రామములు		200
నల్లూరుపాలెం గ్రామసంఘముపక్షమున మొత్తంగా సమర్పించినది నల్లూరుపాలెం		400
"అల్లమాడి" గ్రామమొత్తంమీద, శ్రీయంతలు		
బయనా, కోటయ్య	అల్లమాడి.	
యేపూరి, యల్ల మలయ్య	"	
" వెంకట్రాయుడు	"	
" పిచ్చయ్య	"	
పాలాటి కోటయ్యగారు	"	5800
శనగపల్లి నరసింహంసుబ్బారావు	" కోనేటిపురం.	1000
లక్ష్మీ నరసయ్య	"	200
గొట్టుముక్కల వెంకటేశ్వర	"	200
" వెంకటచలం	"	200

పానుగంటిరామచంద్రయ్య	"	200
కటకం వెంకటేశ్వర	"	200
" పాపయ్య	"	100
పానుగంటి కోటయ్య	"	200
నారికెట్టిరత్నయ్య	"	200
కొత్తమాను కాంతయ్య	"	200
" లక్ష్మీకాంతయ్య	"	200
" రామకోటయ్య	"	300
అడ్డా రామలింగయ్య	"	100
కుమ్మనూరు లక్ష్మయ్య	"	100
బోకల భావనారావు	"	200
పడవలి పెదమాళ్లు	"	200
" కొండయ్య	"	100
చిలుకోటి రామస్వామి	"	200
మేకలరత్నయ్య	"	200
కస్తూరి పిచ్చయ్య	"	200
శనగపల్లి గురవయ్య	"	200
" మామయ్య	"	100
" లక్ష్మీకాంతం	"	100
కొడాలి బాపనయ్య	"	100
శనగపల్లి సుబ్బయ్య	"	300
పానుగంటి వెంకటేశ్వర	"	100
శనగపల్లి తాతయ్య	"	100
జంపనదాసయ్య	"	100
పడవలి గుమ్మారం	"	200
రావు రత్నయ్యగారు	కోనేటిపురం	600
రావు వెంకటప్పయ్యగారు		200
పాలాటి నూరయ్యగారు		1000
ఒక దేశభక్తుడు		400
పెనసనగంటి రత్నయ్యగారు		200
దీవి సీతారామచార్యులుగారు		200
నాడెళ్ల పెదరామయ్య బుచ్చికోటయ్యగారు ఓలేరు		200
నాడెళ్ల నాగయ్యగారు		400
" రామకోటయ్యగారు		100
" వెంకట్రామయ్యగారు		040
చెరుమూరి రామకృష్ణయ్యగారు		400
పాతూరి సుబ్బారాయుడుగారు		040
దేవి నేని అప్పయ్యగారు		400
రవరపు చినవెంకటనరసయ్యగారు		1500
రవరపు చినవెంకటనరసయ్యగారి కుమార్తె		
వివాహసమయముందు కట్టంగా		400
వేములపల్లి కృష్ణయ్యగారు		100
" నందారాయుడుగారు		400
నల్లూరు ఆనందాచార్యులుగారు		400
యార్లగడ్డ పిచ్చయ్యగారు		100
ముమ్మినేని బాపయ్యగారు		100
రవరపు పెదవెంకట్రామయ్యగారు		500
వేములపల్లి బసవయ్యగారు		100
నాడెళ్ల సీతారామయ్యగారు		080
వెనిగళ్ల వెంకటసుబ్బయ్యగారు		
(కుమారుని వివాహకట్నం)		1100
దేవాభిక్షుని రామస్వామిగారు		100
వేములపల్లి లక్ష్మీనారాయణగారు		080
" సుబ్బయ్యగారు		200
రవరపు సుబ్బయ్యగారు		100
ఒక దేశభక్తుడు	తోటపల్లి	1000
కస్తూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు		600
" తిరుమలరావుగారు		400
పులిపాకరాయప్పగారు	ధూళిపూడి	200
పాతూరి వెంకటనారాయణగారు		100
పాతూరి రామమూర్తిగారు		100
కొమరాల సుబ్బారాయుడుగారు, ధూళిపూడి		100
పాతూరి లక్ష్మీనారాయణగారు		080
జానపాటి సుబ్బయ్యగారు		100
పాతూరి శేషయ్యగారు		100
నిమ్మగడ్డ వెంకట్రామయ్యగారు		400
బొలికెట్టి భావనారాయణగారు		080
కనిచర్ల కృష్ణయ్యగారు		100
పల్లపాళ్ల శేరయ్యగారు		080
" వీరభద్రయ్యగారు		800
" కోటయ్యగారు		100
ఒక దేశభక్తుడుగారు		200

పల్లపాళ్ల శీతారామస్వామిగారు	400
" సుబ్బారావుగారు	500
తాడికొండ బాపయ్యగారు	100
పానుగంటి శీతారామస్వామిగారు	200
వర్షూ మాధవరావుగారు	300
పాతూరి సుబ్రహ్మణ్యంగారు	100
బొలికెట్టి సుబ్బారావుగారు	100
యండ్లూరి కృష్ణయ్యగారు	080
బొలికెట్టి రామయ్యగారు	100
" లక్ష్మయ్యగారు	200
కొల్లిపర వెంకటేశ్వరగారు	100
పాతూరి పెదపున్నయ్యగారు	100
గొడవర్తి వెంకటరత్నంగారు	200
ఒక దేశభక్తుడుగారు	1000
పులిపాక రాఘవయ్యగారు	400
చిల్లరవనూళ్లు	180
నర్రాధిపయ్యగారు పమిడిమర్ల	180
నత్తా అప్పయ్యగారు	100
పాతూరి నాగయ్యశాస్త్రిగారు	100
ఒక దేశభాంధవిగారు	100
దేవపూడి గ్రామమొత్తంమీద వాగ్దా సములుగాక వసూలుకాబడినది	5200
రామాయణం కోటయ్యగారు, కారుమారు	100
నడి వీరయ్యగారు	100
" రామస్వామిగారు	100
చల్లా వెంకటసుబ్బయ్యగారు	100
" రామశాస్త్రిగారు	200
వల్లె వెంకయ్యగారు	200
ముత్తినేని సుబ్బయ్యగారు	200
" గోపయ్యగారు	200
" రత్నయ్యగారు	200
పాటిబండ్ల కోటయ్యగారు	100
రామాయణం యానయ్యగారు	100
గవిని వెంకయ్యగారు	100
ముత్తినేని రామయ్యగారు	100
" చినకోటయ్యగారు	100
" చిన రామస్వామిగారి నాగయ్యగారు	100
మొత్తం 60000	
ఆరువందల రూపాయలుమాత్రము శ్రీ కాళీ నాగేశ్వరరావు తులుగారితో పంపుకొనడమైనది.	
మకాం, 22.5.24	మాచిరాజు రామమూర్తి
పం కారుమారు	దేవల్లాతాలూకా, కాం
	గ్రామసంఘ కార్యదర్శి.

నల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

పై సంఘముయొక్క సామాన్యసభ జూలై 26 తే 1 ది ఆదివారము సాయంత్రం 4 గంటలకు నల్లూరులో జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యాలయమున జరుగను. సభ్యులెల్లరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమములు:—1 రాష్ట్రీయసంఘమునకు సభ్యులు ఎన్నుకొనుట, 2 కాంగ్రెస్ నిబంధనలు, 3 ప్రచారప్రణయము, 4 ఇతరములు.

మరా:—ఆదివారము ఉదయం 18 గంటలకు జిల్లాకార్యనిర్వాహకవర్గమువారుమాడే సభావేళలుకానునూరు గాన కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు తప్పక హాజరుమివ్వారు.

పోతవరపు గోవిందరావు,

కార్యదర్శి.

నార్వభామని పుట్టినదినము

అక్కడు ధరించవలసినదస్తులు

క్రీ.పూ. మే 24:—జూను 2.6 తేదీన సావ్యభౌమని పుట్టినదినము గౌరవార్థము స్వాగతముచ్చుటకై, రాష్ట్రపతినిధి వందలరూపాయల పంపబడిన ఆహ్వానములతో యూనిఫార్ములుగాని నివిజుడుములుగాని ధరింపబడుట వీలైనచేద్దమనఘోషలు కొర్రుడుచ్చులను ధరింపవలెనని యాహ్వాని. విచారణలు చేయగా మామూలుగా సామాన్యకాలమున తొడుగుకొను నల్లనికోటును మాత్రానికేరకు పండులూకును వాచికిందపట్టుపొకొంగులును 16 గుర్రము చాలునని తెలియచున్నది. కాని యాకముందునుండియు రాష్ట్రపతినిధిమంత్రివారు జరుగు రాచకార్యములందు పూర్తి యై కొర్రుడుచ్చులు ధరింపవలసి వచ్చుటయున్నది. ఈప్రక్రమముయొక్కాదుకోరికధి కార్యమునాడవిచారించుచున్నాము. (అ.ప్రె)

సత్యల మా హాత్మ్యము

మ. గా. శ్రీ టి. శివశంకరంగారు

ఇట్లు వ్రాయుచున్నాను

పల్లెటూరి బలవంతులు తమ ప్రతిష్ఠను బలపరచుకొనుటకు కల్లంగల్లు ముఖ్యమైన సాధనము. దీనితోపాటు అధికారులను విశేషముతోనుట రెండవది. ఇందు మొదటిది బునాది, రెండవది పైకట్టడము. ఈ రెండు సమకూరినపుడు కు గాను సామాజ్యనిర్మాణమునకు శత్రుత్వము. ఇది మొదలు మెల్లమెల్లగ యోటేట కాదంటే స్వయంవరములకు విజయముచేసి సమతుల్యమైన నొక్కొక్క కట్టంగడిని సాధించిన పైల రాష్ట్రవాద ప్రయత్నము. ఇందులో పండితులు గూడ భటవర్ణము మున్నగు పరివారము లేర్పడి ఆచారములను చిన్నగ రాజ్యపరిపాలన మారంభమగును. సామంతరాజులు సంతరింతురు. పండితసన్మానమును విట నటగాముక పట్టితోషమును దీనరక్షణయు యష్టక్షేమమును పిమ్మట యంగములై పొడగట్టును. అధికారుల సకపరచుట సాధనము సమయములై చెప్పియుంటినిగా. ఈ పరిస్థితి క్రొత్తదిగాను, పురాతనమైనదే, ఈ సందర్భమున భారతమునందలి ఉద్యోగపర్యము అని కథాభాన మొకటి చదువరులకు హృద్యమై యుండును. దానిని పులికించినపుడు ఈ సమయము మాహాత్మ్యము అనూచా నోపసంస్థమని తెలియుట మనుగూరు వింగు కొలుపును.

ఈ కథ యుద్యోగపర్యపు ప్రథమాశ్వాసమున కనబడుచున్నది. పాండవాశ్వాసమునకు పిదప పాండవులు కారవులతో కృష్ణసహాయమును కోరి యిడబాటునకు యత్నించుటయు సందర్భంగమగుటయు పిమ్మట యుద్ధసన్నాహమునకు ఉపక్రమించుటయు ఈ ప్రకరణమునందలి ముఖ్యరంగము. యుద్ధస్థలిని యాచార్యులెంబున “శబ్దము ప్రీతుండై అతండును పుత్రమిత్ర సమేతంబుగ నానాసేనాతి సంపలంబుగా గదలి పాండవులను యెడకు నిత్యప్రయాణం బొనర్చు సమయమంబున, తే. ఇంతయును విని కారవాధీశ్వరుండు

దత్తులగు నాప్రజముల దత్తంబు

మద్రాసుని చనియెడుమాద్యమునకు

యచ్చి యెడ నెడినకుల విభూతి మెరయు.

సీ. ఆరుదారుమేలుక ట్టాయితలైమాడ నొప్పాది తనుపగు చప్పునములు, బరవైచెలెంబులు గరగరియు దియ్య తెలిసిన గరిగిన దీర్ఘ కలును, బొడవైన మువ్వంబ బొలుచునట్లుగ నేను గులకు గుజ్జులులకు గుట్టులను, ముందరబయ్యలైన చందంబు జతుగాభిమతమైన యాసానమండపములు.

ఆ. బియ్యములను నేయు జెరుగును గూరగా

యలును వంటకట్టెయలును గడ్డి

కవణములును బెల్లుగానొడగూర్చి ని

గూఢవృత్తి దాను గూడనడిచె:

౬. ఇవిధంబున విడిదలపయినపు సంపదలు వొంపిరివోపం తనకు సరుకట్టిన సమ ప్రవస్తువుల యవైకల్యంబునకు శబ్దంబు సంతృప్తాంతరంగుడై నిజపరిజనంబులంజూచి యిట్లు చతురింబుగా మనకు వలయువాని సంపాదించుటకు ప్రవర్తితులైన యుధిరామాత్యులెవ్వారు. వారలం వోడ్కొనిరండు వారల ప్రసాదాదానంబున కర్ణులని పలుకు నవసరంబున నటమున్న పతివెంకంబుల బతుకునేయుచున్న తనవల్లా నునంబు వారితో గలిసి మఱుగునడియున్న కారవేశ్వరుండు అమ్మంటలు విని యంతరికిం బొడసూపనిదియ సమయంబని సమచిత ప్రకారంబున దచ్చెటింగించుకొని వినయంబున గనిన నతండును సంభ్రమంబునంగాధాలింగనంబు నేసి కనకానంబున నునిచి ఇంతయు నిమృహాత్మ్య దుద్యోగంబుక నయ్యెంగానలయు నని తెలచి విస్మయంబున నీకెయ్యది యిష్టంబుగో మిచ్చెద ననిన గాంధారి నందనుండు పరమానందంబునుం బొంది యిట్లనియె.

క. సర్వ సర్వస్వతి ఏ హా

చిత్తవికారము నీరు చిత్తము నియమా

దాత్త్యంబు మెఱుగునాకు న

మాత్తుడవై పూని నడుపు మత్తెన్వంబుక.

ఆ. తలప బొండవులను ధార్తరాష్ట్రులు నీకు

నొక్కరూపభక్తి యుక్తిజాల

నీవు నన్ను మానసియుడుగాగ

ననుగ్రహించి తగ బరిగ్రహింపు.

అనవుడు శబ్దాద్వైతముగోని యిట్టికానే విభేదవృత్తి నానుననులేదు పాండవసమాజము మీరు నొక్కరూప కా

వున నిది తెన్నమాట దగవుం దలపోయగమున్న శ్రీతిగా చిన నిను నెమ్మిగూడుటను చేయుదు నిట్లులయెల్లభంగులక.

ఉ. దానగోతరే నభివృద్ధిగోతరే గాకయు గల్గెనేనియుం బూనియెనర్చునన్న గురువుంగవు డెంతయు బొంగినివు స మ్మానమునేసి నాకిటు లమాత్యుడవైన పదంబుకంటె మేలై నుతికమ్మకొర్కె యెటులారని చూచిన నొంకుగల్గునే. క. దరహాసముతో మద్రే

శ్వరుడాలింగనము నేసి సందియపడ కి పరుగునని పలికెనాతడు

కరిపురికింజనియె చది వికాసముబొందక.

108

ఈ పట్టికయందు కోడిగుడ్డు గొట్టెపాట్లెండు పూల హారములు పండ్లుబట్టు లేకుండుట ఈకాలపుపద్ధతికి మృగ్యమై యుండునేమో. పోడలోప కరములకు మించునట్టి సోదాబుడ్లు సారాయి సీసాలు ఆధునికాతిభ్యపద్ధతికి వన్నెలేబ్బుమండ దుర్యోధనుడు శబ్దానికి చేసిన యాపచారములు ఇప్పటివారికి కొదవయనియె తోచునేమో.

జమాబందికనియో కేను విచారణకనియో అజ్ఞాయి పీలకనియో అధికారులు రైలుదిగి కుగ్రామప్రాంత్యములకు బయలుదేరునపుడు కొమ్ము, తప్పెటలు, పచ్చిపొరణములు పుష్ప మాలికలతో దొరగారు బయలుదేరుటయు చెట్లనకుమ చల్లని బోట నమర్చియుండు డేరానిడిదియు వై సీసపద్ధతునందలి వివరించినట్టియు అందుకు మించినట్టియు వస్తువయమును మునుమున్నుగానే యమృతబడి యుండుటయె దొరకు హృద్యమై యుండదు. అధికారులు వెంటపచ్చి బట్టలతో నంటవారో ఇట్టి యాతిభ్యమును దొరలపరముగా స్వీకరించి తమకొనిగ పరిదానమునకు ప్రతిఫలముగ ఆభివృద్ధిమొగిన పల్లెటూరి పెద్ద యొక్క యాదార్థ్యమునుగూర్చి కైవారములజేసి ప్రశంసించుటయు గమయి పద్ధతిలోని విశేష వైఖరి ఇంతటితోపాక మృగ యావిహారసన్నాహములకు నమర్చి పల్లెటూరి పెద్దలగువారు దొరలవెనుక గుజ్జులులనెక్కి వెడలునపుడు యూరిజనుల తలంపులు ఏమి విధములైయుండును. మారెడ్డి సమాసము లెవరను వారును, ఆయన ఘనుడుగాకున్న ఇంతటి యాతిభ్యమును వీరి నుండి దొర యంగీకరించునాయనువారును యిట్టి యాపచారముల గైకొన్న పుడు లొంగని ప్రభువు ఎట్టివాడుగా నుండుననువారును అధికారులును పల్లెటూరి బలవంతులైట్లక మైనప్పుడు మాకుగల బాధల నివారించువారిం కెవ్వరని గొణుగుకొనువారును, అగ్నికి గాలి తోడయ్యె ఇకమనకు గతి యెక్కడిదను వారును కుగ్రామ సామాజ్యాధికారుల నెదిరించి బ్రదుకువారెవ్వరని కడుపువారును ఈ నాటకరంగమునకు చిత్రమైన పాత్రలు. ఆతిభ్యమొసగుట యందు తప్పలేదు. అట్టి యాతిభ్యమును స్వీకరించి దానినొసగిన వారిని సన్మానించుటయు దోషముకాదు. పల్లెటూర్ల సంత్రులయెడ ఇట్టి పదర్పన మితరదిక్కులేనితనమునకు పాముకట్టి నీరుజేసి పెంచునట్టగును.

ఉత్పత్తిశిల్పకరణసమాజము - ఖర్గపురము

విశాఖపట్టణముజిల్లా చీపురుపల్లి దరి బుడుమూరు గ్రామవాసులును, జ్యోతిషశాస్త్రపండితులు నగు శ్రీమాన్ బలివాడ మార్యనారాయణసిద్ధాంతిగారు బ్రహ్మచర్యాశ్రమముతో శ్రీరామకోటిని (వాసి శ్రీశ్రీశ్రీ భద్రాచల స్వామిలవారి కర్పించి, తదన్నదాన కాలంబు విమతమై యిప్పరికడుదెంచ, వై సంఘమువారు తమ సాంభూతిని జూప 17.5.24 తేదీని సాయంకాలము 4.30 గంటలకు శ్రీయత బి. వెంకట కృష్ణశర్మగారి యాధిపత్యమున సభగావింపబడెను. అందు శ్రీమాన్ సాహిత్యసర్వస్వతి పండిత డి. యజ్ఞ. శర్మగారిచే ఆయుర్వేద ప్రతికయందు ప్రకటింపబడిన ఉత్పత్తియొద్దకపులచీత్రములను శ్రీయత బి. నుదర్పణ పాశ్రామిగారిచే చదువబడి తమ జాతీయాన్నత్యములకు మిగల నానందించిరి. బ్రహ్మపురానులైన శ్రీమాన్ అర్జున పాధిగారు సదరు సిద్ధాంతిగారి జ్యోతిష ప్రావీణ్యతకును, పూర్వపు ఉత్పత్తియల పాండిత్యాన్నత్యములకు మిగుల బ్రశంసించుచు యిప్పటి దురదృష్టమున చాల విఫలముగా నుత్పత్తిభావలోనవనన్యసిందిరి. శిథిలగుచున్న గ్రంథరాజములను చాల న్యాయప్రయోగములతో సంగ్రహించుచు పాటుపడుచున్న శ్రీమాన్ పండిత డి. యజ్ఞ, శర్మగారికిని తత్త్వదురములను తావొసంగడి ఆయుర్వేదాంధ్రప్రతికల సంపాదకులను, యీసభవారు ధన్యవాదము లర్పించిరి. పిదప సిద్ధాంతిగారి యుద్యమమునకు పరమేశ్వరుడు తోడ్పడుగాత యని కోరుచు నొకపూలంకరముతో కొంత ప్రదర్శనము కానుకగా నొసంగిరి. తుదకు దైవప్రార్థనలతో సభ ముగింపబడెను.

కార్యదర్శి

మహాత్మ దేశబంధు పండితుల ప్రకటనలు

పత్రికాభిప్రాయములు

లీడరు (అలహాబాదు)

రెండుపత్తుములవారునుగూడ బింకమును వదలరనుట స్పష్టము. స్వరాజ్యపత్తునాయకులు గంభీరముగనే పరికినము గాంధీగారికంటె వీరె ఎక్కువగా దిగజారిరి. వా రింకను పెక్కు పులతో అసహాయోద్యమముని పలుకుచున్నను క్రియలో వారి పద్ధతి దినదినము సహాయముక్రిందనే పరిణమించుచున్నది. తుణతణమును భావమును మార్చునటులు” అనుపేరు వీరికి బాగుగా తెలియున్నది.

పయినీరు (అలహాబాదు)

గాంధీగారినిగూర్చి స్వరాజ్యనాయకు లతివినయమును చూపుచు వ్రాసినను ఆయనసిద్ధాంతమునందు వారి కవిశ్వాసము నానాటికి ప్రస్తుతున్నదనియు దానిని కప్పిపుచ్చుటకే వారట్లతివినయమును నటించిననియు స్పష్టము కాకమానదు. దాను నెవరూగార్లు నిజముగా నిరకటమున చిక్కుకొని యున్నారు. సహాయపద్ధతికి లాగుకొనిపోవు ప్రవాహమున బడి వారను వారి సహచరులును కొట్టుకొనిపోవుచున్నారు గదాయని తెలంచినవో జాతికలుగకమానదు.

అమృతబజారుపత్రిక కలకత్తా

“దేశమునం దన్ని పత్తుములవారును కలసి పనిచేయదగిన విధానము నిర్ణయింపబడకపోవుట చాల శోచనీయము.

పార్వద్ధ (కలకత్తా)

“రెండు పత్తుములవారును తమపద్ధతుల నీటులే స్పష్టముగా తెలిపినందున పరస్పరప్రతిపక్షాలవర్తల కవకాశము కలుగ నేరదు”

సర్వెంటు (కలకత్తా)

కాంగ్రెసును స్వరాజ్యపత్తుమువారికిని గల సంబంధమును నిర్ధారణచేయుట కవసరమహాసభను జయపరచును.

బెంగాలీ (కలకత్తా)

ఈ ప్రకటనలవలన నభిప్రాయభేదము బాగుగా స్పష్టమగుచున్నది. గాంధీగారి పద్ధతి ననుసరింపవలెనో స్వరాజ్యపత్తుమువారి పద్ధతి ననుసరింపవలెనో దేశీయులే నిర్ణయింపదగినను.

స్టేట్సుమను (కలకత్తా)

“పర్వతసాన ఫలితములను స్వరాజ్యపత్తుమువారికంటె గాంధీగారే బాగుగాగుర్తించిరి. ఈ అభిప్రాయభేదములు తొలగవరకును నిరంకుశోద్యోగలే పరిపాలనమును సాగించుచుండుట ఉత్తమపద్ధతి”

ఇంగ్లీషుమను (కలకత్తా)

“పద్ధతియందు మాత్రమే గాక సిద్ధాంతమునందే రెండు పత్తుములవారికిని గొప్పముఖ్యమున విభేదము కనబడుచున్నది రెండుపత్తుములవారి పద్ధతియును గూడ నిదివరకే విఫలమైనది.

ఇండియను డెయిలీ మెయిలు (బొంబాయి)

“శాసనసభాప్రవేశవిధానములన కాంగ్రెసుఅధికారుము భగ్నమైన దనుట కెట్టిసంశయమును లేదు.”

టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా (బొంబాయి)

రెండు పత్తుములవ రికిని విభేదము క్రమముగా పెరుగుచున్నది. పరస్పరప్రశంసలవలన నది కుదురజాలకు.

వోయసు ఆఫ్ ఇండియా

ఇతర బొంబాయిదేశభాషాపత్రికలు

“రెండుపత్తుముల వారికిని విభేదాంశములకంటె అనుకూలాంశములే హెచ్చుగానున్నవి.” (అ. ప్రె.)

దానుగారు

స్వరాజ్యపత్తుమువారు మామూలుగానే పనిచేసెదరని 24 వ తేదీని జాహూలో దానుగారు నుడివిరి.

నెహ్రూగారు

24 వ తేదీ సాయంకాలము పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, లాలాభాయి శామల్లనుగూర్చి జాహూనుండి సిమ్లాకు బయలుదేరి వెళ్లిరి

గాంధీమహాత్ముడు

స్వరాజ్యపత్తు మువారి ప్రకటనకు ప్రత్యుత్తరముగా గాంధీమహాత్ముడు త్వరలో మరియొక ప్రకటనమును చేయునని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

జూబులు

గాంధీతాంబూలము

గుంటూరు జిల్లావారిశ్రాంతి అధికారి వేదపాత్రకాల పునరుత్పత్తి మూలములను పరిశీలించి...

ఇట్టికాల రామశాస్త్రి,

కార్యదర్శి-గుంటూరు జిల్లాసంఘము

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, బుడిదు

ఈదిగువ అంశములను ఆగోచించుటకు శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ విద్యాపరిషత్తుయొక్క సమావేశము 1.6.24 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము గం. 5.10 లకు కళాశాల భవనమునందు జరుగవలసియున్నది.

(1) పరిషత్తు కార్యదర్శిని యెన్నుకొనుట.

(2) 5.2.22 తేదీని జరిగిన కాన్ఫిరెన్సు సభలోని 6వ తీర్మానము ప్రకారం క్రొత్తగా జేరిన యావజ్జీవభూతము వారు కళాశాలలో ప్రవేశించిన తేదీ లగాయతు 15 సంవత్సరముల నిర్ణీతకాలములో చేర్చుకొనటకు కళాశాల నిబంధన మార్పుట.

(3) పరిషత్తుయొక్క నిబంధనలలో అవసరమైన మార్పులు చేయుట.

(4) 1.5.1919 నుండి 30.6.1922 వరకు అప్పజేసిన కళాశాల రికార్డుల అంగీకరించుట,

(5) కాన్ఫిరెన్సు మొదలైన యెన్నుకొనుట.

(6) ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల యంత్రాంగములు

వేమూరి రామచంద్రారావు.

కార్యదర్శి, పాలకసంఘము అండు కాన్ఫిరెన్సు.

అస్పృశ్యతానివారణమునకు సభాతీర్మానములు

గుడివాడయందు స్వామిశ్రద్ధానందుని అధ్యక్షతన కనివారణమునకు గూడిన అస్పృశ్యతానివారణ మహాసభలందు యాక్రిందితీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

1. జేశ్వరస్వామియనున కై పాటుబడి రెండుసంవత్సరములు చెరసాలవలెయుండి ఆకోగ్యము కొరవడి శస్త్రచికిత్సలు పొందియు ఈశ్వరానుగ్రహమువలన పూర్ణారోగ్యమును పొంది చెరసాలమును వ్రేలె పునర్యేతనకేయు సామ్యమును గలిగిన శ్రీ గాంధీమహాత్ములకు దీక్షాయారోగ్యములు గలంగ జేయుటకు యాసభవారు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నారు.

—సభాధిపతి.

ఉపపాదకులు:—గద్దె రంగయ్యనాయుడు.

ఆమోదకులు:—నెల్లంకి కృష్ణమూర్తి.

బలపర్చినవారు:—కానూరు వెంకటచలపత్యయ్య గారు,

నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు

దీనికి త్రిపురనేని రామస్వామి చాదరిగారు సవరణను పునరాదించిరిగాని సవరణవోడిపోయి తీర్మానము అంగీకరింపబడినది.

2. ఈశ్వరస్వామిలో సర్వమానవ స్వత్వములను బావులు చెరువులు, బహిరంగమగుమార్గములు, దేవాలయములు మున్నగు వానిని తదితరజాతులతోపాటు అస్పృశ్యులుగ భావింపకు ఆదిమాంధ్రులకుడ ఉపయోగించుకొనుటకును, ఉన్నతజాతుల మని చెప్పుకొనువారినందరిని అట్టి ఉపయోగమున కెట్టి నిర్బంధమును కలిగింపక సానుభూతి సహాయములు జూపుచు సాగ్యమయినంతవరకు తోడ్పడగలగుటకు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

—సభాధిపతి

3. హిందూసంఘములోనుండి అన్యమతములను స్వీకరించినవారు, బుద్ధి పూర్వకముగ తిరిగి స్వమతమును స్వీకరించుటకు అంగీకారమును చెప్పవారును తిరిగి చేర్చుకొనుటకు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

1. వాటి కృష్ణారావుగారు.

2. వి. రామదాసు పంతులుగారు.

4. నిమ్మజాత్యభ్యుదయమునందును అస్పృశ్యతాపాప నివారణమునందును ఆర్యసమాజము చిరకాలమునుండి ఘనముగ నేన జేయుచున్నందులకు ఆంధ్రులు తమ కృతజ్ఞత తెల్పుచు ఆభినందించుచున్నారు.

కా. నాగేశ్వరరావుగారు.

వె. కృష్ణమూర్తిగారు.

చె. రామదాసుపంతులుగారు.

ఆంధ్రసారస్వతమహాసభ-కొవ్వూరు

స్వస్తిశ్రీ రక్తక్షీణసంవత్సర వైశాఖ బ 10, 11, 12 లు (1924 సం. మేము 28, 29, 30 తేదీలు) ఆంధ్రగోరక్షణ విద్యా పీఠమందిరములలో ఆంధ్రసారస్వతమహాసభ సప్తమహావేళము జరుగును గాన భాషాభిమానులగు సహృద్భుతులతో దయచేసి సభాకార్యముల జయప్రదముగా నెరవేర్చు తోడ్పడగోరుచున్నాము.

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు గ్రామసాధిపతిగా నుండురు.

కురుగంటి సీతారామయ్య,

కార్యదర్శి, సమావసంఘము.

రక్తక్షీణ సంవత్సర మైత్ర కు 9 గోజున ప్రారంభమై జరుగుచున్న సప్తపాహుపూర్వక శ్రీరామ సామ్రాజ్యపట్టాభిషేక మహోత్సవము యీ సభాదినములలోకూడ జరుగుచుండును గాన భాషాసేవతోడు శ్రీరామ కైంకర్యముకూడ లభింపగలవని విన్నవించుచున్నాము. శ్రీరామచంద్రమూర్తియే సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు.

కార్యక్రమము

మేము 28 వ తేదీ సాయంత్రము:—2.30 గంటలకు సరస్వతీప్రార్థన. 2.45 గంటలకు స్వాగతోపన్యాసము, రామ సేవకుడు. 3.30 గంటలకు అధ్యక్షీకోపన్యాసము. శ్రీయుత కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు.

మేము 29 వ తేదీ:—ఉదయము 7 గంటలకు ఉపన్యాసములు. శ్రీయుత చిలుమూరి నారాయణరావుగారు, శ్రీసాధ కామేశ్వరరావుగారు, మేడపల్లి వెంకటకృణాచార్యులుగారు, ఆంధ్రవ్యాకరణ రచనావిమలకచర్చ. సాయంత్రము ఉపన్యాసములు. నడకుడుటి పీరాజుగారు, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు, శతావధాని వేలూరి శివరామకృష్ణిగారు.

మేము 30 వ తేదీ:—ఉదయము తీర్మానములు. సాయంత్రము ఉపన్యాసములు. శ్రీయుత ఆచంట వెంకటరాయపాంఖ్యయశశర్మగారు, గా. వారిసోత్తేమరావుగారు, జనమంచి వెంకట్రామయ్యగారు.

భారతశ్రీవిద్యాలయము-మహానీయులరాక

సోదరీమణులారా! విద్యాలయము స్థాపించి రెండునెలలే యైనది. ప్రస్తుతము పదునడుశ్రీలు హిందీ సభ్యునించుచున్నారు. త్వరలో మఱికొందరు జేరగలరని నమ్ముచున్నాము. ఈనెల 16 తేదీ ప్రవేశ మెత్తలూలునెహ్రూగారి సర్వపత్నిగారు విద్యాలయమును చూచి చాలాసంతోషించి చక్కని ఉపదేశ మొసగిరి. వారికి హిందీలో స్వాగత మొసగబడెను. ఈమారు ఏడునడుశ్రీలు విశ్వేసి వారిని దర్శించి యానందించిరి. గత సురువారం అనగా 22.5-24 శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామిగారు వేం చేసి మమ్మును విద్యాలయమును ధన్యులజేసిరి. హిందీలోను తెనుగులోను స్వాగతప్రసక్తి లాసగబడెను. అల్పసత్కారానంతరము వారు మఱియొకసభను ఆతిథిప్రముగా పోవలసి యున్నందున కొద్ది ఉపదేశము లొసగి ఆశీర్వదించిరి. వారి ఆశీర్వచనములచే విద్యాలయము శీఘ్ర మభివృద్ధి కాగలవని నమ్ముచున్నాము. వారు నెలవిచ్చిన దేవునగా తాము విద్యాలయమును విద్యాధినిలలచూచి చాలా సంతోషించితి మనియు ప్రతిశ్రీయు ముఖ్యముగా హిందీసభ్యునింపవలెననియు శ్రీలు అభివృద్ధికి రానంతకాలము దేశముగాని, సంఘముగాని గృహములుగాని సుఖస్థితికి రావనియు గాన శ్రీ లెల్లరు తప్పక మాతృభాషయందును హిందీలోను చక్కనిపాండిత్య వలనరచు కోవలెననియు గారు ఇతరులకును నిమ్మజాతులకును ఉచితవిద్య గలవి ఉన్నతస్థితికి దెచ్చువరకు దేశము బాగుపడవనియు నెల విచ్చి తాము నవంబరునెలలో మదరాసుకు వచ్చునపుడు తప్పక విద్యాలయమునకు వేంచేయుదుమనియు ఇంతలోపల ఈవిద్యాలయము ఎక్కువ అభివృద్ధి నొందియుండ చూడ గోరుచున్నామనియు నెలవిచ్చిరి ఇటువంటి మహానీయులను విద్యాలయమునకు ఆహ్వానించి మమ్ము ప్రోత్సహింపజేచి బహుశ్రద్ధతోను, ప్రేమతోను హిందీజాతులందును పండిత హృదీకేత శర్మగారికి సానందసంతోష ముద్దించుచున్నాము. వారిబోధన లెంతయు సులభముగానుండి ఎంతమందమతియైనను గ్రహించులాగున బోధించుచున్నారు.

నా సోదరీకోమనకు నావిజ్ఞప్తి ఏమనగా, మదరాసులో ఎన్ని శ్రీలకాలము, సభలు, క్లబ్బులు వున్నను ఇం

కను చాలవనియే నా అభిప్రాయము. ప్రతిరోజుకూను ఒక్కొక్క శ్రీ ఉచితవిద్యాలయము లేర్పజచి బాలికలకును విద్యాభిలాషిణులకు శ్రీలకును విద్యావతులకు శ్రీలు వారివారి విరామ కాలములో విద్య గలపునెడల, నశించియుండు మన మత, సర్వ, నీతి, భక్తిమార్గములు తిరుగా మంచినీతికి వచ్చి ప్రస్తుతసంఘ దురాచారములు అనవసరభూతులు మటుంబడుతున్నాయని తీరుననియే నా దృఢవిశ్వాసము. ప్రస్తుతస్థితిలో ఎన్నివిధములనో శ్రీలు అభివృద్ధికిరావలసియున్నది. కాన ప్రతివిద్యనతి యగు శ్రీయు తనచేతనైనంతవిద్య తనసోదరీమణులకు ఉచితముగా నేర్పి తాను ఇతరులకు నేర్పుకొనవలయును. అటువంటికాల మెప్పుడు వచ్చునాయని ఎదురుచూచుచున్నాను.

మదరాసు, 26.5.24. చెంగల్వ రుక్మిణమ్మ.

మద్యపానంబునకు సాహాయ్యం బొనరించుట

అధర్మంబుయొక్క పరిణామము

ప్రభుత్వమువారు నగరపుత్రులను అవమానించుట మల్లయుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మద్రాసు గవర్నరు మెంటువారు మద్యపానభవనంబులను తీసివేయుటకుగాను, కార్పొరేషన్ మెంబరులయొక్క ఇష్టము నుల్లంఘించుట, అసాధారణంబని విశేషంబుగ తెలియవచ్చుచున్నది. ఈమద్యపానభవనంబులు దట్టించినజనసంఖ్య వనించు ప్రదేశంబులందును, గౌరవపాత్రులు వనించు జనప్రదేశంబులందును స్థాపింపబడియున్నవి.

బొంబాయి, కలకత్తాపురంబులందు మద్యపానభవనంబుల నిర్మించుటకుగాను లైసెన్సియ్యుట కార్పొరేషన్ వారివశంబు. మద్రాసునందుమాత్రమేఈమాటకు గవర్నరు మెంటువారికి కార్పొరేషన్ వారు స్వాధీనముచేసి తాము ఇతరులయొక్క కారణమునకు పాక్షులై యున్నారు. ఆఖ్యార్డిసార్వమెంటువారు జనులయొక్క మతంబు నల్లంఘించి తమకేష్టమైన వోటుల యందు ఈభవనములను స్థాపించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. ప్రజానమతి, ఈభవనంబులు జనసంఖ్య మెండుగనున్న ప్రదేశములందును స్థాపింపబడుటకు, వ్యతిరేకంబై యున్నప్పటికిని, లేకమాత్రంబు గవనింపక, తమయిష్టప్రకారము ప్రవర్తించుటకు సిద్ధంబై యుండుటయది విస్మితంబై తోచుచున్నదిగా!

నేను నిన్నటిదినము చెప్పిన ప్రకారము, మూడుడుకాణములు నయనప్పనాయకుఃపిధి ఆరంభమునందున్నది. ఈజ్ఞాపక్రవ కీటులై పు ఒకమహామృదియకాఫ్లెక్టు స్థాపింపబడియున్నది. ఈక్లబ్బుప్రక్కను, అన్ని దానసహజముకూడ ఉన్నది. అక్కడ సోమరి మున్నగు పతితులు, కుష్టులు, కొన్ని సమయములందు ఇగంబరులై కాలవ్యతీతంబు చేయుచున్నారు. అక్కడ ఎట్టి యపమనాయకుగారిబాలరసాతకాల యున్నది. ఈమద్యపానభవనంబులందు నింకాపూరునండి కొలంబో, కలకత్తా, గోవా, పట్టణములందుండి నావికులు మద్యపానంబును సేవించి తమ త్రోవను పోవుచున్నారు. మరికొందరు గాథాంధకారసమయమందు, నిశాచరులై జనులకు ఉపద్రవము కలిగింపజేయుచున్నారు. ఇంతమట్టుకు విటిని ఊపలమునందుండి ఎత్తివేయుటకు, ఏనాటిప్రయత్నము ఒసరింపబడలేదు. కార్పొరేషన్ ఈసంగతి యందు ప్రవేశించుట మాటకు, సర్వస్వాధీనంబు ఆఖ్యార్డిసార్వమెంటువారికి ఒసంగియున్నాడు.

కొలంబోయందు, ఈపాటిభవనములను తేజువటుకుమందు ఒకవార్షికంబు వనించుజనులకు, మొట్టమొదటలేటిని, పిదప జనులయొక్క సహానుభవనమునందు చిరీ వోటులు పర్సెంటులకు వైబడినవో, మద్యభవనంబులను స్థాపించుదురు.

మనము చేయునటువంటి ముఖ్యకర్తవ్య మెదియనిన, లైసెన్సు హెల్తుడిపాట్లు మెంటువారి వద్దనుండి ఎత్తవలయును. రెండవది: ఇచ్చిగంబైన లై సెన్సులు ఆపానుకరంబైన వ్యాపారముల చట్టకలములకిందట ఎత్తువటుల చేయవలయును. ఇట్లు చేసినట్లయిన కొన్ని సానిటరీచట్టముల ననుసరించి ప్రవర్తించుట కావశ్యకరంబగుచున్నది. సానిటరీలాటినులు, సిద్ధపథవలసి యుండును. “టూడీ” యనేకతలము ఆపాయకరమైన వ్యాపారములెట్లునందు లేదు, అ యి లై సెన్సిట్టు అనే శబ్దముమాత్రమున్నది. కనుక ‘టూడీ’ మొదలగు మద్యపానములు ‘సిగరెట్టు’ యనే శబ్దమందుచేర్చవచ్చును. అయితేఈవద్ధి ప్రకారము రెండు మాటలు లై సెన్సు ఎత్తవలసియుండును. రెండుమాటలు ఎత్తుట యందు ఏపాటి అభ్యంతరముండుట అసంభవము. ఇది కేమిట్లు పావులయొక్క లై సెన్సు సిద్ధము ప్రకార మున్నది.

బెజవాడ

(స్వీయ నిర్దేశం)

కృష్ణా స్నాన స్థలము

మే 24-వ తేదీనాడు స్నానము చేయుటకు వేలూరియందు తిరుగు ఇంటికి వచ్చెను. ఈ పట్టణవాస్తవ్యులు కూడ నిత్యము వేలూరికి జనులు పర్యటించుచు స్నానము చేయుదురు. అయితే స్నానముచేయుటకు సరియైన కేవులేని కొంత మాత్రము ఎల్లతరువాత అనుభవకవేద్యమే. కృష్ణకు అనంతరము కృష్ణానదీగూని భూమిని వ్యవసాయము చేయుటకు మాత్రమే ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచు గాని హిందూయాత్రికుల సౌకర్యమునకై సదుపాయములను మారువా కేవల ఇదివరలో నున్న ఇల్లువలెనే కాదు ఈ సమస్యను స్నానస్థలమువద్ద నున్న అడ్డగోడను ఎత్తుచేయ వారంభించిరి. ఇందువలన ప్రాణ సమస్యను వేలూరికి వచ్చుచున్న భయముతో మా పురపాలక సంఘము గెండువేలరూపాయల నొసంగి స్నానస్థలమువద్ద డి. పి. డబ్ల్యు వారిచే యాత్రికుల సౌకర్యార్థమై మెట్లను కట్టించుచు వ్యూరని వ్రాయుటకు సంకల్పముననున్నది.

రైలు గేట్లు

ప్రారంభించిన నూతనముగ పెరిగిన పేటలనువద్ద గా రైలుదారి గలదు. ఈ రైలుమార్గమును దాటుటకు పూర్వము మూడు గేట్లు ఉండెడివి. ఇందులో రెండుగేట్లను రైల్వేవారు మూసివేసినారు. మూడవగేటు విశేషముగ మూయబడియుండును. మూడుగేట్లు ద్వారా పోయెడు బండ్లు, మనుష్యులు ఒకే దారిని పోవలసివచ్చునను, విశేషకాలము ఈ గేటు మూయబడియుండుటచేతను చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. గేట్లను మూయుటలో తప్పితివేదక ఇప్పుడు రోడ్డుగుండు మూసివేయుటకై రైల్వేవారు యత్నించుచున్నారు. ఈమధ్య ఒక రోడ్డుకు గేటుపెట్టి తాళమువేయగా, మ్యూనిసిపాలిటీ వారు దానిని తీసివేయించినారు. ఇప్పుడు మరెక్కో రోడ్డును మ్యూనిసిపాలిటీ వారు మరమ్మత్తు చేయించుచుండగా ఆ రోడ్డు తమచేయియు, దానిపై మ్యూనిసిపాలిటీకి హక్కు లేదనియు, రైల్వేవారు నోటీసునిచ్చినారు. 20 వ తేదీని జరిగిన మ్యూనిసిపల్ మీటింగులో ఈ విషయమై కాన్సిలువారు ఆలోచించి రోడ్డును తక్షణమే మరమ్మత్తు చేయించుటను తమ హక్కుకై అవసరమైనచో కోర్టులో పోరాడుటకు తీర్మానించిరి. గేట్లను మూసివేయుటను, అందుకు గాను వసతి కట్టించుటగాను రైల్వేవారిపై కాన్సిలువారు వ్యాజ్యము జరుపుచురని కోరుచున్నారు.

శ్రీ వైద్యరత్న యోగింద్రనాథ సేకారము

సింహళమునుండి కలకత్తాకు వెళ్లుచు 21 వ తేదీని పిరు బెజవాడలో నోకదినముండిరి. వీరిని ప్రేమకావద్ద శ్రీ ఆయుర్వేదభూషణ నోరీతామశాస్త్రిలుగారు కలిసికొని తమ ఇంటికి గొంపోయి ఆతిథ్యమొసంగిరి. సాయంత్రమున శ్రీ వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాలపక్షమున రామశాస్త్రిలుగారు వీరికి అభినందనపత్ర మొసంగిరి. అటుపిమ్మట సేకారము రామమోహన శ్రీనివాస, డిప్యూటీలను దర్శించిరి.

శ్రీ శానందస్వామిలవారు

శ్రీస్వామిలవారు నిన్న ఉదయము బండిలో మద్రాసు నుండి ఇంటికి వచ్చియుండిరి. వీరిని ప్రేమకావద్ద కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులకలిసికొని శ్రీయుత ఆయుర్వేద కళాశేఖరరావు పంతులుగారి మేడకు గొంపోయి అచట విడిది ఏర్పాటుచేసిరి. స్వామిలవారిలో వారిశిష్యులుగాక శ్రీయుత సి. వి. రంగము శ్రేష్ఠిగారు కూడ వచ్చిరి. నిన్న సాయంత్రముబండిలో వేశ భక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు వచ్చి స్వామిలవారిని కలిసికొనిరి.

సాయంత్రము గాంధీమైదానములో బహిరంగసభ జరిగినది మ.రా.రా వేసువరపు రామదాసు పంతులుగారు రంగ ప్రసాధిపత్యము వహించిరి. స్వామిలవారు హిందూసంఘము డీజీయెయ్యనుననియు, ఇందుకు గౌరవములను తెలిసికొని తగిన ఉపాయమును చేయనిపక్షమున హిందూసంఘస్థితి మరింత హీనముననియు చెప్పిరి. హిందువుల బలహీనత, వీరి బీదతనము, వీరిలో బాల్యవివాహములు, బలవంతవైద్యము, అనేక కాళాభేదములు, ఇతరచతురులలో చేరుట మున్నగునవి కారణముననియు, హిందూసంఘమును నానాటికి క్షీణింపజేయుచున్న ఈ కారణములను పోగొట్టి, సంఘోద్ధరణకై పాటు పడవలసియున్నదనియు, హిందూసంఘము బలవంతముగనున్న గాని, మహమ్మదీయసంఘముతో సమాన ప్రతిపత్తులతో వ్యవహరించుటకు కష్టముండవలసియు, ఇందుచే హిందూమత స్థూలమున ఒక్కసంఘముగ చేరి తమ ప్రభుత్వోభివృద్ధికై పాదుబడవలయు ననియు చెప్పిరి. ఈ సమస్యను తోచి స్వరాజ్యమును సంపాదించుచున్నది. తెలుగులో తర్జుమా చేయబడుచున్నది. ఇంతలో బ్రహ్మశ్రీ పిరభద్రపాకయాజుగారు లేచిరి. వీరు శ్రుతి ధర్మసంబంధిని పత్రికాధిపతులు. స్వామిలవారు చెప్పినది అశాస్త్రీయమనియు, దానిని తాము ఖండించెదమనియు, అవకాశ మొసంగుదనియు అడుగకొచ్చిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారి కోరికపై వీరు తమపట్టును వదిలిరి. ఒకప్పుడు గలభా జరుగుననెడిభయము కలిగినను, మొత్తమువీధి సభ శాంతముగ జరిగినది.

మొత్తము కనకాశముండవలసియు, ఇందుచే హిందూమత స్థూలమున ఒక్కసంఘముగ చేరి తమ ప్రభుత్వోభివృద్ధికై పాదుబడవలయు ననియు చెప్పిరి. ఈ సమస్యను తోచి స్వరాజ్యమును సంపాదించుచున్నది. తెలుగులో తర్జుమా చేయబడుచున్నది. ఇంతలో బ్రహ్మశ్రీ పిరభద్రపాకయాజుగారు లేచిరి. వీరు శ్రుతి ధర్మసంబంధిని పత్రికాధిపతులు. స్వామిలవారు చెప్పినది అశాస్త్రీయమనియు, దానిని తాము ఖండించెదమనియు, అవకాశ మొసంగుదనియు అడుగకొచ్చిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారి కోరికపై వీరు తమపట్టును వదిలిరి. ఒకప్పుడు గలభా జరుగుననెడిభయము కలిగినను, మొత్తమువీధి సభ శాంతముగ జరిగినది.

అభిప్రాయభేదము లున్నప్పటికీ, చక్కగ విమట ధర్మ మనియు, అట్లు వివేక ఆటంకపెట్టుట సరిమైనవార్గము కాదని యు అగ్రాసనాధిపతిగారు చెప్పిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మే నెల 26-వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు			
దనియాల రూ 1-1	రు 87-0-0	మొదలు 45-0-0	కలకు
లియ్యము బస్తా		మొదలు, వరు	
మను రెకాబి	రు 48 గలవి	రు 18-0-0	14-0-0
రెక్కాబి	రు 16-8-0	17-0-0	
డిల్లి	రు 16-8-0	17-0-0	
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-1	రు 8-12-0	9-0-0	
నవ్వులు	రు 24-0-0	26-0-0	
(2) పప్పు ధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-1	రు 208	రు 12-0-0	రు 18-4-0
రెకలు	రు 9-8-0	10-4-0	
రెకులు	రు 10-12-0	11-4-0	
మినుములు	రు 12-8-0	13-12-0	
ఉలనలు ర 164	రు 7-8-0	8-4-0	
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులు నూనె రూ 1-1	రు 155-0-0	170-0-0	
రెక్కాబి 1-1	రు 14-0-0	26-0-0	
కొండాపుం శేరునెనకపప్పు రూ 1-1	రు 60-0-0	62-0-0	
యితర ప్రదేశము	రు 55-0-0	58-0-0	
శేరునెనకనూనె గానుగ రూ 1-1	రు 148 మిషకానూనె 188		
అనుదము నూనె రూ 1-1	రు 162-0-0		
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయపసుపు రూ 1-1	రు 200-0-0		
మారపసుపు	రు 160-0-0	165-0-0	
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) రూ 1-1	రు 70-0-0	98-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు వీలిమందు మునుగు 1-1	రు 45, 50		
కాళనాసి సాయకట్టు	రు 60, 70		
రెల్లు రూ 1-1	రు 85-0-0	80-0-0	
చింతపండు రూ 1-1	రు 26-0-0	42-0-0	
(5) ఇనుము			
పట్టాలు రంప రూ 1-1	రు 82-0-0	84-0-0	
చదరం	రు 82-0-0	86-0-0	
రవుండు	రు 81-0-0	87-0-0	
(6) లోహములు			
రెండి 100 కులంకు	రు 78-0-0	80 0-0	
బంగారము, కులము 1-1	రు 25-6-0	27-8-0	
నవరం 1-1	రు 16-4 8		
ఇరడి రూ 1-1	రు 295-0-0	800-0 0	
రాగి డిబ్బా	రు 850-0-0	855-0-0	
అస్కా చక్కర రూ 1-1	రు 48-8-0	49-0-0	
(7) రంగులు చిల్లరైను			
అవ్వకప్పుడు 20 డిగ్రీలు	రు 95-0-0		
కొట్టి కప్పుడు	రు 92-0-0		
సింహం	రు 92-0-0		
4 గుడ్డం	రు 90-0-0		

ఆంధ్ర గౌరవ సభ

ఆర్యులారా మనసంఘమునకు గలిగిన దుష్ఠిని గురించి నీవు మన మతమును గురించినీ, మనసంఘాభివృద్ధిని గురించినీ, మన బాలబాలికల విద్యను గురించినీ మహారాజశ్రీ పిల్లలచుట్రి ఆంధ్రసేయలుపంతులు బి.వి.ఎస్.యల్.సి. గారి ఆధిపత్యము క్రింద గుంటూరుజిల్లా కేంద్రాలో ది 26-24 తారీఖున సభజరుపు టకు నీ క్రింది మొదలు నిశ్చయించినారు గాన గౌరవసంఘమువారిందరున్న, తదితరదాతాభిమానులును దయచేసి సభను నెరవేర్చు బ్రార్థితులు. (మొదలు) :— 1. మేకా ముత్యంగారు 2. మోర్ల రత్నయ్యగారు 3. కేసవ పానకాలుగారు 4. మల్లారామస్వామిగారు 5. యేమిసేని నాగయ్యగారు 6. యుగ్మగడ్డ రామస్వామిగారు 7. పడమట కోటయ్యగారు 8. పడమట ఆంజనేయలుగారు.

- (సం) అల్లూరి వెంకటస్వామి, కార్యదర్శి.
- (సం) చిరవేళ్ల కోటయ్య, సహాయకార్యదర్శి.

విజ్ఞానచంద్రికామండలి - బెజవాడ

దేశోపయోజకమయిన గ్రంథములు! త్వరపడి చందాదారులుగ చేరుడు!!

నెం 81 రు లక్ష్మణరావువాసావళి— కీర్తిశేఖ లగు కొమరాజు లక్ష్మణరావుగారు రచించిన వాఙ్మయము, ఇతిహాసము, శాస్త్రములు పరిశోధనలు మొదలగువానిమీద అకూల్కలగు వ్యాసములు.

చందాదారులకు రెం 2-0-0 ఇతరులకు 2-8-0

నెం 82 రు శ్రీనివాసాచార్య విజయము :— గ్రంథ కర్త అయ్యదేశర కాశేశ్వరరావుగారు, యూరపుఖండమున ప్రప్రథమున ప్రాన్యదేశప్రజలు రాజకీయ సాంఘిక నిరంకుశత్వమును కూలద్రోసి ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుకొనిన చరిత్రము. యూరపుచరిత్రము కూడ సంగ్రహముగ తెలియును పత్రికలను, ముద్రాదేశకాభిమానులను మెచ్చుకొనినారు.

రెం చందాదారులకు 1-4-0 ఇతరులకు 1-8-0

రాబోవు గ్రంథములు:— (1) దచ్చి ప్రజాస్వామ్యము గ్రంథకర్త శేషభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు గారు కడలూరుచెఱసాలలో వ్రాసినది. (2) అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు — అయ్యదేశర కాశేశ్వరరావుగారు (3) ప్రతాపరుద్రుడేని— చరిత్రాత్మక నవల— మహాకవి కాళ్ల కూరి నారాయణరావుగారు మొదలగునవి:—

చందాదారులకు పుస్తకము వి. పి. గా పంపబడును, పోస్టుఖర్చులు చందాదారులే భరింపవలెను.

బహుమతి:— అయిదుగురు చందాదారులకు కేర్పినవారికి శ్రేయోని స్వాతంత్ర్యవిజయము గా రు 1-4-0 కప్పుకుల మొదలగుగ్రంథముగాని బహుమతి యివ్వబడును. 1924 జూలై మాసాంతముకరకే ఈబహుమానము యివ్వబడును.

నైజాంరాష్ట్రవాసులు, ఆంధ్రకంఠేనీ మేనేజరు 175, రెసిడెన్సీ బజారు హైదరాబాదు, (డక్కా)కు వ్రాయవలెను. అయ్యదేశర కాశేశ్వరరావు, మేనేజరు.

సుఖభోగి తైలము

దచ్చి 1-కి రు. 1-0-0 అన్నివిధముల పుడవను, కొత్తుల పుడవను ఈతైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుడ్లు మానును. లోపలికి మాత్రము తివలయును. అన్ని కాయములను మార్పును కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును.

తామర తైలము

దచ్చి 1-కి 0.6-0. 12-కి 3-8-0. తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోపలకుగాని గాని, గొళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేముల పట్టితామరలోను రెండు మూడు భేదములుగలవు. కాన, తామరతీట, ఏనగగజ్జి మొదలగునవి గల రందరు ఈతైలము ఒకసారివాడి చూడగలవెము దీనిని రాచినవంటునుండదు. చర్మము నలుపెక్కిదు, పుండుపడదు, వెంట్రుకము. ఫలభుజికము. అమృతాంజనం డిబో, మదరాసు - బాంబాయి.

అ. భా. ఖద్దరుబోర్డు

వివరాలు

6.12.23 నుండి 31 మార్చి, 24 వరకు

జమ:—

(పారంభ నిలువ: ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు మాత్రమే)

రూ	
యూనియన్ బ్యాంకులో	1,55,510.0.0
సెంట్రల్ బ్యాంకులో	100000.0.0
పంజాబ్ బ్యాంకులో	100,000.0.0
కరెంటు ఎక్స్చేంజీలో సెంట్రల్ బ్యాంకు	48,958.0.0
పంజాబ్ బ్యాంకు	39,758.10.7
బాచరాజు జమకొలలాలు	301.15.8
ప్రత్యేకించబడిన నిధి	12,001.0.0
వడ్డీ	11,402.4.5
బోకరేజీ	222.14.0
వసూలుకాబడిన అడ్వాన్సులు	20,202.14.2
బుణములు	94,000.0.0
మొత్తం	5,77,857.11.1

ఖర్చులు:—

ఆంధ్ర కాదీనంఘమువారికి బుణము	10,000.0.0
తమిళనాడు	50,000.0.0
మహారాష్ట్ర బోర్డుకు గ్రాంటు	1001.0.0
కేంద్రకార్యాలయమునందు ఖర్చులు, వేతనములు	249.0.0
తపాలఖర్చు	84.2.0
ఇతరవ్యయము	807.7.8
కర్నూరు నిర్మాణకార్యవ్యయము	2877.1.0
ప్రయాణపుఖర్చులు	966.15.8
డెడుస్టాకు కొనుటకు	189.0.0
ఏనుటకు, విక్రయించుటకు	1571.0.2
ఖద్దరుసర్వీసు	46.1.0

అడ్వాన్సులు:—

కేబిఆర్ కమిటీ (పాల్గొంటు)	960.0.0
వ్యాపారకాఫీకు	1096.6.6
ప్రకటనకాఫీకు	8618.6.9
ఇతరవ్యయము	748.12.6

అంత్య నిలువ:—

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు- యూనియన్ బ్యాంకులో	158,400.0.0
సెంట్రల్ బ్యాంకులో	101994.8.2
పంజాబ్ బ్యాంకు	100000.0.0

కరెంటు అకౌంట్లు:—

పంజాబ్ బ్యాంకులో	31,417.0.10
సెంట్రల్ బ్యాంకులో	42,757.5.8
బాచరాజు జమకొలలాలువద్ద	65,210.9.11
బోకరే బ్యాంకులో	8752.18.6
నగదు	115.6.0

మొత్తం. 5,77,857.11.1

మార్చి 31 వ తేదీనాటి నిలువలెక్క-జాబితా

అదాయము:—

నిలువమొత్తము:— క్రింద కేసు నిలువలెక్క జాబితాప్రకారము సాధారణపునిధి	రూ 11,89,502.15.7
ప్రత్యేకించబడిన నిధి	45,459.14.11
మొత్తం వచ్చినది. ప్రత్యేకించబడిన మొత్తం	12,01.0.0
నిర్మాణకార్యాలయమునందు రాబట్టిన బుణము	10,000.0.0
వడ్డీ	11,402.4.5
బోకరేజీ	222.14.0

మొత్తం. 12,68,589.0.11

వ్యయము:—

అడ్వాన్సులు	రూ
ఏనుటకు, విక్రయించుటకు	11,088.14.10
వ్యాపారకాఫీకు	1096.6.6
ప్రకటనకాఫీకు	8618.6.9
కేబిఆర్ కమిటీ	960.0.0
ఇతరవ్యయములు	1262.9.9

ఖర్చులు.	
వ్యాపారకాఫీకు కాలనిర్వహించుటకు	1878.5.0
నిర్మాణకాఫీ	2877.1.0
ప్రయాణములు తరచివరుల వ్యయము	966.15.8
విక్రయమునకు ఏనుటకు అయినవ్యయము	1571.0.2
అ. భా. ఖద్దరు సర్వీసు	46.1.0
కేంద్రకార్యాలయము ఖర్చు	640.9.8

బుణములు:

1922 సం॥ లో యిచ్చినవి సింధురాష్ట్రమునకు	20,000.0.0
ఉత్పాదక	50000.0.0
ఆంధ్ర	10,000.0.0
1923 సం॥ లో యిచ్చినవి సింధు	5000.0.0
ఉత్పాదక	10000.0.0
ఆంధ్ర	50,000.0.0
కర్నాటక	50,000.0.0
అస్సాము	10,000.0.0
కేరళ	15,000.0.0
గుజరాతు	4,00,000.0.0
బీహారు	6000.0.0

ప్రత్యేకించబడిన నిధినుండి 1923 సం॥ యిచ్చినవి.

తెంగాలు ఖాదీబోర్డునకు	15000.0.0
క్రీస్తుగంగాబాయిగారికి (సబర్బరీ ఆశ్రమము ద్వారా)	5000.0.0
నిర్మాణకాఫీకు	10,000.0.0
వార్షిక సర్వేక్షణకమిషన్ నకు	5000.0.0
సకాలి తాళిలునకు (కమిషన్ ద్వారా)	5000.0.0
1924 సం॥ యిచ్చినవి ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు	10,000.0.0
తమిళరాష్ట్రము	50,000.0.0
మహారాష్ట్రమునకు గ్రాంటు	1001.0.0
నిలువసరకు	6,989.4.9

పెట్టుబడి

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు యూనియన్ బ్యాంకులో	1,58,400.0.0
సెంట్రల్ బ్యాంకు	1,01,994.8.2
పంజాబ్ బ్యాంకు	1,00,000.0.0
కరెంటుఅకౌంట్లలో పంజాబ్ బ్యాంకునందు	31,417.0.10
సెంట్రల్ బ్యాంకునందు	42,757.5.8
బాచరాజు జమకొలలాలువద్ద	65,210.9.11
బోకరే బ్యాంకులో	8,752.18.6
దగ్గరనున్ననగదు	115.6.0

మొత్తం 12,68,589.0.11

కంకరలాలు బ్యాంకు

కార్యదర్శి, అ. భా. ఖద్దరుబోర్డు

వై. లెక్కలు అ. భా. ఖద్దరుబోర్డు ఆడిటరు సి. హెచ్. సోపరినల్లాగారిచే తనిఖీచేయబడి సరిగా నున్నట్లు ప్రకటించబడినవి.

ప్రకటన

కంకరలాలుబోర్డు హిందూ బాలికాపాఠశాలకు నెలకు లోకలులలవెన్న సహాయం 25-0-0 మీద ఒక సంగీతవిద్వాంసురాలు కావలయును. దరఖాస్తులు జూనునెలాఖరులోపల కంకరలాలు తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటువారికి పంపుకోవలయును.

ఎమ్. డి. అబ్బాయినాయుడు,

ప్రెసిడెంటు 14.5.24.

“ఎమెటా” పుస్తకాలు

బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.

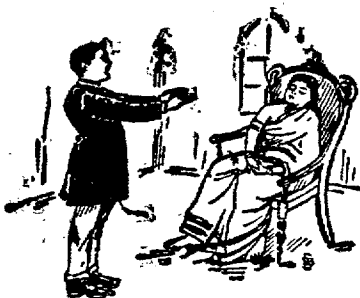
క్రింద పడిన కథలను కథలు దని పూచీ నిచ్చుచును.

విద్యార్థులకు ఈ దిగువ విలాసమునకు ప్రాయము.

Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

మెన్స్ రిజిస్ట్రేషన్ నేర్పుకొనుడు

మెన్స్ రిజిస్ట్రేషన్, హిప్పటికెసు, టాటో రీమింగ్, మెన్స్ రిజిస్ట్రేషన్, నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విశ్రాంతి మర్మ రహితముగ గురువు లేకనే ఆ భ్యాస యోగముగ రచింపబడిన సమ్మేహన గ్రంథము తత్ విద్యా వ్యాపకకోడేశములో వెలసింది

ఒక రూపాయకు

మూలమే అమ్మబడును. వి. పి. ఛార్జీ నాలుగుఅణాలు

అడ్రెస్:—

మేనేజరు హిప్పటికే హోము, ఏలూరు.

మంచి తరుణము

వెన్సిల్లు బొత్తములు

మేలయిన లాభమునకు ఆస్తియాబ్దాకు లెడ్ కాపింగ్ వెన్సిల్లుకు, ఇటలీదేశపు కలువిధములైన బొత్తములున్నా సరసమైనధరలకు చిల్లరగా నుటాకుగాను దొరకును. కావలసిన వారు అణా పోస్టల్ డ్రాపుతోకోరిన కాంపిల్లు పంపబడును.

V. M. Yacoub Saib & Co.,

Cocanada

25 సం॥రములనుండి సాటిలేని దివ్యవధుని పేరుగాంచినది.

గుణములేనిదో వైకము వాసనీయబడును

తా విభోరం

ఇతర చికిత్సలన్నియు నిష్ఫలము లైనచోట్ల మాతాపి ఘోరము కొరకువాధికి అన్నిస్థితులలోను మంచి గుణమిచ్చినది. ఇందులో రసము చేయలేదు. నూతనముగా వచ్చినదానికి 1 ము చాలును. బుడ్డి 1.కి ధర రూ 2-4-0 పోస్టల్ ఖర్చు 0-6-0.

కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసరు గానున్న డాక్టరు కె. ఎస్. భట్టాచారి గారిట్లు వ్రాసిరి “తాపి ఘోరము ఇతర వైద్యములకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవుటలేదు.”

MAGBONUM MEDICAL NOOK

77 Dey Street., P. O. Serampore Bengal

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి మాస్తలామము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక తమాషాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కేరీరములేని తలకాయుచేత మామలాడించుట భూమిపై గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిట్టబ మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888.6 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

బిజ్ బందు:— నిరైపోయిన వీర్యమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి కెందినది. స్వప్నమందు గాని మాత్రముతోగాని వీర్యమును సేరితమగుచున్న యడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసత్వమును తొలగించి యవ్వన మొసంగును. ఎంత బలహీనుని కయినచూ రెండుగంటలలో సరములకు బలమునిచ్చి సంతార నుభవము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన మంతలుగ జేయును. పుత్రములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మా॥ సీ॥ 1 కి రూ 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,

38 బైరాగిమఠం, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

వెండికి బంగారు
బహుమానము
లాటరీ లేకున్న - అదృష్టమునకు మార్గము లేదు
మోసము లేదు
ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 32 ఆంధ్రపత్రిక మార్గమున కొనుగోలుచు, బలహీను, అశక్తులు, మానస కారీర సంబంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాన పుల్లెపోవును. దానిని ఉపయోగించువారు "దానిముక్క" కింద బంగారమునకు "కమాను" లెలుపుచున్నాడు.
పూర్తి కొంటలగునది వాయుడు.
ఆతంక నిగ్రహ ఔషధశాల,
26 బ్రాడ్వే మదరాసు.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

రక్తరేచనములు, బంకవిరేచనములు, జిగటవిరేచనములు, అశ్మిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. వీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణ మిచ్చును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు.

ఆంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి మేలయినవి.

వెంటనే ధరలక్కాటలాగునువ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు లండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ cet.

3081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ ఆడ్రెసు. "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమృతమైన మాత్రలు మొదటిరకం కస్తూరి, మంతుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారలగు నవ మూలికలు చేర్చి తయారుచేయబడినది. ఆక్షేపకరమగు ఏనడుపుకాని యిందులో చేయబడినది. జీవద్దల, బాలురు, బాలికలు, యశ్వనులు తరుణులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు దీనిని సాధారణరంగున లన్నిటికినీ ఆన సాక్షాదముతో వాడతగినది. బిడ్డలకు, బాలింతలకు ఇది సంజీవనమిది. నేపథ్యము బుద్ధు ఖర్చు ఆగుచున్నది 250-300 మాత్రలు గలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుద్ధురు 1-4-0 పొందుఖర్చునకు. ఈ దిగువ లెలుపబడిన ఔషధములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు లెలుపబడినవి అందుకు యేలాటి సంజీవనమేలేదు. తప్పక వాడి చూడుడు.

సారస్వతానవం:—రక్తకృద్ధి, బుద్ధిశూన్యత, జ్ఞాపకశక్తిని హెచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.

బాలసుఖోదయ:—శిశు పిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యమము, శీఘ్రగానుండును. గుణ మర్జయ్యకము 0-12-0.

భావనబీక రసాయనం:—పిత్తసంబంధమైన వ్యాధులు, వాతులు, అశ్మిరీ కటాపంపలైపోవును. రు 1-0-0.

వాలగజకేసరి లేహ్యము:—సర్వవారములకు ఆకలి మందగించుట మలబద్ధము మొదలగువా. కి పెట్టినది విక్షమరు 2.

మా ఔషధముల గుణము ఒకసారి కొనినవారికి తెలియును. ఒకదాని మాత్రము కొనిన పిదప ఎన్నడును మాత్రము కొనినవారికి మాత్రము కొనినవారికి తెలియును. ఒకదాని మాత్రము కొనిన పిదప ఎన్నడును మాత్రము కొనినవారికి తెలియును. ఒకదాని మాత్రము కొనిన పిదప ఎన్నడును మాత్రము కొనినవారికి తెలియును.

పాలెపు వెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమృత గ్రంథములు

శ్రీరామవిజయం-నాటకము	0 8 0	కారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా. పత్రికా)	2 4 0
రాయణశాస్త్రి విరచితము)	0 6 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు)	0 6 0
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	0 6 0
హిందీ మొదటివాచకము	డిటో	...	0 6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వల 1—0—0	సంగీత శమంతకమణి	...	వల 0—8—0
సత్యవత్సరాపఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట	1 0 0
గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య
మేని వదల మది జనింపదు.
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష	1 8 0
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ధర్మపాటలు,	0 4 0
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.
శిబిరము (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	1 4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0 8 0
తత్వమచంద్రిక	0--12--0
తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబుచెట్టివీధి మదరాసు.

'భృగు' జ్యోతిష పరిశోధకమండలి రాజమండ్రి

శ్రీ భృగు సంహితను యీ మండలివా. కొలది కాలము క్రిందటనే సంపాదించారు. అందొక భాగమును జాతకము లేనివారికికూడ భృగు సంహిత ఫలముల వారయాటకు తెలియజేయున్నది. కావున జనన సమయము తెలియనివారికి భృగు సంహిత ఫలములను వ్రాసి పంపగలము.

జాతకమున్నవారికి భృగు సంహిత ఫలములు స్లోకములు గాని తాత్పర్యముగాని 2-0-0.

లేనివారికి జాబువ్రాయు ఘంటులు తెల్పిన భృగు సంహిత ఫలము స్లోకములుగాని తాత్పర్యముగాని 2-8-0.

వింజమూరి సూర్యప్రకాశశాస్త్రి బి.వ. దై వ జ్ఞులు

రత్నపురుషలేహ్యం

కుక్క వద్దమున తప్పక తగ్గించును. బలహీనకపోగొట్టి, బలము కలిగించును. కుక్క మేహమువల్ల వచ్చినదగ్గు, మూత్ర రోగములు అలూడా యీమందులవల్ల తగ్గును. ముఖవ్యాధులవలన చెడినరక్తమును పొగుతరచును. శీ ఠ 3-4-0.

శగ లేహ్యం

ఏకాదశగలైన తగ్గించు అచ్చురమందు. వర్జయలేదు. వల్లి రు 1-8-0 లు.

పట్టాభిరామవైద్యశాల

రాయవరం- గోదావరిజిల్లా.

వేపచెట్టుయొక్క వంచి

గుణములు గలిగిన టాయిలెట్

అందు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు

వర్గోబ్బు:—కార్పాటిక్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన నల్లులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయును. మిక్కిలి గున్నితముగా వానినచ్చేబడినది. 8 బిల్లులగుల పెట్టె 1 కి ధర రు 0-12-0.

వర్గోఫ్రెయిను దంతమార్గము:—తేతపులలతో దంతభాగము చేయుట అందరికినీ తెలిసినవిషయమే. ప్రస్తుతం వర్గోఫ్రెయిను దంతమార్గమును చేర్చి దంతభాగ నము శ్రీ సి కొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క వంచిగుణము లన్నియు నిందులో గలవు.

బుడ్డి 1 0-6-0; చిన్నపొట్టు 1 కి 0-2-0.

మర్మి సాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు, జేహమునకు తగినపిండి.

డబ్బా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-8-0.

హిందూజేహమునందు హిందూజేహపు పరిశ్రమము, ధనము చే తయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323 Thambu Chetty Street, MADRAS.
&
Mr. V. V. KRISHNA IYER
Palghat